DECIZIA COMISIEI

din 4 iunie 2008

privind ajutorul de stat C 41/05 acordat de Ungaria în cadrul contractelor de achiziție de energie electrică pe termen lung

[notificată cu numărul C(2008) 2223]

(Numai textul în limba maghiară este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2009/609/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu articolele menționate anterior ([1]) și având în vedere observațiile primite,

1. PROCEDURĂ

(1) Prin scrisoarea din 31 martie 2004, înregistrată în aceeași zi, autoritățile maghiare au notificat Comisia cu privire la Decretul guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23) ([2]), în conformitate cu procedura („procedura interimară") prevăzută la alineatul (3) primul paragraf litera (c) din anexa IV la Tratatul de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace la Uniunea Europeană. Decretul guvernamental notificat reglementează sistemul de compensare a costurilor suportate de societatea pe acțiuni cu autorizație de comercializare cu ridicata Magyar Villamos Művek Zrt. (denumită în continuare „MVM"), furnizor și distribuitor de energie electrică, aflată în proprietatea statului. Notificarea a fost înregistrată de către Comisie cu numărul de ajutor de stat HU 1/2004.

(2) Între autoritățile maghiare și Comisie au existat mai multe schimburi de scrisori oficiale în legătură cu măsura de ajutor ([3]). De asemenea, Comisia a primit observații de la părți terțe ([4]). În cadrul procedurii interimare, Comisia a constatat că piața maghiară de comercializare cu ridicata a energiei electrice constă mai ales din contracte de achiziție de energie electrică încheiate pe termen lung (denumite în continuare „CAEE") între MVM și anumiți producători de energie electrică. În baza informațiilor aflate la dispoziție la vremea respectivă, Comisia punea la îndoială faptul că CAEE-urile conțin elemente de ajutor de stat ilegale.

(3) Prin scrisoarea din 13 aprilie 2005, înregistrată la 15 aprilie 2005, autoritățile maghiare au revocat notificarea privind Decretul guvernamental nr. 183/2002. La 4 mai 2005, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 659/1999 din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ([5]) (denumit în continuare „regulamentul de procedură"), Comisia a înregistrat, din proprie inițiativă, un caz de ajutor de stat în favoarea CAEE-urilor (cazul numărul NN 49/05).

(4) Prin scrisoarea din 24 mai 2005 (D/54013), Comisia a solicitat informații suplimentare din partea autorităților maghiare. Scrisoarea de răspuns a autorităților maghiare din 20 iulie 2005 a fost înregistrată de Comisie la 25 iulie 2005. Prin scrisoarea din 28 septembrie 2005, înregistrată la 30 septembrie 2005, autoritățile maghiare au pus la dispoziție informații suplimentare.

(5) Prin scrisoarea din 9 noiembrie 2005, Comisia a înștiințat Ungaria cu privire la decizia sa de a deschide în privința CAEE-urilor procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE (denumită în continuare „decizia de deschidere a procedurii"). Decizia a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ([6]).

(6) În cadrul deciziei de deschidere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la compatibilitatea CAEE-urilor cu piața comună. Comisia a invitat părțile interesate să-și prezinte observațiile.

(7) După acceptarea de către Comisie a cererii de prelungire a termenului-limită de prezentare a observațiilor ([7]), la 31 ianuarie 2006, Ungaria și-a prezentat observațiile cu privire la decizia de deschidere a procedurii, acestea fiind înregistrate de Comisie la 1 februarie 2006.

([1]) JO C 324, 21.12.2005, p. 12.
([2]) Decretul guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23) privind normele detaliate de stabilire și administrare a costurilor irecuperabile.
([3]) Scrisoarea autorităților maghiare din 4 iunie 2004, înregistrată în aceași zi, și scrisoarea din 20 octombrie 2004, înregistrată la 21 octombrie 2004.
([4]) Scrisoarea din data de 21 decembrie 2004 a AES-Tisza Erőmű Srl.
([5]) JO L 83, 27.3.1999, p. 1.
([6]) JO C 324, 21.12.2005, p. 12.
([7]) Cererea din 14 decembrie 2005, aprobată de către Comisie la 20 decembrie 2005.

(8) Ca urmare a acceptării de către Comisie a numeroaselor cereri de prelungire a termenului de prezentare a observațiilor ([8]), observațiile primite de la părțile terțe au fost înregistrate de Comisie în următoarele zile: la 11 ianuarie 2006 observațiile prezentate de MVM, la 20 ianuarie 2006 observațiile prezentate de o parte terță care a cerut să nu îi fie dezvăluită identitatea, la 20 ianuarie și 6 martie 2006 observațiile prezentate de Mátrai Erőmű S.A., la 10 februarie 2006 observațiile prezentate de […], la 13 și 14 februarie 2006 observațiile prezentate de AES-Tisza Erőmű Srl., la 13 februarie 2006 observațiile prezentate de […], la 14 februarie 2006 observațiile prezentate de Electrabel S.A. și filiala acesteia, Dunamenti Erőmű S.A., la 21 februarie 2006 observațiile prezentate de Budapesti Erőmű S.A. și la 21 februarie 2006 observațiile prezentate de Csepeli Áramtermelő Srl.

(9) După ce autoritățile maghiare au dat asigurări că vor păstra confidențialitatea informațiilor furnizate de către părțile terțe în cadrul procedurii ([9]), Comisia a transmis Ungariei observațiile menționate mai sus, prin scrisoarea din 25 aprilie 2006.

(10) Autoritățile maghiare au prezentat prima parte a comentariilor cu privire la observațiile părților terțe prin scrisoarea din 28 iunie 2006, înregistrată la 29 iunie 2006, iar partea a doua, prin scrisoarea din 24 iulie 2006, înregistrată la 25 iulie 2006.

(11) Având în vedere proiectul de modificare a legislației maghiare în sectorul energetic, Comisarul european, doamna Kroes, prin scrisoarea din 17 octombrie 2006, trimisă domnului ministru Kóka, a îndemnat guvernul maghiar să soluționeze prin noua legislație problema CAEE-urilor și toate potențialele probleme de compensație, în conformitate cu legislația UE.

(12) La 19 decembrie 2006, întreprinderea AES-Tisa a prezentat observații suplimentare, obiectând cu privire la mai multe elemente ale procedurii Comisiei.

(13) Prin scrisorile din 21 noiembrie 2006, înregistrată la 23 noiembrie 2006, și, respectiv, 15 ianuarie 2007, înregistrată în aceeași zi, precum și în cadrul întâlnirilor directe – din datele de 18 decembrie 2006 și 8 martie 2007 – cu membrii Comisiei, autoritățile maghiare și-au reafirmat dorința de a modifica legislația în concordanță cu liberalizarea sectorului energetic și de a modifica, în același timp, situația existentă pe piața de comercializare cu ridicata a energiei electrice.

(14) La 23 aprilie 2007, Comisia a solicitat informații suplimentare. Ungaria a răspuns solicitării la 5 iunie 2007, completând răspunsul cu noi informații la 6 august 2007.

(15) La 4 mai 2007, autoritățile maghiare au înștiințat Comisia referitor la înființarea unei comisii de lucru pentru a se purta negocieri cu toți producătorii afectați de rezilierea sau modificarea semnificativă a CAEE-urilor. În acest sens, la 11 mai 2007, guvernul a adoptat Decretul nr. 2080/2007 (V.11) privind *clarificarea situației contractelor de achiziție de energie electrică pe termen lung* ([10]), prin care se înființa comisia de lucru mai sus amintită, aflată în subordinea cabinetului primului-ministru, pentru a soluționa situația CAEE-urilor în cel mai scurt timp și în conformitate cu normele UE privind ajutoarele de stat, respectiv dispunea începerea negocierilor oficiale în această privință cu producătorii de energie electrică în cauză. Prin scrisoarea din 3 iulie 2007, autoritățile maghiare au prezentat rezultatele negocierilor purtate în cursul lunii iunie 2007.

(16) Noua Lege a energiei electrice ([11]), elaborată în paralel cu procesul de liberalizare, a fost promulgată la 2 iulie 2007 și a intrat în vigoare parțial la 15 octombrie 2007 și parțial la 1 ianuarie 2008. Prin scrisoarea din 25 iulie 2007, autoritățile maghiare au înștiințat Comisia referitor la rezultatele obținute în privința deschiderii pieței maghiare de energie electrică datorită noii legi. Noua lege nu modifica însă CAEE-urile încheiate între MVM și producătorii de energie electrică menționați în decizia de deschidere a procedurii, în consecință aceste contracte rămânând în vigoare.

(17) Prin scrisoarea din 26 iulie 2007, Comisia a adresat întrebări suplimentare autorităților maghiare.

(18) La 7 septembrie 2007, Comisia a înregistrat scrisoarea autorităților maghiare prin care acestea solicitau timp suplimentar pentru a finaliza cu succes negocierile purtate cu producătorii.

(19) La 24 septembrie și 31 octombrie 2007, Comisia a înregistrat răspunsul dat de Ungaria la întrebările din 26 iulie 2007.

(20) În conformitate cu dispozițiile articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, la 14 decembrie 2007, Comisia a transmis autorităților maghiare o atenționare în care a enumerat aspectele în privința cărora informațiile prezentate erau în continuare incomplete. Autoritățile maghiare au răspuns prin scrisoarea din 16 ianuarie 2008.

(21) Autoritățile maghiare au susținut că nu pot furniza un răspuns la toate întrebările Comisiei, întrucât Dunamenti Erőmű și AES-Tisza Erőmű nu le-au pus la dispoziție datele solicitate.

([8]) Cererile înregistrate la 9 ianuarie 2006 (Budapesti Erőmű), 16 ianuarie 2006 [AES-Tisza, […] (*)], 17 ianuarie (Electrabel), 19 ianuarie 2006 […] și, respectiv, 20 ianuarie 2006 (Csepeli Erőmű), aprobate de Comisie prin scrisorile din 13, 18, 20, 24 ianuarie și, respectiv, 27 februarie 2006.

(*) Datele care au caracter de secret profesional sunt marcate în continuare în decizie cu […].

([9]) Scrisoarea a fost înregistrată la 3 aprilie 2006.

([10]) 2080/2007. (V.11.) Korm. Határozat a villamos energia iparban kötött hosszú távú szerződések rendezéséről.

([11]) Legea LXXXVI din anul 2007.

(22) În consecință, la 15 februarie 2008, Comisia a adoptat un ordin furnizare a informațiilor, somând Ungaria ca în termen de 15 zile să pună la dispoziție datele menționate în decizie.

(23) La 27 februarie, Dunamenti Erőmű a trimis Comisiei o copie a răspunsului său la întrebările autorităților maghiare. În scrisoarea în cauză, Dunamenti Erőmű explica motivele pentru care nu putea răspunde la întrebările adresate. Autoritățile maghiare au răspuns la 4 și 13 martie 2008. La cererea explicită a Dunamenti Erőmű, autoritățile maghiare au anexat la răspuns scrisorile adresate de Dunamenti Erőmű Ministerului de Finanțe și Oficiul Maghiar pentru Energie, din 14 mai 2007, 21 august 2007, 13 septembrie 2007, 7 decembrie 2007, 14 ianuarie 2008 și 20 februarie 2008. Autoritățile maghiare nu transmiseseră până atunci Comisiei copia scrisorilor respective ([12]), însă incluseseră toate informațiile considerate relevante conținute de acestea în răspunsurile furnizate Comisiei în cadrul procedurii.

(24) Din răspunsul dat de autoritățile maghiare reiese că AES-Tisza Erőmű nu le-a pus la dispoziție niciun fel de răspuns. La 10 martie 2008, AES-Tisza Erőmű a trimis, prin fax doamnei comisar Kroes o scrisoare în care și-a exprimat opinia potrivit căreia autoritățile maghiare aveau deja la dispoziție toate informațiile solicitate de Comisie.

(25) Prin scrisoarea din 13 martie 2008, autoritățile maghiare au trimis Comisiei informațiile solicitate la alineatul (1) literele (a) - (d) din capitolul III al ordinului de furnizare a informațiilor, în baza datelor aflate la dispoziție. Acestea nu au furnizat însă informații cu privire la întrebarea de la alineatul (1) litera (e) din capitolul III al ordinului de furnizare a informațiilor privind investițiile efectuate de către cei doi producători de energie electrică.

(26) De la data înregistrării cazului HU1/2004, o mare parte a schimbului de informații s-a axat pe metodologia de evaluare a ajutoarelor de stat asociate costurilor irecuperabile (denumită în continuare „metodologia") ([13]). Din documentele prezentate în cadrul procedurii reieșea că autoritățile maghiare intenționau să introducă un sistem de ajutor de stat pentru compensarea costurilor irecuperabile, iar evaluarea sistemului ar fi putut fi inclusă în prezenta decizie. Prin urmare, în cadrul prezentei proceduri, Comisia și autoritățile maghiare au purtat discuții cu privire la detaliile unui sistem compensatoriu care să fie adoptat de Ungaria, astfel încât acesta să corespundă metodologiei.

([12]) Cu excepția scrisorilor din 7 decembrie 2007 și 14 ianuarie 2008.

([13]) Adoptată de către Comisie la 26 iulie 2001. Metodologia poate fi consultată pe site-ul Comisiei la următoarea adresă: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

(27) În pofida discuțiilor tehnice purtate în legătură cu eventualele mecanisme compensatorii, autoritățile maghiare – până la data prezentei decizii – nu au prezentat Comisiei un mecanism compensatoriu aprobat de guvernul maghiar. Prin scrisoarea din 13 martie 2008, autoritățile maghiare au confirmat în mod explicit faptul că în prezent nu doresc să acorde compensări pentru costurile irecuperabile ale producătorilor de energie electrică. Acestea și-au rezervat însă, în mod explicit, dreptul ca într-o etapă viitoare să plătească astfel de compensări pentru unii producători de energie electrică.

(28) Prin scrisoarea din 7 aprilie 2008, Comisia a solicitat autorităților maghiare confirmarea anumitor date. Autoritățile maghiare au trimis răspunsurile solicitate prin scrisoarea înregistrată la 22 aprilie 2008.

(29) Prin scrisoarea din 20 mai 2008, autoritățile maghiare au înștiințat Comisia cu privire la faptul că, începând cu data de 31 martie 2008, părțile au reziliat CAEE-ul încheiat cu Paksi Atomerőmű. Cu toate că Csepeli Áramtermelő Srl. și Pannonpower Holding S.A. au semnat, în aprilie 2008, convenția de reziliere a CAEE-urilor, până la data prezentei decizii, intrarea în vigoare a convențiilor depinde încă de aprobarea acționarilor și a instituțiilor bancare.

Alte proceduri conexe, în curs de soluționare

(30) Decizia privind deschiderea procedurii a fost atacată în primă instanță de către Budapesti Erőmű S.A., prin acțiunea intentată la 3 martie 2006, înregistrată cu numărul T-80/06. La 6 iunie 2006, Csepeli Áramtermelő Srl. a depus o cerere de intervenție în cadrul procedurii pentru a sprijini întreprinderea Budapesti Erőmű; cererea a fost aprobată de instanță, prin hotărârea din 11 martie 2008.

(31) În plus, împotriva Republicii Ungare sunt, de asemenea, pe rol două cauze în fața Curții de Arbitraj Internațională a Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor Relative la Investiții (International Centre for Settlement of Investment Disputes, ICSID) din Washington, intentante de întreprinderile producătoare de energie electrică […] S.A. și […] – acționarii centralelor care funcționează în cadrul CAEE-urilor din Ungaria. Procesele se bazează pe dispoziția referitoare la protejarea investițiilor din Protocolul Cartei Energiei.

2. **DESCRIEREA MĂSURII**

Istoricul CAEE-urilor

(32) În perioada 31 decembrie 1991-31 decembrie 2002, piața maghiară de energie electrică s-a format în jurul Magyar Villamos Művek (MVM), unicul comerciant industrial cu ridicata existent (după modelul „single buyer" sau „monopsonic"). MVM este o întreprindere

aflată în proprietatea statului în proporție de 99,9 %, a cărei activitate acoperă producerea, comercializarea cu ridicata, furnizarea și distribuția de energie electrică. În cadrul modelului „monopsonic", întreprinderile producătoare de energie electrică aveau dreptul de a vinde direct energia exclusiv către MVM (cu excepția cazului în care MVM renunța la acest drept în favoarea distribuitorului regional), MVM fiind singura entitate autorizată să furnizeze energie electrică distribuitorilor regionali. În temeiul Legii XLVIII din anul 1994 privind energia electrică (denumită în continuare „Legea energiei electrice I"), MVM avea obligația să asigure siguranța aprovizionării cu energie electrică a Ungariei, cu cele mai reduse costuri posibile.

(33) Legea CX din anul 2001 privind energia electrică (care a înlocuit Legea energiei electrice I, denumită în continuare „Legea energiei electrice II") a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2003. Modelul dublu al sistemului maghiar de energie electrică a fost în vigoare până la 1 ianuarie 2008, și anume până la intrarea în vigoare a Legii LXXXVI din anul 2007 privind energia electrică (denumită în continuare „Legea energiei electrice III", care a înlocuit Legea energiei electrice II). Conform acestui model dublu, exista un sector de utilitate publică și un sector concurențial, iar consumatorii autorizați (al căror număr era în continuă creștere) aveau dreptul să pătrundă în sectorul concurențial. În sectorul de utilitate publică, MVM a rămas în continuare singurul comerciant cu ridicata, însă în sectorul de piață liberă au apărut și alți comercianți. Legea energiei electrice III a desființat sectorul de utilitate publică, însă a păstrat – în limitele permise de A doua directivă privind energia electrică ([14]) – obligația de serviciu universal față de consumatorii casnici și față de o serie de consumatori comerciali.

(34) Legea energiei electrice I obliga MVM să măsoare întregul necesar de energie electrică al țării și să elaboreze, din doi în doi ani, un Plan național pentru construirea de centrale. Planul trebuia prezentat spre aprobare guvernului maghiar și Parlamentului.

(35) Din Legea energiei electrice I și din comunicările ([15]) guvernului maghiar reiese că, la mijlocul anilor nouăzeci, obiectivele cele mai stringente ale pieței maghiare de energie electrică erau următoarele: asigurarea siguranței alimentării cu energie electrică a Ungariei cu cele mai reduse costuri posibile, modernizarea infrastructurii, acordând o atenție sporită standardelor în vigoare de protecție a mediului, respectiv realizarea restructurării necesare a sectorului de distribuție a energiei electrice. Pentru realizarea acestor obiective generale, s-au propus contracte de achiziție de energie electrică pe termen lung pentru investitorii străini care au acceptat să investească în construirea și modernizarea centralelor din Ungaria. CAEE-urile au fost semnate, pe de o parte, de centrale și, pe de altă parte, de către MVM.

CAEE-urile

(36) CAEE-urile încheiate între MVM și fiecare centrală în parte ([16]) au creat un portofoliu de producție echilibrat, care permitea MVM să-și respecte obligația de a asigura siguranța aprovizionării cu energie electrică. CAEE-urile permit MVM să facă față exigențelor privind sarcina de bază (în cazul centralelor pe bază de cărbune și al celor nucleare), respectiv sarcina maximă (în cazul centralelor pe bază de gaz).

(37) Conform CAEE-urilor, producătorii de energie electrică sunt obligați să utilizeze și să mențină în stare corespunzătoare unitățile de producție. CAEE-urile contractează către MVM întreaga capacitate de producție a centralelor (MW) sau cea mai mare parte a acesteia. Contractarea capacității nu depinde de nivelul efectiv de utilizare a centralei. MVM este obligat să preia o cantitate minimă de energie electrică (MWh), produsă peste capacitatea contractată, de la toate centralele care funcționează în cadrul unui CAEE (preluare garantată).

(38) Unele CAEE-uri includ și așa-numite „servicii prestate la nivelul sistemului" ([17]), în cazul centralelor care, din punct de vedere tehnic, pot asigura astfel de servicii. MVM asigură aceste servicii operatorului rețelelor de transport, MAVIR.

(39) CAEE-urile încheiate între 1995-1996 (șapte dintre cele zece CAEE-uri evaluate) au fost semnate de părți în cadrul pregătirii privatizării centralelor. CAEE-urile în cauză au la bază un model de contract realizat la cererea guvernului maghiar de către un birou internațional de avocatură. Semnarea CAEE-urilor nu s-a realizat în cadrul unor proceduri de licitație publică. Privatizarea centralelor, în schimb, a fost realizată în cadrul unor licitații publice. CAEE-urile (semnate înainte de privatizare) au devenit parte a contractelor de privatizare. După privatizare, o parte a contractelor în cauză (în special cele semnate cu Mátrai Erőmű, Tiszai Erőmű și Dunamenti Erőmű) au fost parțial modificate de către părți.

(40) CAEE-ul semnat în 1997 cu Csepeli Áramtermelő Srl. a avut la bază un model de contract ușor diferit. Nici contractul respectiv nu a fost adjudecat în cadrul unei licitații publice, și acesta fiind legat de privatizarea centralei.

(41) CAEE-ul cu Újpesti Erőmű (una dintre cele trei centrale ale Budapesti Erőmű) a fost semnat cu Budapesti Erőmű în 1997, tot fără o procedură de licitație publică.

(42) Numai semnarea CAEE-ului cu Kispesti Erőmű (o altă centrală – învechită – aflată de fapt în reconstrucție la vremea respectivă, a Budapesti Erőmű) a avut loc în urma unei licitații publice, în anul 2001.

([14]) Directiva 2003/54/CE a Parlamentului și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de abrogare a Directivei 96/92/CE (JO L 176, 15.7.2003, p. 37).

([15]) Comunicare din 20 iulie 2005, înregistrată la 25 iulie 2005.

([16]) În câteva cazuri au existat CAEE-uri distincte pentru unități diferite ale aceleiași centrale, de exemplu pentru Mátrai Erőmű și Dunamenti Erőmű.

([17]) De exemplu energia de echilibrare, rezerva de reglaj terțiar rapid (rezerva „minut"), capacitatea black-start etc.

(43) În perioada 2000-2004, capacitatea contractată prin CAEE-uri a reprezentat aproximativ 80 % din necesarul total de energie electrică (MW) al Ungariei. Din 2005 până la data prezentei decizii, procentul s-a situat între 60-70 %. Odată cu încetarea CAEE-urilor, este de așteptat ca procentul să scadă treptat în perioada 2011-2024 ([18]).

(44) La data aderării Ungariei la UE (1 mai 2004), dintre cele aproape douăzeci de CAEE-uri semnate în perioada 1995 și 2001, zece erau încă în vigoare.

(45) Prezenta decizie se referă exclusiv la CAEE-urile care la data de 1 mai 2004 erau încă în vigoare. Decizia nu se referă, prin urmare, la CAEE-urile reziliate înainte de data menționată. Deși unele CAEE-uri au fost reziliate de bunăvoie de către părți în cursul lunii aprilie 2008 (a se vedea considerentul 29 de mai sus), prezenta decizie se referă și la CAEE-urile în cauză și va analiza caracterul de ajutor de stat al acestora, precum și compatibilitatea acestora cu piața comună, în perioada cuprinsă între 1 mai 2004 și data rezilierii (aprilie 2008).

Centralele care au funcționat în cadrul unor CAEE-uri și durata CAEE-urilor

(46) Centralele care au funcționat în cadrul unor CAEE-uri care se încadrează în domeniul de aplicare a prezentei decizii sunt prezentate în tabelul de mai jos. Perioadele de valabilitate a CAEE-urilor prezentate în tabel sunt aceleași cu datele de expirare stabilite inițial – precizate chiar în CAEE-uri.

Tabelul 1

Lista producătorilor și acționarilor majoritari care au încheiat CAEE-uri și perioada de valabilitate a CAEE-urilor

Denumirea întreprinderii producătoare	Grupul de acționari majoritari	Centrala care funcționează în cadrul unui CAEE	Perioada de valabilitate a CAEE-ului
Budapesti Erőmű S.A.	EDF	Kelenföldi Erőmű	1996-2011
		Újpesti Erőmű	1997-2021
		Kispesti Erőmű	2001-2024
Budapesti Erőmű S.A.	Electrabel	Dunamenti, blocurile F	1995-2010 (semnat în 1995, intrat în vigoare în 1996)
		Dunamenti, blocul G2	1995-2015 (semnat în 1995, intrat în vigoare în 1996)
Mátrai Erőmű Rt.	RWE	Mátrai Erőmű	1995-2022 (perioada inițială: până în 2015, prelungită în 2005 până în 2022)
AES-Tisza Erőmű Srl.	AES	Tisza II Erőmű	1995-2016 (semnat în 1995, intrat în vigoare în 1996) […]
Csepeli Áramtermelő Srl.	ATEL	Csepel II Erőmű	1997-2020 (semnat în 1997, intrat în vigoare în 2000)
Paksi Atomerőmű S.A.	MVM	Paksi Atomerőmű	1995-2017 (*) (semnat în 1995, intrat în vigoare în 1996)
Pannonpower Holding S.A.	Dalkia	Pécsi Erőmű	1995-2010 (semnat în 1995, intrat în vigoare în 1996)

(*) Reziliat de comun acord în martie 2008.

([18]) Procentele se bazează pe calcularea contractării capacității de producție (MW), și nu pe volumul vânzărilor de energie electrică (MWh). Acestea au fost prezentate Comisiei de către autoritățile maghiare prin scrisoarea din 4 iunie 2004. Aceleași valori apar, de asemenea, în raportul privind analiza sectorului energetic, realizat de Institutul Maghiar pentru Concurență Economică (Magyar Gazdasági Versenyhivatal) (15 mai 2006).

Prețuri

(47) Prin Decretul guvernamental nr. 1074/1995 (VIII.4) privind reglementarea prețului energiei electrice, guvernul și-a asumat obligația ca, de la 1 ianuarie 1997 (așa-numitul prim ciclu de reglementare a prețului), „prețurile de furnizare și prețurile de consum să conțină, în afara costurilor de funcționare justificate, un profit raportat la capital de 8 %". Guvernul a garantat astfel o rentabilitate de 8 % a investițiilor pentru centralele care au funcționat în cadrul CAEE-urilor.

(48) De la 1 ianuarie 2001 (al doilea ciclu de reglementare a prețului), prețurile stabilite de către autorități au asigurat o rentabilitate raportată la active de 9,8 % pentru centrale. Creșterea procentului nu a însemnat în mod obligatoriu și modificarea efectivă a sumelor, întrucât baza celor două rate de rentabilitate era diferită (baza de calcul în cazul primei rate era capitalul propriu, iar în cazul celei de-a doua, valoarea activelor). Prețurile au reflectat evoluția inflației.

(49) Prețurile stabilite de autorități pentru centrale au rămas în vigoare până la 31 decembrie 2003.

(50) În perioada de reglementare a prețurilor, Oficiul Maghiar pentru Energie a analizat structura costurilor fiecărei centrale în parte și a stabilit prețul energiei electrice care avea să fie cumpărată de către MVM, astfel încât acesta să garanteze rata de profit.

(51) Printre costurile acoperite de mecanismul de stabilire a prețului menționat anterior se numărau următoarele ([19]):

— costuri fixe: amortizare, asigurare, anumite costuri permanente de întreținere și funcționare, dobânzi de credit, costuri de dezafectare, impozite, costuri de personal, costuri de protecție a mediului, plățile către Fondul Nuclear Central, în cazul centralelor nucleare, și investiții speciale;

— costuri variabile: costurile de combustibil.

(52) Oficiul Maghiar pentru Energie avea rolul de a verifica dacă costurile acoperite erau justificate și dacă cheltuielile erau necesare.

(53) Prețurile stabilite de către autorități au modificat prețurile stabilite prin CAEE-uri.

(54) De la 1 ianuarie 2004, prețurile au fost stabilite pe baza formulei de preț a CAEE-urilor. Conținutul exact al formulelor de preț a fost stabilit de MVM și producătorii de energie electrică, în cadrul negocierilor anuale ale prețurilor.

([19]) Lista se bazează pe informațiile furnizate de autoritățile maghiare la 20 octombrie 2004, respectiv pe Directiva privind revizuirea costurilor pentru pregătirea stabilirii prețului a Institutului Maghiar pentru Concurență Economică, din ianuarie 2001 (*Directiva Institutului Maghiar pentru Concurență Economică privind revizuirea costurilor pentru pregătirea stabilirii prețului din ianuarie 2001*).

(55) Formula de preț a CAEE-urilor este deosebit de complexă, însă se bazează pe aceleași principii ca și metodologia aplicată de Oficiul Maghiar pentru Energie înainte de ianuarie 2004. Potrivit comunicării autorităților maghiare ([20]), anexa CAEE-urilor referitoare la stabilirea prețurilor a fost elaborată prin preluarea formulelor și definițiilor din Decretul guvernamental nr. 1074/1995 privind reglementarea prețului energiei electrice menționat mai sus. (Potrivit comunicării, „contractul a preluat practic formulele și definițiile din decretul guvernamental".) Astfel, principiile CAEE-urilor de stabilire a prețului – asemenea mecanismului de reglementare a prețurilor de către autorități – se bazează pe categoriile de costuri justificate.

(56) Toate tipurile de CAEE-uri conțin două feluri de taxe: taxa de capacitate (sau taxa de punere la dispoziție a capacității), plătită pentru capacitatea contractată (MW), care acoperă costurile permanente (fixe) și profitul (costul de capital), respectiv taxa de energie, care acoperă costurile variabile. Diferite CAEE-uri prevăd și alte taxe diferite. În funcție de CAEE, aceste alte taxe pot fi de tipul bonus/malus, care stimulează producătorii de energie electrică să funcționeze în baza principiului costului cel mai redus, respectiv taxe suplimentare, la care producătorul este îndreptățit dacă menține o rezervă, reprogramează lucrările de întreținere la solicitarea MVM, mărește producția în orele de vârf, respectiv reduce producția în orele de utilizare minimă etc. Modificarea periodică (anuală, trimestrială, lunară) a taxei de capacitate depinde de mai mulți factori: activarea proiectelor de retehnologizare realizate, diferite categorii de dobândă, cursuri valutare, indicele de inflație etc. Taxa de capacitate, respectiv taxele suplimentare, acoperă, de asemenea, serviciile la nivel de sistem (în cazul în care CAEE-ul cuprinde și acest domeniu). Taxele de energie sunt legate, în principal, de costurile de combustibil și consumul specific de energie termică și au la bază principiul *transmiterii (pass-through)* costurilor variabile.

(57) Trebuie menționat faptul că definiția categoriilor de costuri acoperite prin reglementarea de preț anterioară datei de 1 ianuarie 2004 nu a corespuns de fiecare dată cu cea din CAEE-uri. Din comunicarea prezentată de Ungaria ([21]) reiese că, de exemplu, taxa de capacitate a […] și Dunamenti Erőmű a fost mai ridicată în baza CAEE-ului acestora, decât în baza reglementării de preț. Aceasta se datorează faptului că CAEE-urile au luat în calcul și retehnologizarea, ceea ce a condus la costuri fixe mai ridicate. Costurile fixe mai ridicate s-au reflectat treptat (ca urmare a creșterii progresive a costurilor de retehnologizare) în taxele de capacitate în baza CAEE-urilor, fiind mai scăzute în taxele de capacitate în baza reglementării de preț. Ca urmare a negocierilor între MVM și producători, pot fi observate și alte diferențe între tarifele în baza reglementării de preț și tarifele din CAEE-uri.

([20]) Comunicare din data de 20 iulie 2005, înregistrată la 25 iulie 2005.
([21]) Comunicare din data de 28 iunie 2006, înregistrată la 29 iunie 2006.

(58) În pofida acestor diferențe, în comunicările trimise de Ungaria la 20 octombrie 2004 și 20 iulie 2005, centralele care au funcționat în cadrul CAEE-urilor au confirmat faptul că metoda de calculare a prețului, precum și categoriile de costuri folosite după perioada de reglementare a prețului semănau în mare măsură cu cele aplicate de Oficiul Maghiar pentru Energie, înainte de data respectivă.

(59) În temeiul CAEE-urilor – după 1 ianuarie 2004 – taxele aplicate s-au bazat în continuare pe calculația costurilor justificate (fixe și variabile) + profit.

(60) Din cele de mai sus reiese că, într-adevăr, reglementarea prețului a încetat la 31 decembrie 2003, însă prețurile nu au fost liberalizate efectiv, întrucât prețul de producție a energiei termice a fost stabilit tot în baza principiului de rentabilitate a investițiilor, conform CAEE-urilor ([22]).

(61) La 6 februarie 2006, Parlamentul maghiar a aprobat Legea XXXV din anul 2006 ([23]), restabilind astfel reglementarea de către autorități a prețului energiei electrice comercializate către MVM în cadrul CAEE-urilor. Primul decret cu privire la noul preț a intrat în vigoare la 9 decembrie 2006. De la această dată, reglementarea prețului de către guvern a modificat din nou, pentru o perioadă de aproximativ un an (până la 31 decembrie 2007), formula de preț din CAEE-urilor.

(62) Cu începere de la 1 ianuarie 2008 – în concordanță cu liberalizarea pieței – Legea energiei electrice III a desființat atât prețurile de producție stabilite de autorități, cât și modelul dublu al sectoarelor de utilitate publică și de concurență.

(63) În consecință, de la 1 ianuarie 2008, prețul de producție al energiei electrice comercializate de producători către MVM a fost stabilit din nou, în baza formulei de preț din CAEE-uri. Principiile de bază ale acestor formule nu au fost modificate de la ultima aplicare: prin urmare, acestea au la bază aceleași principii ca și în perioada 1 ianuarie 2004 – 8 decembrie 2006 (a se vedea considerentele 54-59 de mai sus).

(64) Prin urmare, modificarea prețului de către producătorii vizați de CAEE-uri se bazează în continuare pe principiul de rentabilitate a investițiilor.

Potențialul de producție contractată (capacitate)

(65) CAEE-urile contractează pentru MVM întreaga capacitate sau o parte semnificativă a capacității unităților de producție care funcționează în cadrul CAEE-urilor.

Tabelul 2

Capacitatea de producție a producătorilor autohtoni din Ungaria ([24])

(MW)

Capacitate	2004	2005	2006	2007
Capacitate instalată ([1])	8 777	8 595	8 691	8 986
Capacitate disponibilă în permanență ([2])	8 117	8 189	8 097	8 391
Capacitate utilizabilă ([3])	7 252	7 792	7 186	7 945
Sarcina de vârf a sistemului maghiar de energie electrică	6 356	6 409	6 432	6 605

([1]) Capacitate instalată: capacitatea nominală garantată a unităților instalate în centralele din Ungaria, exprimată în MW. Se poate modifica doar în cazul extinderii sau demontării acestora.
([2]) Capacitate disponibilă în permanență: performanța care poate fi asigurată în mod constant de centrală, având în vedere suprasolicitările permanente admisibile și deficitele permanente existente. Reprezintă valoarea capacității instalate, după deducerile din motive permanente și adăugarea suprasolicitărilor admisibile.
([3]) Capacitate utilizabilă: valoarea capacității disponibile în permanență, din care se scad capacitățile pierdute din cauza lucrărilor de întreținere planificate.

([22]) A se vedea raportul Institutului Maghiar pentru Concurență Economică privind analizele efectuate în sectorul energetic din Ungaria (15 mai 2006).
([23]) Legea XXXV din anul 2006 privind modificarea unor legi referitoare la reglementarea prețului energiei electrice.
([24]) Valorile prezentate în tabel se bazează pe statisticile publicate în Anuarul Statistic al Energiei Electrice. A se vedea, de asemenea, scrisoarea autorităților maghiare înregistrată la 21 aprilie 2008.

Tabelul 3

Capacitatea de producție a centralelor care funcționează în cadrul CAEE-urilor ([25])

(MW)

Centrala	Capacitate	2004	2005	2006	2007
Kelenföld	Capacitate utilizabilă	90,1	97,6	97,2	78,0
	Capacitate medie disponibilă contractată ([1])	83,3	89,8	89,4	71,9
Újpest	Capacitate utilizabilă	106,3	106,1	106,2	106,0
	Capacitate medie disponibilă contractată	99	98,8	98,9	98,7
Kispest	Capacitate utilizabilă	46,1	110,2	110,2	109,6
	Capacitate medie disponibilă contractată	43	102,6	102,6	102,3
Dunamenti F	Capacitate utilizabilă	1 020	1 020	1 020	1 020
	Capacitate medie disponibilă contractată	928,2	923,1	923,1	923,1
Dunamenti G2	Capacitate utilizabilă	187,6	223,1	223,1	223,7
	Capacitate medie disponibilă contractată	178,4	212,4	212,4	213
AES-Tisza	Capacitate utilizabilă	638,0	824,7	824,7	824,7
	Capacitate medie disponibilă contractată	[…] ([a])	[…] ([b])	[…] ([b])	[…] ([b])
Csepeli	Capacitate utilizabilă	348,9	331	355	349,5
	Capacitate medie disponibilă contractată	323	307	329	324
Pannon	Capacitate utilizabilă	25,9	25,9	25,9	25,9
	Capacitate medie disponibilă contractată	20,1	20,1	20,1	20,1
Mátrai	Capacitate utilizabilă	593	552	552	552
	Capacitate medie disponibilă contractată	496	460	460	460
Paks	Capacitate utilizabilă	1 597	1 596	1 596	1 596
	Capacitate medie disponibilă contractată	1 486	1 486	1 485	1 485
Capacitatea totală utilizabilă a centralelor care funcționează în cadrul CAEE-urilor		4 652	4 886,6	4 910,3	4 885,4
Capacitatea contractată totală		[…] ([c])	[…] ([d])	[…] ([e])	[…] ([f])

([1]) Capacitatea medie disponibilă contractată.
([a]) *între 400 și 700 MW (notele de subsol numerotate cu litere mici nu figurează în versiunea oficială a deciziei, fiind introduse însă în versiunea publică a acesteia, pentru a semnala scala valorică a unor date care intră sub obligația de secret profesional).*
([b]) *între 600 și 900 MW.*
([c]) *între 4 057 și 4 357 MW.*
([d]) *între 4 725,9 și 5 025,9 MW.*
([e]) *între 4 749,6 și 5 049,6 MW.*
([f]) *între 4 724,7și 5 024,7 MW.*

(66) Din datele de mai sus reiese că, în perioada evaluată, MVM a contractat prin CAEE-uri circa 60 % din capacitatea de producție disponibilă în Ungaria. Luând în considerare capacitatea de producție efectiv disponibilă, precum și consumul propriu, raportul rezultat este și mai mare.

(67) Din tabele reiese, de asemenea, că prin CAEE-uri se contractează în favoarea MVM întreaga capacitate sau o parte semnificativă a capacității aflate la dispoziția fiecărei centrale în parte.

([25]) Valorile prezentate în tabel se bazează pe CAEE-urile transmise Comisiei de către autoritățile maghiare. A se vedea, de asemenea, scrisoarea autorităților maghiare înregistrată la 21 aprilie 2008.

(68) MVM plătește o taxă de punere la dispoziție pentru contractarea capacității (a se vedea considerentul 56 de mai sus), indiferent de folosirea efectivă a centralei.

(69) Capacitatea de import a Ungariei este de 1 000-1 300 MW. Din capacitatea de import contractată în favoarea MVM, circa 600 MW sunt contractați în cadrul altor contracte pe termen lung.

Cantitățile comercializate

(70) Atunci când MVM utilizează efectiv capacitatea contractată și achiziționează energie electrică de la centrală, aceasta plătește o taxă de energie pentru energia preluată (a se vedea considerentul 56 de mai sus).

(71) CAEE-urile garantează fiecărei centrale în parte preluarea unei cantități minime.

(72) Producția anuală autohtonă de energie electrică în Ungaria variază între 32-36 TWh (= 32-36 000 000 GWh).

Tabelul 4

Energia electrică produsă în cadrul CAEE-urilor [26]

(GWh)

Centrala	Energia electrică produsă	2004	2005	2006	2007
Budapesti (inclusiv centralele din Kelenföld, Újpest și Kispest)	Producția totală de energie electrică	1 228	1 510	1 643	1 742
	Consumul propriu al centralei	87	89	91	84
	Preluare garantată	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]
	Preluare efectivă	939	1 302	1 451	1 538
Dunamenti (*) (F + G2)	Producția totală de energie electrică	4 622	3 842	3 450	4 300
	Consumul propriu al centralei	174	148	147	188
	Preluare garantată	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]
	Preluare efectivă	4 232	2 888	2 495	3 296
AES-Tisza	Producția totală de energie electrică	1 621	1 504	1 913	2 100
	Consumul propriu al centralei	96	97	117	116
	Preluare garantată	[…]	[…]	[…]	[…]
	Preluare efectivă	1 525	1 407	1 796	1 984
Csepeli	Producția totală de energie electrică	1 711	1 764	1 710	2 220
	Consumul propriu al centralei	48	49	48	53
	Preluare garantată	[…]	[…]	[…]	[…]
	Preluare efectivă	1 662	1 715	1 661	2 166
Pannon (*)	Producția totală de energie electrică	673	266	237	232
	Consumul propriu al centralei	116	52	34	29
	Preluare garantată	[…]	[…]	[…]	[…]
	Preluare efectivă	361	206	203	203

(26) Valorile indicate se bazează pe CAEE-urile prezentate de autoritățile maghiare, pe statisticile publicate pe site-ul Oficiului Maghiar pentru Energie (www.eh.gov.hu) și pe scrisoarea autorităților maghiare din 21 aprilie 2008. Cantitățile preluărilor garantate stipulate în contractele comerciale anuale pot diferi ușor de cantitățile prevăzute în CAEE-uri. Datele preluărilor efective conțin toate vânzările centralelor care au încheiat CAEE-uri către MVM.

(GWh)

Centrala	Energia electrică produsă	2004	2005	2006	2007
Mátrai (*)	Producția totală de energie electrică	5 688	5 698	5 621	6 170
	Consumul propriu al centralei	675	670	667	710
	Preluare garantată	[…]	[…]	[…]	[…]
	Preluare efectivă	3 730	3 762	3 587	4 082
Paksi	Producția totală de energie electrică	11 915	13 833	13 460	14 677
	Consumul propriu al centralei	750	821	800	848
	Preluare garantată	[…]	[…]	[…]	[…]
	Preluare efectivă	11 112	13 012	12 661	13 828

(*) Datele referitoare la producția totală de energie electrică și consumul propriu includ și blocurile centralelor care nu sunt incluse în CAEE-uri.

(73) Cantitatea preluată garantată este cantitatea pe care MVM trebuie să o preia în mod obligatoriu în fiecare an, indiferent de nevoia efectivă a pieții. În cazul în care MVM nu preia cantitatea minimă stabilită, aceasta este obligată să ramburseze costurile aferente de combustibil (în cazul centralelor Dunamenti Erőmű, Kelenföld Erőmű, Pécs Erőmű și […] Erőmű), toate costurile sau compensările care revin producătorilor în baza contractului de transport al combustibilului (în cazul Csepeli Áramtermelő Srl.), respectiv toate costurile justificate (în cazul centralelor Kispesti Erőmű și Újpesti Erőmű).

3. MOTIVELE INIȚIERII PROCEDURII

3.1. CAEE-urile

(74) În decizia de deschidere a procedurii, Comisia a ajuns la concluzia preliminară că CAEE-urile reprezintă ajutor de stat, în sensul articolului 87 alineatul (1) al Tratatului CE, în favoarea producătorilor de energie electrică care le-au semnat cu MVM.

(75) Comisia a arătat că, în baza dispozițiilor articolul 3 alineatul (1) litera (c) din anexa IV la Actul de aderare ([27]), CAEE-urile constituie măsuri care se aplică și după aderare și nu pot fi considerate drept ajutoare existente, întrucât nu corespund categoriilor de ajutor care sunt considerate ulterior aderării drept ajutoare existente, în sensul articolului 88 alineatul (1) din Tratatul CE.

(76) În primul rând, niciun CAEE nu a intrat în vigoare înainte de 10 decembrie 1994. În al doilea rând, niciun CAEE nu este trecut pe lista ajutoarelor existente atașată anexei IV la Tratatul de aderare și, în al treilea rând, CAEE-urile nu au fost notificate Comisiei în cadrul unei așa-numite „proceduri interimare”.

([27]) Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia, a Republicii Slovace, precum și de modificare a tratatelor de instituire a Uniunii Europene, JO L 236, 23.9.2003.

Existența ajutorului de stat

(77) Comisia a considerat că garantarea rentabilității investițiilor și prețurile ridicate prevăzute de CAEE-uri au asigurat o situație economică mai favorabilă producătorilor de energie electrică care au funcționat în cadrul CAEE-urilor, față de producătorii de energie electrică care nu au participat la CAEE-uri, inclusiv operatorii noi de pe piață, precum și față de întreprinderile care funcționează în sectoare comparabile, în care nu s-au propus astfel de contracte pe termen lung. Prin urmare, Comisia a constatat, cu titlu preliminar, că măsura luată a asigurat un avantaj selectiv producătorilor de energie electrică menționați.

(78) Comisia a menționat, de asemenea, ca pe piața de energie electrică s-a instituit libera concurență, iar electricitatea face obiectul schimburilor comerciale între statele membre, mai ales de la intrarea în vigoare a Directivei 96/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 decembrie 1996 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ([28]). Prin urmare, măsurile dintr-un stat membru care asigură un avantaj unor întreprinderi din sectorul energetic, împiedică întreprinderile din celelalte state membre să exporte energie electrică în statul respectiv, putând, de asemenea, stimula exportul de energie electrică din statul membru în cauză către celelalte state membre.

(79) De asemenea, Comisia a arătat că avantajul în cauză provine din resurse de stat, întrucât încheierea CAEE-urilor a fost rezultatul politicii de stat puse în aplicare prin intermediul comerciantului cu ridicata, MVM, aflat în proprietatea statului. Curtea de Justiție a Comunităților Europene (denumită în continuare „Curtea de Justiție”) a stabilit că, în cazul în care o întreprindere aflată în proprietatea statului își utilizează activele astfel încât să se atribuie statului, acestea trebuie considerate resurse de stat, în sensul articolului 87 alineatului (1) din Tratatul CE ([29]).

([28]) JO L 27, 30.1.1997, p. 20.

([29]) Hotărârea C-482/99 a Curții de Justiție din 16 mai 2002, Republica Franceză/Comisia Comunităților Europene (Culegere 2002, p. I-04397).

(80) Prin urmare, Comisia a ajuns la concluzia preliminară potrivit căreia CAEE-urile constituie, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, ajutoare de stat acordate producătorilor de energie electrică care, în baza dispozițiilor articolul 3 alineatul (1) litera (c) din anexa IV la Actul de aderare, „sunt aplicabile și după data aderării".

Compatibilitatea CAEE-urilor cu Tratatul CE

(81) Comisia a stabilit, de asemenea, că pentru evaluarea ajutorului de stat acordat producătorilor de energie electrică este necesară aplicarea metodologiei. În baza documentației aflate la dispoziție la data deciziei de deschidere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la faptul că CAEE-urile corespund criteriilor stabilite în metodologie.

(82) În primul rând, Comisia și-a exprimat îndoiala că principiile de bază ale CAEE-urilor – care constituie un obstacol în calea concurenței libere – pot fi compatibile cu scopul principal al metodologiei, și anume ca ajutorul de stat să contribuie la liberalizarea sectorului, sub forma unor compensări proporționale acordate întreprinderilor tradiționale, confruntate cu noi condiții concurențiale.

(83) În al doilea rând, Comisia a pus sub semnul îndoielii faptul că ajutoarele de stat stabilite prin CAEE-uri corespund criteriilor detaliate prevăzute în metodologie cu privire la calcularea costurilor irecuperabile eligibile și stabilirea compensărilor corespunzătoare.

3.2. **Decretul guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23) privind costurile irecuperabile**

(84) Pentru ca MVM să poate îndeplini obligațiile asumate prin CAEE-uri și, în același timp, ca prețurile de revânzare în sectorul de utilitate publică să rămână apropiate de prețurile pieței libere, Decretul guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23) a stabilit acordarea unei subvenții de stat în favoarea MVM, în anumite condiții.

(85) În notificarea inițială (HU 1/2004, revocată la 13 aprilie 2005), autoritățile maghiare au considerat subvenția respectivă ca fiind un ajutor de stat în favoarea MVM.

(86) Cu toate acestea, în decizia de deschidere a procedurii, Comisia a ajuns la concluzia că subvenția nu poate fi considerată drept ajutor de stat acordat în favoarea MVM, întrucât suma primită în baza dispozițiilor Decretului guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23) reprezintă o parte a prețului de achiziție plătit de MVM centralelor care încheiaseră CAEE-uri și, în consecință, fiind parte a avantajului de care au beneficiat producătorii datorită CAEE-urilor.

(87) Prin urmare, decizia de deschidere a procedurii va începe evaluarea oficială exclusiv în legătură cu CAEE-urile și nu cu privire la Decretul guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23).

4. **OBSERVAȚIILE UNGARIEI ÎN LEGĂTURĂ CU DECIZIA DE DESCHIDERE A PROCEDURII**

(88) Ungaria și-a exprimat opinia că – având în vedere diferențele existente între condițiile lor concrete – ar fi indicată evaluarea individuală a CAEE-urilor.

(89) În ceea ce privește liberalizarea pieței de energie electrică, Ungaria este de părere că deschiderea pieței s-a realizat cu succes din punctul de vedere al numărului de consumatori care au ales piața liberă (și anume, în conformitate cu media europeană). Ungaria a concluzionat că CAEE-urile nu i-au împiedicat pe consumatori să aleagă piața liberă. Obstacolele de această natură se datorează, într-o măsură mult mai mare, capacității transfrontaliere limitate a Ungariei, respectiv prețurilor care, în consecință, sunt ridicate.

(90) În plus, Ungaria este de părere că termenul lung al CAEE-urilor nu reprezintă în sine un avantaj competitiv în favoarea producătorilor, întrucât contractele încheiate pe termen lung reprezintă o practică comună în sectorul energetic atât în Europa, cât și pe alte continente.

(91) În ceea ce privește prețul de referință menționat în decizia de deschidere a procedurii, autoritățile maghiare și-au exprimat părerea potrivit căreia la stabilirea prețului de referință, Comisia ar trebui să ia în calcul caracteristicele regionale ale Ungariei, respectiv creșterea din ultima perioadă a prețului combustibililor.

(92) În legătură cu noii intrați pe piața energiei electrice, Ungaria a înștiințat Comisia că de la 1 mai 2004 (data aderării Ungariei la Uniunea Europeană și a liberalizării pieței de energie electrică) nu a existat niciun nou intrat pe această piață. Autoritățile maghiare au evidențiat și că o investiție de acest tip necesită mult timp, respectiv că – în consecință – este puțin probabil ca orice investiție să devină funcțională înainte de 2011.

(93) În sfârșit, ca răspuns la îndoielile Comisiei cu privire la faptul că CAEE-urile nu sunt compatibile cu punctul 4.6 din metodologie, Ungaria confirmă că nu acordă ajutoare de stat pentru salvarea sau restructurarea întreprinderilor care beneficiază de CAEE-uri supuse evaluării.

5. **OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE**

(94) După publicarea deciziei de deschidere a procedurii (21 decembrie 2005) și la termen (de cele mai multe ori, în urma prelungirii termenului de prezentare a observațiilor, aprobată de Comisie la cererea părților interesate), Comisia a primit observații din partea următoarelor părți interesate:

— următorii producători de energie electrică: AES-Tisza Erőmű Srl., Budapesti Erőmű S.A., Csepeli Áramtermelő Srl., Dunamenti Erőmű S.A. și principalul acționar al acestuia, Electrabel S.A., precum și Mátrai Erőmű S.A.;

— următoarele bănci, care au asigurat finanțarea producătorilor de energie electrică: […] Bank, reprezentantul a douăsprezece bănci care au acordat credite pentru Csepeli Áramtermelő Srl., respectiv […] Bank, reprezentantul a nouă bănci care au acordat credite pentru AES-Tisza Erőmű Srl.;

— MVM, precum și

— o parte terță care a cerut să nu îi fie dezvăluită identitatea.

(95) Majoritatea observațiilor prezentate Comisiei s-au bazat pe argumentații similare. Din această cauză, în loc să prezinte separat observațiile fiecărei părți interesate, Comisia le-a grupat în categoriile generale de mai jos (a se vedea punctele 5.1-5.7 de mai jos).

5.1. **Observații privind evaluarea individuală a CAEE-urilor**

(96) Mátrai Erőmű și o alte parte interesată care a cerut să nu îi fie dezvăluită identitatea au prezentat observația generală potrivit căreia, din cauza diferențelor existente între conținutul concret al CAEE-urilor, Comisia ar trebui să le evalueze separat. Alți producători de energie electrică au solicitat implicit evaluarea individuală a CAEE-urilor lor, prin punerea la dispoziția Comisiei a detaliilor cu privire la condițiile concrete ale CAEE-urilor proprii.

5.2. **Observații privind existența ajutorului de stat**

Data relevantă a evaluării

(97) AES-Tisza Erőmű, Budapesti Erőmű, Csepeli Áramtermelő Srl. și Dunamenti Erőmű au argumentat că toate criteriile de existență a ajutorului de stat în momentul încheierii CAEE-urilor trebuie să fie evaluate în baza condițiilor de piață existente la vremea respectivă. O parte a observațiilor menționează în mod explicit această cerință, în timp ce alte observații realizează aceasta în mod indirect, prin trimiterea, în cadrul analizei privind existența ajutorului de stat, la condițiile de încheiere a CAEE-urilor. În această privință, părțile s-au referit la o hotărâre anterioară a Curții de Justiție ([30]).

Lipsa avantajului economic

(i) *Preț de referință necorespunzător/lipsa prețurilor care să constituie un avantaj*

(98) Toți producătorii de energie electrică consideră că CAEE-urile nu reprezintă un avantaj economic.

(99) Aceștia au primit critic concluziile preliminare ale Comisiei potrivit cărora prețurile în temeiul CAEE-urilor sunt mai ridicate decât prețurile de pe piață.

(100) Producătorii consideră că prețul de referință de 36 EUR/MWh, aplicat în cadrul altor decizii și la care s-a făcut referire, de asemenea, în decizia de deschidere a procedurii, nu este un preț de referință corect, întrucât provine dintr-un context geografic și temporal total diferit. Aceștia consideră că, în evaluarea prețului, trebuie luate în calcul condițiile existente în momentul încheierii CAEE-urilor. De asemenea, aceștia au evidențiat faptul că prețurile stabilite în baza unor înțelegeri pe termen lung vor fi întotdeauna mai mici decât prețurile de pe piața la vedere (spot). În plus, producătorii care furnizează MVM în principal energie electrică de sarcină maximă, au susținut că prețurile lor nu pot fi comparate cu prețurile produselor cu sarcină de bază. Majoritatea acestora a propus ca Comisia să ia în calcul creșterea semnificativă a prețului combustibililor din ultimii ani.

(101) Mulți dintre producători susțin că rata efectivă de rentabilitate nu a atins procentul menționat în decizia de deschidere a procedurii.

(102) De asemenea, aceștia susțin faptul că (în contradicție cu cele sugerate în decizia de deschidere a procedurii) producătorii care funcționează în cadrul CAEE-urilor trebuie să suporte riscuri semnificative, în special riscuri de executare, regularizare, protecție a mediului, întreținere, respectiv riscuri fiscale/financiare. Reglementarea prețurilor a fost amintită ca o categorie importantă a riscurilor de regularizare. Producătorii au considerat un dezavantaj faptul că o parte a capacității lor de producție este contractată de către MVM, deoarece sunt împiedicați să-și utilizeze capacitatea respectivă pentru a produce energie electrică pentru alți consumatori potențiali. În plus, CAEE-urile stabilesc obligații clare pentru producători, iar în cazul în care aceștia nu le respectă, consecința este reducerea plăților cuvenite, respectiv plata de despăgubiri.

(103) […] a semnalat că un avantaj dobândit de Ungaria prin CAEE-uri a fost fiabilitatea serviciilor compensatorii, care puteau fi furnizate numai de […] și de centrala Dunamenti. Potrivit argumentației producătorului menționat anterior, acesta nu ar fi putut intra pe piață și oferi aceste servicii dacă nu ar fi existat CAEE-ul.

(104) Potrivit centralei Mátrai, prețurile acesteia sunt competitive datorită faptului că deține propriile mine de cărbune și, în consecință, costurile de minerit sunt reduse. Centrala Mátrai afirmă că prețurile sale sunt mai mici chiar și decât prețurile de recomercializare ale MVM, spre deosebire de prețurile celorlalte CAEE-uri.

(ii). *Prețul de privatizare*

(105) Centrala Dunamenti susține că nu a beneficiat de avantaje datorită CAEE-ului, întrucât la privatizarea centralelor sale s-a plătit prețul de piață, iar în prețul de vânzare au fost luate în considerare drepturile și obligațiile pe care le avea în temeiul CAEE-ului. Altfel spus, aceasta a plătit contravaloarea CAEE-ului (și al avantajului eventual rezultat din acesta) ca parte a prețului de privatizare.

([30]) S-a făcut referire la cauza T-366/00, Scott S.A.

(iii) *Principiul investitorului de piață*

(106) Centralele Budapesti Erőmű, AES-Tisza Erőmű, Mátrai Erőmű și Csepeli Áramtermelő Kft. consideră că CAEE-urile reflectă condițiile de piață existente în momentul încheierii acestora, atât în privința MVM, cât și a producătorilor. Potrivit argumentației acestora, în situația MVM (și anume, de singur cumpărător obligat prin lege să asigure siguranța de alimentare), orice operator privat ar fi luat decizia de a încheia CAEE-uri. Acestea consideră că, din punctul de vedere a producătorilor, „avantajul" economic care rezultă din CAEE-uri nu depășește nivelul avantajului economic obișnuit obținut de părțile care încheie orice acord comercial. La vremea încheierii acestora, CAEE-urile au întrunit condițiile obișnuite de piață în domeniul în cauză. În plus, CAEE-urile reprezintă o metoda comercială obișnuită și o formă comună de împărțire și gestionare a riscului.

(107) CAEE-ul a reprezentat singura cale de a asigura investiții conforme cerințelor sectorului energetic din Ungaria (în special modernizarea întregului sistem, protecția mediului și siguranța aprovizionării). Aplicarea principiului investitorului privat ar trebui să conducă la luarea în considerare a acestor cerințe, iar îndeplinirea cerințelor este posibilă doar în cadrul CAEE-urilor. Părțile interesate atrag atenția că, în consecință, CAEE-urile prevăd obligații de investiții și disponibilitate pentru producătorii de energie electrică.

(iv) *Serviciu de interes economic general*

(108) Budapesti Erőmű și Csepeli Áramtermelő Kft. sunt de părere că producătorii care sunt părți contractante în cadrul CAEE-urilor furnizează servicii de interes economic general. Potrivit opiniei Budapesti Erőmű și Csepeli Áramtermelő Kft., CAEE-urile reprezintă un mijloc prin care MVM își îndeplinește obligațiile privind siguranța aprovizionării. CAEE-urile asigură, prin urmare, respectarea obligațiilor de serviciu public. Potrivit argumentației centralei Budapesti Erőmű se poate afirma că, de fapt, Budapesti Erőmű trebuie să respecte obligațiile aferente de serviciu public, care îi revin în temeiul CAEE-ului. Ambele părți interesate fac referire la decizia Comisiei din 16 decembrie 2003 privind cazul de ajutorul de stat N 475/03 (Irlanda) ([31]), în care Comisia a recunoscut că înființarea de noi capacități de producție în vederea asigurării siguranței aprovizionării poate fi considerată drept serviciu de interes economic general.

(109) Părțile interesate sunt de părere că, similar cazului irlandez, ajutorul de stat oferit în cadrul CAEE-urilor – dacă există – îndeplinește cele patru criterii cumulative stabilite în hotărârea C-280/00 a Curții de Justiție (denumită în continuare „cauza Altmark") ([32]).

(110) În primul rând, din legile maghiare privind energia electrică reiese că MVM a avut numeroase obligații de serviciu public, de exemplu asigurarea siguranța aprovizionării cu cele mai reduse costuri posibile, protecția mediului și eficiența. Obligațiile de serviciu public ale MVM sunt, prin urmare, clar stabilite de lege, iar CAEE-urile transmit producătorilor de energie electrică obligația de a presta serviciile de interes economic general în cauză.

(111) În al doilea rând, decretele guvernamentale cu privire la prețurile și formulele de prețuri din CAEE-uri au prestabilit nivelul de compensare. Compensarea poate fi calculată, așadar, în baza unor indicatori obiectivi și transparenți.

(112) În al treilea rând, compensările plătite în baza CAEE-urilor nu sunt mai mari decât costurile serviciilor de interes economic general. CAEE-urile reflectă strict costurile, iar marja de profit nu depășește marjele obișnuite de profit de pe piață. Aceasta – potrivit argumentelor centralei Budapesti Erőmű – este asigurată de faptul că CAEE-urile au fost încheiate ca urmare a unei licitații publice deschise și transparente. Centralele au fost vândute ofertantului care a licitat prețul cel mai mare și a prezentat planul de afaceri cel mai bun. Din procesul de licitație publică rezultă că compensarea oferită în baza CAEE-urilor nu poate depăși costurile rezultate din îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, respectiv marja rezonabilă de profit.

(113) În al patrulea rând, în baza argumentației centralei Budapesti Erőmű, toate CAEE-urile încheiate de aceasta au fost precedate de licitații publice deschise și transparente, fie ca parte indispensabilă a pachetului de privatizare, fie separat. Csepeli Áramszolgáltató Kft. susține că, deși nu a ales centrala în cadrul unei licitații publice, cu toate acestea compensarea primită se limitează la acoperirea costurilor și la o marjă rezonabilă de profit. Mecanismul de stabilire a prețului asigură evitarea supracompensării.

(114) Având în vedere observațiile de mai sus, se poate constata că CAEE-urile îndeplinesc cele patru criterii cumulative care apar în hotărârea în cauza Altmark, drept pentru care acestea nu se încadrează în categoria ajutorului de stat, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

([31]) JO C 34, 7.2.2004, p. 8.

([32]) Hotărârea C-280/00 a Curții de Justiție, Altmark trans Gmbh și Regierungsprasidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH și Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht (Culegere 2003, p. I-07747).

(115) Budapesti Erőmű subliniază, de asemenea, că, și în cazul în care Comisia ar considera că CAEE-urile nu îndeplinesc cele patru criterii cumulative existente în hotărârea în cauza Altmark, acestea pot fi, totuși, declarate ca fiind compatibile cu principiile pieței comune în temeiul articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE. În opinia părții interesate, CAEE-urile sale au un impact neglijabil asupra așa-zisei închideri a pieței maghiare de energie electrică, întrucât acestea acoperă doar 3 % din consumul maghiar de energie electrică. În plus – din motive tehnice – creșterea nivelului importului de energie electrică era imposibilă la momentul încheierii CAEE-urilor. Din această cauză, CAEE-urile acesteia nu pot avea un efect negativ asupra schimburilor comerciale. În observațiile sale, partea interesată a ținut să evidențieze importanța încălzirii centrale prin tehnologia de producere a energiei în cogenerare, tehnologie care corespunde obiectivelor politicii UE în domeniul energiei și protecției mediului.

(116) Potrivit centralei Mátrai Erőmű, aceasta era obligată să contracteze către MVM o capacitate minimă stabilită, pentru a putea asigura, utilizând resursele interne de cărbune, aprovizionarea energetică pe piața din Ungaria. Potrivit argumentelor acesteia – în coformitate cu articolul 11 alineatul (4) din Directiva privind energia electrică ([33]) – ajutorul de stat trebuie considerat ca fiind compatibil cu piața comună atât timp cât – în vederea asigurării aprovizionării – acesta finanțează producerea energiei electrice prin utilizarea resurselor interne de cărbune.

(v) *Lipsa avantajelor rezultate din încheierea pe termen lung a contractului*

(117) Csepeli Áramtermelő Kft., Mátrai Erőmű și Budapesti Erőmű consideră că încheierea pe termen lung a contractului nu reprezintă un avantaj în sine. Csepeli Áramtermelő Kft. consideră că în cadrul unui contract pe termen lung fiecare parte plătește un preț pentru siguranța reprezentată de ofertele pe termen lung. Producătorii de energie electrică acceptă să ofere prețuri mai mici decât prețurile de pe piața la vedere, precum și faptul că prețul convenit în cadrul contractului este obligatoriu pentru aceștia, indiferent de valoarea prețului de pe piața la vedere și, de asemenea, acceptă să își contracteze capacitățile în favoarea unei singure societăți pe întreaga durată a contractului. Din acestea motive, producătorii consideră că acordurile pe termen lung echilibrează pentru fiecare parte riscurile și oportunitățile economice și că acestea nu pot fi considerate în mod clar drept avantaje.

(118) În baza argumentelor de mai sus, toți producătorii de energie electrică au ajuns la concluzia că CAEE-urile nu le oferă avantaje economice, drept pentru care acestea nu se încadrează în categoria ajutoarelor de stat, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

Selectivitate

(119) AES-Tisza Erőmű consideră că CAEE-urile nu asigură un avantaj selectiv. Partea interesată se referă la faptul că în sectorul energetic există contracte încheiate pe termen lung nu numai între producători și MVM, ci și între MVM și operatorii de rețea și între furnizorii de combustibil și producătorii de energie electrică, precum și pentru importul de de energie electrică. În privința producătorilor, Legea energiei electrice I (1994) și Decretul guvernamental nr. 34/1995 îi obligă în mod expres pe producători să încheie contracte de achiziție de energie electrică pe termen lung cu MVM, pentru a obține autorizații de construcție și de funcționare. Astfel, fiecare producător a încheiat un contract cu MVM și numai centralele care au folosit energie regenerabilă și au produs energie în cogenerare au avut posibilitatea de a încheia contracte pe termene mai scurte, întrucât acești producători beneficiază de alte garanții legale (de exemplu preluarea obligatorie).

Transfer de resurse de stat

(120) Mátrai Erőmű consideră că în cadrul CAEE-urilor numai prețul poate fi considerat drept ajutor de stat. Termenul de valabilitate a CAEE-urilor și cantitatea preluării garantate nu pot fi considerate drept ajutoare de stat, întrucât acestea nu au ca rezultat un transfer de resurse de stat, chiar dacă ar fi asigurat un avantaj. Partea terță a ajuns la concluzia că CAEE-ul centralei Mátrai Erőmű, datorită prețurilor sale extrem de competitive [a se vedea punctul (i) de mai sus], nu conține niciun element de ajutor de stat.

Imputabilitatea statului

(121) AES-Tisza consideră că prețurile din CAEE-uri au fost stabilite de către părțile la CAEE-uri, și nu de către stat. AES-Tisza Erőmű a obiectat în privința evaluării imputabilității statului din cadrul deciziei de deschidere a procedurii, întrucât aceasta a analizat imputabilitatea statului doar din perspectiva încheierii CAEE-urilor, și nu din perspectiva stabilirii prețului, Comisia argumentând contrariul prin faptul că avantajul concurențial a fost asigurat de prețurile avantajoase. După perioada fixării centralizate a prețurilor (deci după ianuarie 2004, cu excepția anului 2007), stabilirea prețurilor se realizează în baza negocierilor dintre MVM și producătorii de energie electrică, acestea neputând fi imputate statului.

Denaturarea concurenței și efectul asupra schimbului între statele membre

(122) Centralele AES-Tisza Erőmű, Budapesti Erőmű și Csepeli Erőmű contestă efectul de denaturare a concurenței al CAEE-urilor și efectul acestora asupra schimburilor comerciale între statele membre.

(123) În primul rând, părțile menționate mai sus consideră că și acest criteriu ar trebui să fie evaluat în corelație cu data încheierii CAEE-urilor. La vremea respectivă, Ungaria nu era membră a UE și piața maghiară de energie electrică nu se liberalizase încă. În concluzie, acestea consideră că CAEE-urile, în mod logic, nu au putut denatura concurența pe piața comună.

([33]) Directiva 2003/54/CE.

(124) În al doilea rând, acestea consideră că concurența și schimburile comerciale între statele membre sunt influențate de alți factori decât CAEE-urile. Și anume, capacitatea transfrontalieră a Ungariei ar fi principala cauză care poate influența schimburile comerciale între Ungaria și alte țări. Capacitățile transfrontaliere în cauză sunt exploatate la maxim. Limitarea comerțului cu energie electrică este, prin urmare, în mod evident, consecința capacității transfrontaliere limitate a Ungariei și nu a CAEE-urilor. Potrivit argumentelor părților, legislația reprezintă un alt factor care influențează schimburile comerciale între statele membre. În baza legislației maghiare, producătorii maghiari de energie electrică nu au dreptul să comercializeze în mod direct energie electrică în străinătate.

(125) Csepeli Erőmű susține că CAEE-ul său nu a putut exercita o influență efectivă asupra schimburilor comerciale între statele membre, întrucât aceasta a vândut energie electrică numai pe teritoriul Ungariei.

(126) Totodată, aceasta susține că piața maghiară de energie electrică s-a deschis treptat concurenței, în conformitate cu angajamentele luate față de Uniunea Europeană. Foarte rapid, o parte semnificativă a consumatorilor a optat pentru segmentul pieței libere. Potrivit observațiilor părții, motivele care pot împiedica operatorii noi să intre pe piața maghiară de energie electrică, respectiv să-și accentueze prezența pe această piață, țin nu de CAEE-uri, ci de imposibilitatea calculării rentabilității. Csepeli Erőmű consideră că, în anii trecuți, în Ungaria au fost construite centrale numai atunci când statul a asigurat stabilitatea și predictibilitatea rentabilității prin contracte pe termen lung sau prin preluări obligatorii, respectiv atunci când utilizarea noilor capacități a fost garantată de cererea provenită din activitatea de distribuție integrată vertical. În orice caz, CAEE-urile existente nu pot fi clasificate ca factori care descurajează pe noii operatori.

(127) Potrivit argumentelor prezentate în continuare, în Ungaria nu există cerere pentru o capacitate mai mare. Aceasta este dovedită, de asemenea, de faptul că marea majoritate a capacităților oferite spre comercializare de către MVM în cadrul licitațiilor de energie electrică a rămas nevândută.

5.3. **Aplicabilitatea după aderare**

(128) Observațiile de mai jos au fost prezentate de Budapesti Erőmű.

(129) În baza argumentelor centralei Budapesti Erőmű, CAEE-urile nu pot fi considerate ca reprezentând măsuri care „sunt aplicabile și după data aderării”, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (c) din anexa IV la Actul de aderare.

(130) Partea interesată consideră că nu este de competența Comisiei să analizeze, după aderare, măsurile de ajutor luate în mod legal înainte de aderarea la Uniunea Europeană. Aceasta este în concordanță cu principiul general privind interzicerea aplicării retroactive a unei reglementări. Întrucât normele comunitare privind ajutoarele de stat se aplică exclusiv de la data aderării, numai măsurile de ajutor care conferă un avantaj suplimentar ulterior aderării pot fi definite drept măsuri aplicabile după aderare. Părțile consideră că CAEE-urile nu au creat alte avantaje după aderare, întrucât formulele lor de prețuri au fost stabilite anterior aderării și, în consecință, angajamentele financiare ale statului erau cunoscute în totalitate înainte de aderare.

5.4. **Ajutor existent**

(131) Acest argument a fost prezentat de centralele Budapesti, Csepeli, AES-Tisza și Mátrai, respectiv de banca […] Bank.

(132) Părțile interesate consideră că, și dacă s-ar accepta faptul că CAEE-urile constituie ajutoare de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, aceste ajutoare de stat ar trebui considerate drept ajutoare existente, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (c) din anexa IV la Actul de aderare. Acestea consideră că Comisia nu a contestat măsura în cauză în termenul legal de 3 luni prevăzut în Actul de aderare. Autoritățile maghiare au prezentat – după un schimb prealabil de informații – măsura luată la 31 martie 2004, iar Comisia nu a reacționat, în termenul legal de 3 luni, la scrisoarea trimisă de Ungaria la 19 octombrie 2004, excluzând astfel ca măsura să fie clasificată drept „ajutor nou”.

(133) Budapesti Erőmű consideră, de asemenea, că o clasificare a ajutoarelor acordate înainte de aderare și care sunt aplicabile și după aderare drept „ajutor nou” sau „ajutor existent” nu se poate realiza exclusiv în temeiul prevederilor anexei IV la Actul de aderare. Budapesti Erőmű consideră că, dacă un ajutor nu se clasifică drept ajutor existent în temeiul anexei IV la Actul de aderare, acesta trebuie evaluat, de asemenea, în baza dispozițiilor articolului 1 litera (b) punctele (ii)-(v) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.

(134) Aceasta evidențiază faptul că articolul 1 litera (b) punctul (v) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 se poate aplica în cazul CAEE-urilor, care, în consecință, se pot clasifica drept „ajutor existent”. Aceasta consideră că articolului 1 alineatul (b) punctul (v) ultima teză din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 nu se poate aplica CAEE-urilor din trei motive.

(135) În primul rând, în cauza *Alzetta Mauro* ([34]) s-a hotărât că un ajutor acordat înainte de liberalizare pe o piață care era inițial închisă concurenței, trebuie considerat după liberalizare drept ajutor existent. Partea interesată consideră că hotărârea s-a bazat în mod direct pe interpretarea articolului 88 alineatul (1) din Tratatul CE, drept pentru care, în baza regulilor de ierarhie legislativă, are prioritate față de dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 659/1999.

([34]) Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 15 iunie 2000 în cauzele conexate nr. T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 și T-23/98.

(136) În al doilea rând, având în vedere faptul că Regulamentul (CE) nr. 659/1999 oricum nu intrase încă în vigoare în momentul liberalizării pieței de energie electrică în temeiul Directivei 96/92/CE, respectiv în momentul semnării CAEE-urilor, trebuie să se aplice nu dispozițiile Regulamentul (CE) nr. 659/1999, ci regulile stabilite prin hotărârea în cauza *Alzetta Mauro*.

(137) În al treilea rând, din compararea definițiilor diferitelor categorii care apar la articolul 1 alineatul (b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 rezultă că articolul 1 alineatul (b) punctul (v) se referă numai la schemele de ajutor de stat, neamintindu-se în mod explicit ajutoarele individuale.

(138) AES-Tisza Erőmű consideră, dimpotrivă, că dacă CAEE-urile ar fi clasificate drept ajutoare noi, atunci o astfel de definiție ar trebui să se bazeze pe dispozițiile articolului 1 alineatul (b) punctul (v) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.

5.5. **Comisia nu poate abroga contracte de drept privat valabil încheiate („pacta sunt servanda") – Incertitudine juridică**

(139) Aceste argumente au fost prezentate de centralele Budapesti și AES-Tisza, respectiv de banca […] Bank.

(140) Părțile au evidențiat faptul că au semnat cu bună credință CAEE-urile, în condițiile de piață existente în momentul încheierii CAEE-urilor. Acestea și-au luat angajamente importante de investiții, susținute de instituții de credit prin acorduri de finanțare. Părțile consideră că ancheta Comisiei va conduce la o incertitudine juridică gravă, care ar trebui evitată. AES-Tisza Erőmű Kft. pune sub semnul întrebării dreptul Comisiei de a abroga, în baza normelor privind ajutoarele de stat, respectiv, în sens mai larg, în baza normelor privind politica în domeniul concurenței din Tratatul CE, acorduri comerciale valabil încheiate ([35]).

5.6. **Proporționalitate**

(141) AES-Tisza Erőmű Kft. și-a exprimat îndoiala cu privire la proporționalitatea solicitării Comisiei de a se rezilia CAEE-urile și s-a referit la posibilitatea renegocierii contractelor.

5.7. **Observații privind compatibilitatea CAEE-urilor cu piața comună**

(142) Cetralele Csepel și AES-Tisza și-au prezentat punctul de vedere potrivit căruia CAEE-urile nu au fost create ca sisteme compensatorii și, în consecință, nu este corectă compararea acestora cu metodologia. La data încheierii lor, CAEE-urile nu puteau să vizeze compensarea costurile irecuperabile, întrucât atunci metodologia încă nu exista. Centralele consideră că metodologia se poate aplica numai în situațiile în care CAEE-urile expiraseră deja în prealabil.

(143) Dimpotrivă, […] Bank consideră, în legătură cu CAEE-ul centralei Csepel, că despăgubirile plătite în cadrul CAEE-ului se limitează, în fapt, la acoperirea unor costuri eligibile conform metodologiei (și anume, costuri fixe, costuri variabile și o marjă rezonabilă de profit). Conform argumentației acesteia, CAEE-ul centralei Csepel nu conține compensări care să depășească costurile irecuperabile eligibile.

(144) Csepeli Erőmű consideră, în plus, că CAEE-urile corespund criteriilor prevăzute la articolul 87 alineatul (3) din Tratatul CE, întrucât contribuie într-o măsură semnificativă la asigurarea siguranței aprovizionării cu energie electrică a Ungariei și, într-un sens mai larg, la dezvoltarea economiei maghiare.

(145) AES-Tisza Erőmű susține (fără o motivare mai detaliată) că CAEE-urile trebuie considerate drept garanții pentru investiții efectuate într-o regiune prevăzută la articolul 87 alineatul (3) litera (c).

(146) În plus, AES-Tisza Erőmű evidențiază că decizia de deschidere a procedurii nu este clară în privința prețului „de referință" aplicabil, termenului „investiție ineficientă", respectiv în privința ipotezelor și a datelor economice luate în considerare de către Comisie în evaluarea compatibilității cu piața comună.

6. **RĂSPUSUL UNGARIEI LA OBSERVAțIILE PĂRțILOR INTERESATE**

(147) Reacționând la observațiile centralei Csepeli Erőmű, Ungaria a menționat că CAEE-ul centralei Csepeli Erőmű conține, de asemenea, o cantitate minimă de preluare garantată, contrar celor sugerate în observații.

(148) În legătură cu argumentația centralei Dunamenti Erőmű potrivit căreia aceasta nu poate refuza producția de energie în baza condițiilor stabilite de MVM nici măcar în cazul în care acest fapt îi afectează în mod negativ vânzările pe piața liberă, autoritățile maghiare au precizat că, în 2006, MVM a inițiat rezilierea CAEE-urilor pentru cele patru blocuri F, care ar fi putut, în consecință, concura direct pe piața serviciilor la nivelul sistemului. Dunamenti Erőmű a refuzat însă această posibilitate.

(149) În legătură cu observațiile centralei AES-Tisza Erőmű, potrivit cărora producătorii care nu au încheiat CAEE-uri au făcut investiții mai ales atunci când au beneficiat de preluări garantate, autoritățile maghiare comunică faptul că centrale și blocurile centralelor importante comercializează energie electrică pe piața liberă fără CAEE-uri și fără preluări garantate (ca, de exemplu, blocul G1 al centralei Dunamenti, centrala Vértesi Erőmű, blocurile I-II ale centralei Mátrai Erőmű).

(150) De asemenea, Ungaria a precizat că, în contradicție cu cele prezentate de AES-Tisza Erőmű, și poziția de negociere a MVM este limitată de reglementările incluse în CAEE-uri (formule de stabilire a prețului și cantități de preluare garantate).

([35]) Scrisoarea a fost înregistrată la 19 decembrie 2006.

7. EVALUAREA COMISIEI

7.1. Ajutor ilegal

(151) Autoritățile maghiare nu au notificat Comisiei, în conformitate cu regulamentul privind normele de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat, ajutorul conținut de CAEE-uri și, în consecință, acesta reprezintă un ajutor ilegal.

7.2. Observații generale privind evaluarea individuală a CAEE-urilor

(152) În observațiile acestora, unele părți interesate și autoritățile maghiare au propus evaluarea individuală a CAEE-urilor, având în vedere diferențele existente între condițiile contractuale concrete.

(153) Prezenta decizie se referă la toate CAEE-urile care au fost încheiate între MVM și producătorii de energie electrică și care erau în vigoare la data aderării Ungariei la Uniunea Europeană (a se vedea considerentele 44 și 45). Comisia consideră că principiile de bază ale CAEE-urilor prezintă asemănări într-o măsură care, într-o procedură privind ajutorul de stat, justifică evaluarea comună a acestora. Astfel cum se va arăta mai jos, Comisia consideră că principalul avantaj rezultat din CAEE-uri este o caracteristică comună a tuturor CAEE-urilor evaluate, precum și că decizia privind încheierea acestora în perioada 1995-2001 a urmărit aceleași scopuri strategice în domeniu și a oferit același tip de soluții. În mod concret, fiecare CAEE impune MVM o obligație de preluare a capacităților contractate și a cantității garantate, aplicând un mecanism de stabilire a prețului care a permis producătorilor să își acopere costurile fixe și variabile pe o perioadă acoperind o mare parte a duratei de funcționare a echipamentelor de producție. În afară de aceasta, și celelalte condiții de acordare a ajutorului de stat prezintă asemănări care justifică evaluarea comună a CAEE-urilor. Întrucât selectivitatea acestora se întemeiază pe aceleași principii de bază, pentru a putea răspunde la întrebarea dacă CAEE-urile au condus la alocarea de resurse de stat, trebuie să se efectueze, în mare măsură, aceleași evaluări, estimarea efectelor acestora asupra concurenței și a schimburilor comerciale bazându-se pe aceeași analiză economică și având în vedere existența celorlalte CAEE-uri pe piața din Ungaria. Prin urmare, Comisia consideră că, în vederea reflectării corecte a realității de pe piața de energie electrică din Ungaria, prezenta decizie privind ajutorul de stat trebuie să evalueze împreună toate CAEE-urile, în cadrul unei singure decizii de încheiere a procedurii.

(154) Această abordare globală nu împiedică însă Comisia să aibă în vedere diferențele existente în realitate între CAEE-urile în cauză. Prin urmare, prezenta decizie va stabili diferențele dintre CAEE-uri, în cazul în care acestea sunt relevante din punct de vedere al aplicării prezentei decizii.

7.3. Existența ajutorului de stat, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

(155) În cele ce urmează, Comisia va analiza cele patru criterii cumulative ale existenței ajutorului de stat, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE: utilizarea resurselor de stat, existența unui avantaj economic, selectivitatea avantajului și impactul asupra schimburilor comerciale.

Perioada relevantă a evaluării

(156) În observațiile acestora, părțile interesate au considerat (în legătură cu mai multe criterii de evaluare) că Comisia ar trebui să aibă în vedere numai situația existentă în momentul semnării CAEE-urilor și să extindă rezultatele evaluării pe întreaga perioadă de valabilitate a CAEE-urilor. Budapesti Erőmű s-a referit în această privință la Comunicarea Comisiei privind stabilirea regulilor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal ([36]).

(157) Pentru a stabili perioada relevantă de evaluare, Comisia trebuie să ia în calcul Actul de aderare a Ungariei, Regulamentul de procedură, precum și jurisprudența Curții de Justiție.

(158) Partea relevantă a anexei IV la Actul de aderare prevede următoarele:

„*ANEXA IV*

Lista menționată în articolul 22 din Actul de aderare

[…]

3. *Politica în domeniul concurenței*

1. Programele de acordare de ajutoare și ajutoarele individuale de mai jos, puse în aplicare într-un nou stat membru înainte de data aderării și încă aplicabile după această dată, sunt considerate, la data aderării, drept ajutoare existente în sensul articolului 88 alineatul (1) din Tratatul CE:

(a) măsurile de acordare de ajutoare puse în aplicare înainte de 10 decembrie 1994;

(b) măsurile de acordare de ajutoare enumerate în apendicele la prezenta anexă;

(c) măsurile de acordare de ajutoare care, înainte de data aderării, au fost evaluate de autoritatea competentă pentru monitorizarea ajutoarelor de stat a noului stat membru și declarate compatibile cu acquis-ul și față de care Comisia nu a ridicat obiecții pe motivul unor grave îndoieli cu privire la compatibilitate măsurii cu piața comună, conform procedurii stabilite în alineatul (2).

Toate măsurile încă aplicabile după data aderării care constituie ajutoare de stat și care nu îndeplinesc condițiile stabilite mai sus sunt considerate ajutoare noi la data aderării în sensul aplicării articolului 88 alineatul (3) din Tratatul CE.

([36]) JO C 119, 22.5.2002, p. 22.

Dispozițiile de mai sus nu se aplică ajutoarelor din sectorul transporturilor, nici activităților aferente producției, prelucrării și comercializării produselor menționate în anexa I la Tratatul CE, cu excepția produselor de pescuit sau care sunt derivate din acestea.

De asemenea, dispozițiile de mai sus nu aduc atingere măsurilor tranzitorii privind politica concurenței stabilite în prezentul act."

(159) Partea aplicabilă a articolului 1 din Regulamentul de procedură prevede următoarele:

„(b) «ajutor existent»:

(i)–(iv) […]

(v) ajutorul considerat ajutor existent deoarece se poate dovedi că, în momentul punerii în aplicare, nu reprezenta un ajutor și că a devenit ajutor ulterior, datorită evoluției pieței comune și fără să fi fost modificat de statul membru. Atunci când anumite măsuri devin ajutoare ca urmare a liberalizării unei activități în conformitate cu dreptul comunitar, astfel de măsuri nu sunt considerate ajutor existent după data stabilită pentru liberalizare;

(c) «ajutor nou» înseamnă orice ajutor, respectiv orice schemă de ajutor și orice ajutor individual care nu este ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente".

(160) Din dispozițiile de mai sus reiese că măsurile care în momentul acordării lor nu au fost considerate drept ajutoare de stat, pot deveni în anumite împrejurări ajutoare de stat, în sensul articolului 87 din Tratatul CE. Din această perspectivă, nu este relevant dacă măsura devenită ulterior ajutor de stat este considerată drept ajutor de stat existent sau nou.

(161) Deși este adevărat că atunci când analizează existența unui ajutor de stat într-un caz anume, Comisia trebuie să evalueze situația caracteristică în momentul intrării în vigoare a măsurii, aceasta nu înseamnă că evaluarea celor patru criterii care apar în definiția ajutorului de stat trebuie să se limiteze, în orice situație, la perioada în care ajutorului în cauză a fost acordat.

(162) Din dispozițiile articolului 1 litera (b) punctul (v) din Regulamentul de procedură reiese clar că există situații extraordinare, ca de exemplu dezvoltarea pieței comune sau liberalizarea unui domeniu, în care se produc numeroase schimbări în economia și legislația unuia sau mai multor sectoare economice, caz în care – datorită acestor schimbări – pot face obiectul controlului ajutoarelor de stat și măsuri care inițial nu se încadrau în dispozițiile articolului 87 din Tratatul CE. Dacă, de exemplu, în cadrul liberalizării unui sector economic s-ar menține toate măsurile care în momentul aprobării lor – datorită condițiilor de piață în mare măsură diferite – nu au fost clasificate ca ajutoare de stat, însă din momentul liberalizării îndeplinesc toate condițiile ajutoarelor de stat, s-ar prelungi astfel *de facto* majoritatea condițiilor de piață existente anterior situației de concurență. Iar aceasta ar fi contrar intenției de a elimina de pe o piață situația neconcurențială, prin urmare aceasta ar fi contrar deciziei statelor membre de a liberaliza sectorul respectiv. Scopul dispozițiilor speciale în baza cărora o măsură poate deveni ajutor de stat este, tocmai, de a evita prelungirea oricăror măsuri, care deși nu constituiau un ajutor în baza condițiilor economice și legislative anterioare, ar putea prejudicia interesele operatorilor în noile condiții de piață ([37]).

(163) Răspunsul la întrebarea dacă ajutorul de stat acordat constituie ajutor existent sau ajutor nou va fi evaluat separat de către Comisie, după stabilirea existenței ajutorului de stat.

(164) Economia Ungariei a trecut prin schimbări drastice în anii nouăzeci. Țara a optat pentru aderarea la Uniunea Europeană, devenind stat membru cu drepturi depline la 1 mai 2004. Ungaria își cunoștea foarte bine obligația de a armoniza măsurile existente cu regulile politicii din domeniul concurenței a pieței comune, la care a dorit să adere, întrucât Acordul European pe care l-a semnat în 1991 ([38]) menționa în mod explicit obligația în cauză.

(165) Prin aderarea la Uniunea Europeană, Ungaria a aderat și la piața comună liberalizată de energie. În privința pieții maghiare de energie, Actul de aderare nu prevede derogări de la regulile politicii din domeniul concurenței. În baza argumentelor de mai sus – contrar observațiilor părților interesate – Comisia consideră că CAEE-urile, care (astfel cum recunosc și părțile interesate) au fost încheiate înainte de aderarea la piața comună liberalizată de energie, în condiții economice semnificativ diferite, pot deveni ajutoare de stat în cadrul noilor condiții economice și legislative. În vederea stabilirii existenței unui ajutor, cele patru criterii ale existenței ajutorului de stat trebuie evaluate din perspectiva noilor condiții economice și legislative.

([37]) Hotărârea Tribunalul de Primă Instanță din 15 iunie 2000 în cauza Alzetta Mauro, la care s-a referit Budapesti Erőmű confirmă, de asemenea, de fapt și aceasta că măsura trebuie evaluată în noile condiții de piață de după liberalizare, dacă se admite că măsura, care nu a fost clasificată ca ajutor de stat înainte de liberalizare, a devenit ajutor de stat (existent sau nou).

([38]) Acordul European de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Ungară, pe de altă parte, a fost semnat la 16 decembrie 1991.

(166) Data relevantă din punct de vedere al evaluării trebuie analizată în continuare în baza dispozițiilor Actului de aderare. Spre deosebire de aderările anterioare, statele membre au convenit să completeze Actul de aderare cu dispoziții speciale, în baza cărora toate măsurile de ajutor încheiate după 10 decembrie 1994 și aplicabile după aderare trebuie raportate Comisiei, care le analizează în baza acquis-ului comunitar.

(167) În majoritatea statelor care au aderat la UE la 1 mai 2004, din cauze istorice, intervențiile statului aveau o tradiție puternică. Pot exista, așadar, măsuri care înainte de aderare – în condițiile de piață mult diferite care predominau atunci – nu au corespuns celor patru criterii ale ajutorului de stat, însă, în cadrul noilor condiții legislative și economice de după aderare, îndeplinesc toate criteriile în cauză.

(168) Scopul articolelor relevante din Actul de aderare este de a asigura o concurență nedenaturată pe piața internă, pentru perioada de după intrarea în vigoare a tratatului. Prin urmare, articolele relevante din Actul de aderare au scopul de a nu permite, după aderare, denaturarea concurenței pe piața comună de către măsurile de ajutor de stat incompatibile. În această privință, este irelevant dacă în anii nouăzeci, în momentul aprobării măsurii, aceasta a îndeplinit sau nu criteriile unui ajutor de stat. În consecință, data relevantă în perspectiva evaluării criteriilor de existență a ajutorului de stat este perioada de după aderarea Ungariei la UE și, implicit, la piața internă liberalizată de energie.

(169) Orice altă concluzie ar genera situații în care situația economică a perioadei premergătoare aderării și liberalizării (care, în cele mai multe state membre noi, corespunde perioadei de tranziție de după regimul comunist) ar rămâne neschimbată mult timp și după aderarea țării în cauză la Uniunea Europeană. Astfel, măsurile care înainte de aderare nu erau clasificate drept ajutoare de stat ar putea fi menținute de statul membru și chiar prelungite după plac, chiar și în cazul în care acestea, în condițiile de după aderare, ar constitui deja ajutoare de stat, având în vedere că măsurile în cauză nu ar face obiectul controlului Comisiei asupra ajutoarelor de stat.

(170) Observațiile în această privință ale părților interesate se îndreaptă exact în această direcție. Toate argumentele părților interesate cu privire la perioada relevantă a evaluării au avut ca scop susținerea faptului că evaluarea economică și legislativă a CAEE-urilor în cadrul prezentei proceduri privind ajutorul de stat trebuie să se bazeze exclusiv pe condițiile existente în momentul încheierii CAEE-urilor (și anume între 1995 și 2001), iar în baza acestor condiții legislative și economice trebuie concluzionat că CAEE-urile nu pot fi considerate drept ajutoare de stat. Părțile interesate susțin că testul operatorului în cadrul economiei de piață, respectiv criteriile referitoare la denaturarea concurenței și la efectul asupra schimburilor comerciale, trebuie analizate în contextul economic al mijlocului anilor nouăzeci, iar Comisia trebuie să aibă în vedere obligațiile de atunci ale MVM (asigurarea siguranței aprovizionării) și modelul dominant în aceea vreme în sectorul energetic (modelul cumpărătorului unic etc.). În opinia acestora, rezultatul evaluărilor efectuate în condițiile respective va rămâne normativ până la data expirării CAEE-urilor (până în 2024 în cazul contractului cel mai îndelungat), independent de schimbări precum aderarea Ungariei la Uniunea Europeană și liberalizarea ulterioară a pieței de energie.

(171) Comisia nu este de acord cu acest argument. Comisia consideră că scopul articolului relevant din Actul de aderare este tocmai acela de a preveni astfel de situații, prin impunerea aplicării imediate a normelor privind la ajutoarele de stat. Actul de aderare asigură derogări în cazul câtorva sectoare economice (a se vedea dispozițiile privind transporturile), însă referitor la operatorii de pe piața energiei electrice nu există nicio derogare în tratat. Prin urmare, acquis-ul comunitar, inclusiv Directiva 96/92/CE va fi aplicat imediat, de la data aderării, în cazul tuturor relațiilor contractuale de pe piața de energie electrică din Ungaria.

(172) Prin urmare, în cadrul evaluării CAEE-urilor, Comisia va avea ca punct de plecare faptul că Ungaria a acceptat, prin aderarea la piața internă liberalizată a UE, să aplice principiile acestei piețe tuturor operatorilor de pe piața maghiară de energie, inclusiv tuturor relațiilor comerciale.

(173) În consecință, Comisia va analiza în continuare dacă măsura care face obiectul prezentei proceduri a respectat cu începere de la data aderării Ungariei la Uniunea Europeană toate criteriile de existență a ajutorului de stat.

Avantaj

(174) În introducerea evaluării privind existența avantajului trebuie menționat faptul că majoritatea producătorilor de energie electrică au recunoscut în observațiile lor că nu ar fi investit în centrale fără garanțiile oferite de CAEE-uri. În observațiile centralei […] Erőmű Rt. se afirmă că „CAEE[-urile] oferă băncilor un element important de garanție pentru finanțarea investiției și prefinanțarea cheltuielilor de funcționare în mod continuu. […]”… […] -ul a solicitat o luare de poziție a consorțiului [și anume a băncilor] cu privire la modificarea CAEE-urilor la […], dar băncile s-au abținut de la acordarea consimțământului atât privind reducerea cantității contractate, cât și privind reducerea cantității preluate garantate. ([39])

([39]) Citat din punctul (3) al observațiilor producătorului.

(175) În legătură cu aceasta, […] (în calitate de reprezentant a douăsprezece bănci care au acordat centralei Csepeli Áramtermelő Kft. un împrumut în valoare de aproape […]) susține că „din punctul de vedere al băncilor, CAEE-ul face parte din acele acorduri comerciale corelate între ele care au constituit și constituie și astăzi garanția convențiilor de împrumut care asigură finanțare proiectului în condiții de piață. Aceasta înseamnă că orice modificare a CAEE-urilor ar afecta și băncile, pentru că acestea din urmă au la dispoziție mecanismele contractuale potrivite pentru a-și proteja interesele financiare și astfel ar pune în pericol, în consecință, întregul proiect Csepel II."

(176) […] (în calitate de reprezentat a nouă bănci care au acordat centralei AES-Tisza Erőmű Kft un împrumut în valoare de […]) susține că „finanțarea se bazează în primul rând pe existența CAEE-ului, respectiv a celorlalte documente ale proiectului (de exemplu acordul de aprovizionare cu combustibil). […] CAEE-urile asigură stabilitate împotriva riscului cererii (privind cantitatea și prețul energiei electrice comercializate)."„Stabilitatea cererii este factorul decisiv […] care oferă siguranța necesară băncilor în cazul asigurării unor finanțări pe termen lung pe o piață imatură".

(177) În vederea evaluării existenței unui avantaj, Comisia a analizat în prealabil argumentația care ar trebui urmărită în cadrul evaluării. Ca rezultat al analizei prealabile prezentate la considerentele 180-190, Comisia a ajuns la concluzia că, în vederea stabilirii existenței avantajului, trebuie să se analizeze dacă, în condițiile de piață existente în momentul aderării Ungariei la Uniunea Europeană, un operator mediu de pe piață ar fi oferit sau nu producătorilor garanții similare celor incluse în CAEE-uri, și anume garanții în baza cărora MVM este obligată să achiziționeze, la un preț care acoperă costurile fixe și variabile ale centralelor (inclusiv costurile de combustibil), capacitatea contractată prin CAEE-uri (echivalentă cu întreaga sau marea majoritate a capacității de care dispune centrala), respectiv cantitatea minimă garantată de energie electrică produsă, pentru o perioadă de 15-27 ani – în funcție de durata de funcționare sau amortizare obișnuită preconizată a echipamentelor în cauză ([40]).

(178) În etapa a doua, Comisia a căutat răspunsul la această întrebare din perspectiva practicilor comerciale de pe piețele de energie electrică din Europa.

(179) În sfârșit, Comisia a evaluat, pe scurt, impactul CAEE-urilor asupra pieței în perioada de după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană. Deși această ultimă evaluare nu era necesară pentru a stabili dacă CAEE-urile oferă avantaje economice, aceasta merită efectuată în vederea evaluării corespunzătoare a observațiilor prezentate de fiecare parte interesată.

([40]) Independent de faptul că prețul s-a bazat pe mecanismul de preț al CAEE-urilor sau pe decretele privind prețurile, având în vedere că ambele reglementări ale prețului s-au întemeiat pe principii asemănătoare.

1. *Analiză preliminară: modul de argumentare care trebuie urmărit în vederea evaluării existenței avantajului*

(180) În observațiile prezentate în cadrul procedurii, părțile terțe au analizat existența avantajului pornind de la împrejurările în care s-au semnat CAEE-urilor la mijlocul anilor nouăzeci. În esență, acestea au ajuns la concluzia că, în perioada sus amintită și în cadrul privatizării întreprinderilor producătoare de energie electrică, un operator de piață mediu ar fi oferit producătorilor garanții similare celor existente în CAEE-uri, în vederea motivării investitorilor pentru a asigura astfel siguranța aprovizionării în Ungaria.

(181) Comisia a analizat temeinicia acestei abordări și a ajuns la concluzia că aceasta nu este corespunzătoare din două motive. În primul rând, pentru că abordarea ține cont de beneficiarii efectivi ai măsurii evaluate. În al doilea rând, pentru că aceasta nu are în vedere perioada relevantă din punct de vedere al evaluării existenței avantajului.

Beneficiarii avantajului potențial

(182) Centrala Dunamenti Erőmű Rt. susține că nu a beneficiat de nici un avantaj datorită CAEE-ul său, întrucât la privatizarea centralelor sale a plătit prețul de piață, iar prețul de vânzare a luat în considerare drepturile și obligațiile care îi reveneau în temeiul CAEE-ului. Cu alte cuvinte, chiar și dacă ar fi beneficiat de un avantaj datorită CAEE-ului, Dunamenti Erőmű Rt a plătit contravaloarea acestuia ca parte a prețului de privatizare.

(183) Comisia consideră că argumentele nu sunt valabile în prezentul caz. Beneficiarii avantajelor care fac obiectul prezentei proceduri sunt centralele privatizate (dintre cele care au fost efectiv privatizate) și nu acționarii acestora. Privatizarea centralelor s-a realizat prin cumpărare de acțiuni.

(184) Curtea de Justiție a analizat deja modul în care existența ajutorului acordat în mod ilegal întreprinderii și entitatea beneficiară au influențat schimbările la nivelul structurii acționariatului ca rezultat al cumpărării de acțiuni. În baza hotărârii Curții de Justiție, ajutoarele de acest tip acordate în mod ilegal revin în continuare întreprinderilor favorizate inițial, indiferent de schimbările la nivelul structurii acționariatului ([41]). Transferul acțiunilor la prețul pieței asigură numai faptul că achizitorul respectiv nu primește ajutor de stat. Acest fapt, însă, este independent de existența unui avantaj pentru activitatea centralei beneficiare.

(185) Beneficiarii ajutorului evaluat în cadrul prezentei proceduri sunt întreprinderile maghiare care operează centralele semnatare de CAEE-uri, și nu membrii (acționarii) centralelor în cauză. În plus, schimbările la

([41]) Hotărâre în cauzele conexate C-328/99 și C-399/00 Italia și SIM 2 Multimedia/Comisie (Culegere 2003, p. I-4035, punctul 83).

nivelul structurii acționariatului centralelor au avut loc anterior perioadei care face obiectul analizei privind existența ajutorului de stat, iar din punct de vedere al existenței ajutorului de stat acordat întreprinderilor care au operat centralele, această schimbare este irelevantă. Prin urmare, întreprinderile care au semnat CAEE-urile – indiferent de structura acționariatului – au beneficiat de avantajele incluse în CAEE-uri.

Perioada care trebuie luată în considerare în evaluarea existenței avantajului

(186) Comisia are cunoștință de faptul că, în condițiile de piață existente în Ungaria în anii nouăzeci, principiul de bază a CAEE-urilor, și anume garanția rentabilității investiției, a constituit condiția de bază pentru efectuarea investițiilor necesare.

(187) Faptul că, datorită caracteristicilor sectorului producției de energie electrică și situației politice și economice a Ungariei din perioada respectivă, intervenția statului era necesară pentru interesul public și că cea mai bună măsură părea a fi acordarea de CAEE-uri pentru numeroși producători, nu este în contradicție cu faptul că CAEE-urile asigură un avantaj producătorilor.

(188) Majoritatea producătorilor susțin că CAEE-urile nu le-au asigurat avantaje, întrucât acestea au corespuns comportamentului normal al oricărui operator economic de pe piață aflat în situația MVM, respectiv a producătorilor. Aceștia au argumentat că orice operator privat aflat în situația MVM (și anume fiind singurul cumpărător obligat prin lege să asigure siguranța de alimentare) ar fi decis să încheie CAEE-uri, respectiv că avantajele economice decurgând din aceste contracte să nu depășească nivelul la care părțile ar fi putut ajunge în mod normal, în condițiile pieței maghiare imature din anii nouăzeci. În plus, pentru a obține autorizația de funcționare, producătorii au fost obligați prin lege să încheie contracte cu MVM. Producătorii au subliniat că, în baza principiului investitorului privat, Comisia ar trebui să ia în calcul cerințele legislative și realitatea economică existente în momentul încheierii CAEE-urilor.

(189) În privința argumentelor părților interesate cu privire la principiul investitorului privat, Comisia face referire la considerentele prezentei decizii care definesc perioada care trebuie luată în calcul în cadrul evaluării existenței ajutorului de stat oferit prin CAEE-uri. Comisia reafirmă că nu intenționează să pună la îndoială faptul că, în condițiile existente la momentul semnării CAEE-urilor, încheierea contractelor era necesară. Însă, astfel cum s-a arătat deja mai sus în prezenta decizie, aceasta nu înseamnă în nici un caz că CAEE-urile nu asigură avantaje producătorilor. În fond, părțile interesate afirmă numai că contractele respective corespund condițiilor de piață existente la momentul încheierii acestora. Niciuna dintre părțile interesate nu afirmă însă că acestea corespund și condițiilor pieței interne actuale.

Concluziile evaluării preliminare

(190) Comisia consideră că, în cadrul evaluării existenței avantajului oferit de CAEE-uri, trebuie să se analizeze dacă un operator de piață mediu ar fi oferit producătorilor garanțiile – prezentate la considerentul 177 – existente în cadrul CAEE-urilor, în condițiile ulterioare aderării Ungariei la Uniunea Europeană.

2. *Evaluarea existenței avantajului acordat producătorilor de energie electrică la momentul aderării Ungariei la Uniunea Europeană*

(191) Pentru a răspunde la întrebarea formulată în considerentul de mai sus, Comisia a definit principalele practici normative ale operatorilor comerciali de pe piețele de energie electrică din Europa, care sunt relevante pentru scopul prezentei analize, respectiv Comisia a analizat dacă CAEE-urile sunt în armonie cu practicile în cauză sau oferă producătorilor garanții pe care un cumpărător care acționează doar pe baza considerentelor comerciale nu le-ar accepta niciodată.

(192) Ca observație preliminară, este util a aminti că piața de energie electrică se împarte în mod tradițional în patru subpiețe: (i) producție/servicii de import și comercializare cu ridicata; (ii) preluare/distribuție; (iii) vânzare cu amănuntul; (iv) servicii de echilibrare. Piețele relevante pentru evaluarea CAEE-urilor sunt prima și cea de a patra subpiață, întrucât MVM achiziționează, respectiv importă, energia electrică de la producătorii din țară și o comercializează către societățile regionale de distribuție și furnizorii comerciali (furnizorii de pe piața cu amănuntul). De asemenea, MVM furnizează capacitatea contractată operatorului rețelei de transport, în vederea echilibării sistemului de energie electrică.

(193) Piața de distribuție din Ungaria în perioada evaluată era divizată în două sectoare: (i) sectorul de utilitate publică, în care societățile regionale de distribuție furnizează energia electrică la prețuri reglementate către consumatorii neautorizați, respectiv cei care nu doresc să folosească această posibilitate; (ii) sectorul de piață liberă, în care furnizorii comerciali asigură consumatorilor autorizați energia electrică la prețurile stabilite în baza mecanismelor de piață. Sistemul introdus de Legea energiei electrice III limitează sectorul de utilitate publică la gospodăriile care se încadrează în domeniul de aplicare a obligațiilor de serviciu universal și la consumatorii comerciali.

(194) În perioada evaluată, MVM a furnizat energie electrică atât societăților regionale de distribuție (distribuitorii din sectorul de utilitate publică), cât și distribuitorilor din sectorul de piață liberă. În același timp însă, – astfel cum s-a arătat la considerentele 221-231 – MVM a vândut distribuitoriilor de pe piața liberă numai surplusul achiziționat în cadrul CAEE-urilor și nesolicitat de sectorul de utilitate publică. Vânzările de acest fel s-au efectuat nu ca activități comerciale independente, ci, mai degrabă, drept consecințe ale CAEE-urilor. Pin urmare, existența avantajului trebuie evaluată în comparație cu obiectivul principal al MVM – și anume furnizarea de energie electrică în cantități suficiente către societățile regionale de distribuție, pentru a satisface cererea venită din partea sectorului de utilitate publică. În consecință, trebuie să se analizeze dacă, în absența CAEE-urilor, un operator economic ar fi oferit garanții similare celor

furnizate de acestea, în cazul în care ar fi procedat numai pe baza considerentelor comerciale, revenindu-i rolul de a asigura societăților regionale de distribuție cantitatea necesară de energie electrică. Evaluarea trebuie efectuată din perspectiva pieței de comerț cu ridicata, care funcționează în condiții de concurență. În considerentele următoare se vor prezenta mai întâi practicile comerciale tipice relevante pentru prezenta evaluare, după care se vor compara CAEE-urile cu practicile amintite mai sus. Ulterior, Comisia va analiza, din perspectivă comparativă, consecințele CAEE-urilor la care autoritățile publice se puteau aștepta după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană, respectiv dacă alte tipuri de contracte ar fi asigurat un echilibru mai bun între consecințele pozitive și negative.

2.(a) Scurtă descriere a practicilor comerciale de pe piața europeană de energie electrică relevante pentru evaluarea existenței avantajului asigurat prin CAEE-uri

(195) În cadrul anchetei sectoriale privind piețele de energie electrică ([42]), Comisia a analizat în detaliu condițiile de distribuție a energiei electrice de pe piețele europene de comerț cu ridicata.

(196) Energia electrică poate fi comercializată – în funcție de perioada de executare – pe piața la vedere (spot) sau la termen. Pe piețele la vedere, în general, vânzările de energie electrică se efectuează în ziua premergătoare livrării efective. Tranzacționarea energiei electrice prin schimburi comerciale pe piața la vedere se face de fiecare dată la prețuri marginale, care garantează exclusiv acoperirea costurilor marginale pe termen scurt ([43]).

(197) Pe piețele la termen, energia electrică se comercializează cu termene de execuție ulterioare. Produsele la termen pot fi săptămânale, lunare, trimestriale sau anuale. Comercializarea produselor de pe piețele la vedere și la termen se poate efectua prin intermediul burselor de energie sau pe piețe extrabursiere (OTC). Datorită opțiunii permanente între produsele respective, prețurile produselor identice de pe bursele de energie și piețele OTC sunt apropiate unele de altele. De aceea, bursele de energie tind din ce în ce mai mult să stabilească prețurile de referință ale tuturor produselor de pe piețele la vedere și la termen, deci ale întregii piețe de comerț cu ridicata.

(198) Prețul produselor de pe piețele la termen este influențat, de asemenea, de așteptările operatorilor de pe piață cu privire la modificarea în viitor a prețului de pe piețele la vedere. Operatorii încheie contracte la termen, întrucât preferă prețurile sigure prețurilor viitoare de pe piețele la vedere, care nu sunt cunoscute, prețurile de pe piețele la termen conținând, de asemenea, elemente de risc. În practică, prețurile produselor la termen conțin un element definitor care reflectă așteptările operatorilor cu privire la modificarea prețurilor de cumpărare de pe piețele la vedere, respectiv – în funcție de faptul că aceștia atribuie sau nu o valoare mare siguranței prețului – prime sau deduceri de risc, deși în practică apar mai mult prime. Din această cauză, prețurile de cumpărare de pe piața la vedere reprezintă o referință pentru toate prețurile la energie electrică. În cazul în care există tranzacții bursiere la vedere, prețurile în cauză reprezintă prețurile de referință pentru întreaga piața. Pe mai multe piețe de comerț cu ridicata, cumpărătorii – în vederea asigurării transparenței costurilor – încercă să-și acopere o mare parte din necesarul preconizat prin contracte la termen. Nevoile suplimentare celor asigurate prin contracte la termen sunt acoperite prin achiziții de pe piețele la vedere.

(199) Analiza sectorului energetic a arătat că, pe lângă operațiunile standard efectuate prin intermediul bursei de energie și cele realizate pe piețele OTC, există și „operațiuni bilaterale specifice". Acestea operațiuni pot diferi semnificativ în privința produselor furnizate sau a serviciilor, în cazul cărora, în general, prețurile aplicate nu sunt raportate. Însă, în condițiile concurenței de piață, operațiunile standard efectuate prin bursa de energie și cele realizate pe piețele OTC influențează în mod necesar schimburile comerciale în cauză, întrucât producătorul sau importatorul respectiv nu ar accepta încheierea unor acorduri bilaterale care să ofere condiții în mod evident mai defavorabile decât contractele de pe piețele la vedere sau la termen. Prin urmare, toate contractele standard la vedere sau la termen care există pe piețele europene de comerț cu ridicata reprezintă o bază de comparație relevantă pentru a analiza dacă CAEE-urile asigură avantaje producătorilor.

(200) Pe piețele la termen, cea mai lungă perioadă de executare este de un an. În plus, intervalele cele mai lungi între încheierea contractului și începerea efectivă a perioadei de executare sunt următoarele: 4 ani – NordPool (țările scandinave), 3 ani – Powernext (Franța), 5 ani – UKPX (Regatul Unit) și 6 ani – EEX (Germania). Există burse, ca de exemplu OMEL din Spania, unde nu se încheie deloc contracte la termen. Contractul standard la termen îl obligă pe furnizor să ofere o anumită cantitate de energie electrică la prețul prestabilit, în cel mult șase ani de la data încheierii contractului, pentru o perioadă de cel mult un an. Perioadele amintite mai sus sunt mult mai scurte decât cele de amortizare sau de utilizare a oricărei centrale. Prin urmare, în condiții normale de piață, producătorii nu au cunoștință de

([42]) În iunie 2005, Comisia a inițiat o anchetă privind funcționarea piețelor europene de gaz și energie electrică. Prezenta decizie utilizează raportul final al anchetei privind sectorul energetic publicat la 10 ianuarie 2007, ca sursă de informație cu privire la principale practici și tendințe comerciale de pe piața energiei electrice care existau deja la 1 mai 2004, data aderării Ungariei la Uniunea Europeană. Raportul poate fi consultat la următoarea adresă de Internet: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

([43]) Costurile marginale pe termen scurt sunt costurile care pot fi evitate de producător dacă acesta decide întreruperea pe termen scurt a producției de energie. Costurile în cauză corespund în mare măsură costurilor variabile, întrucât ambele sunt influențate, în principal, de costurile combustibilor.

prețurile și cantitățile furnizate în perioada de amortizare, respectiv de utilizare a echipamentelor de producție a centralelor, nici măcar în cazul în care comercializează mare parte a energiei electrice produse prin contracte la termen. În plus – având în vedere faptul că prețurile au fost prestabilite – producătorii trebuie să facă față, de asemenea, riscului ca costurile acestora să depășească prețurile convenite. Riscul este semnificativ mai ales din cauza fluctuației mari a costurilor de combustibil. În cazul majorității tehnologiilor de producție, combustibilul reprezintă cel mai important element component al costurilor variabile. În plus, producătorii trebuie să facă față și presiunii concurenței, întrucât în perioada de utilizare a echipamentelor lor de producție trebuie să reînnoiască de mai multe ori contractele la termen și, astfel, să-și adapteze ofertele la condițiile de concurență care evoluează.

(201) Pe piețele de comerț cu ridicata există, de asemenea, acorduri care implică contractarea capacităților de producție sub formă de „drepturi de tragere” („drawing rights”), pe care, prin urmare, este interesant să le comparăm cu CAEE-urile. Obținerea drepturilor de tragere înseamnă că, în general, pe perioada de funcționare preconizată a centralei în cauză se contractează o parte a capacității sale de producție și se plătește o „taxă de capacitate” operatorului unității, corespunzătoare capitalului corelat cu capacitatea contractată și costurile fixe. Operatorul centralei suportă riscurile tehnice. Beneficiarul drepturilor de tragere decide gradul de utilizare a capacității contractate și plătește operatorului centralei prețul corespunzător costurilor variabile rezultate din producerea energiei electrice în baza capacității contractate.

(202) Din punct de vedere al evaluării avantajelor asigurate prin intermediul CAEE-urilor, merită luată în considerare, de asemenea, situația marilor consumatori finali comerciali sau industriali, care, însă, nu operează pe piețele cu ridicata, ci pe piețele cu amănuntul (piața din aval). Comparația cu CAEE-urile este corectă întrucât există cazuri în care producătorii asigură în mod direct aprovizionarea cu energie electrică a marilor consumatori comerciali sau industriali.

(203) Analiza sectorului energetic a arătat că furnizorii de energie electrică încheie frecvent cu marii consumatori comerciali sau industriali contracte cu preț fix. Termenul de valabilitate al contractelor în cauză se limitează, de obicei, la un an sau doi ani. În general, se stabilește un program de furnizare în baza consumului prealabil. Prețul este derivat din prețul de comercializare cu ridicata pe piețele la termen și conține, de asemenea, alte elemente constitutive ale costulului, cum ar fi costurile preconizate pentru echilibrarea rețelei sau rata de profit a prestatorului de serviciu. În cazul nerespectării calendarului de execuție, intră în vigoare clauza „take or pay”, care îl obligă pe cumpărător să plătească fie energie electrică în surplus, fie o taxă suplimentară. Din acest punct de vedere se poate considera că acele contracte se bazează pe aplicarea concomitentă a preluării minime garantate și a contractării de capacitate ([44]).

(204) Pentru a analiza avantajul asigurat prin intermediul CAEE-urilor, trebuie luat în calcul și un alt tip de contract, și anume contractele încheiate cu operatorii rețelelor de transport (TSO), în vederea furnizării serviciilor de echilibrare. Deoarece energia electrică nu poate fi depozitată, trebuie să se asigure în fiecare moment menținerea în echilibru a cererii și ofertei. În cazul în care cererea sau oferta diferă de previziuni și este nevoie de mai multă energie electrică, obligația operatorului rețelelor de transport este să solicite anumitor producători să-și mărească, pe termen scurt, producția. Pentru a asigura disponibilitatea capacităților de producție necesare în vederea gestionării unor astfel de situații, operatorii rețelelor de transport contractează o parte din capacitate către unitățile care își pot modifica într-un interval scurt nivelul de producție. Având în vedere faptul că în Ungaria nu există centrală hidroelectrică cu acumulare, centralele pe bază de gaz metan prezintă cele mai potrivite caracteristici pentru asigurarea serviciilor în cauză.

(205) Analiza sectorului energetic a oferit o imagine de ansamblu asupra practicilor europene ale operatorilor rețelelor de transport cu privire la acordurile de contractare a capacităților pentru asigurarea serviciului de echilibrare. Din imaginea de ansamblu reiese că capacitățile au fost contractate prin intermediul licitațiilor. Un an este considerat perioada obișnuită care asigură flexibilitatea necesară operatorilor rețelelor de transport pentru a putea regla totalul capacităților contractate pentru necesarul efectiv. În general, contractele stabilesc caracteristicile tehnice ale serviciului solicitat, capacitatea contractată, respectiv fie numai prețul energiei electrice furnizate, fie atât prețul energiei electrice, cât și capacitatea.

2.(b) Compararea CAEE-urilor cu practicile comerciale standard

(206) Comisia a comparat obligația de achiziționare prevăzută în CAEE-uri cu cele mai importante caracteristici ale contractelor la termen și la vedere, ale contractelor care au „drepturi de tragere”, ale contractelor pe termen lung încheiate de marii consumatori finali, precum și ale contractelor încheiate cu operatorii rețelelor de transport în vederea asigurării serviciilor de echilibrare.

Contracte standard la vedere (spot) și la termen

(207) Din situația prezentată la considerentele 195-200 reiese că aplicarea concomitentă a contractării capacităților energetice pe termen lung, a preluării minime garantate, a mecanismelor de stabilire a prețului pentru acoperirea costurilor fixe și de capital variabile nu corespunde contractelor standard de pe piețele europene de comerț cu ridicata și că protejează producătorii de mai multe riscuri decât în cazul contractelor la termen și la vedere.

([44]) Faptul că prestatorul de serviciu se obligă să furnizeze cantității stabilite prin contract poate fi considerat ca echivalentul contractării de capacitate.

(208) Comercializarea energiei electrice prin intermediul burselor de pe piețele la vedere se face, de fiecare dată, la prețuri marginale, care asigură exclusiv acoperirea costurilor marginale pe termen scurt – și nu a tuturor costurilor fixe și de capital. În plus, pe piețele la vedere, societățile producătoare de energie electrică nu dispun de garanții cu privire la gradul de utilizare a capacității lor de producție. Imposibilitatea stocării în condiții rentabile a energiei electrice – care este o caracteristică specifică a sectorului industrial în cauză –, în comparație cu majoritatea sectoarelor de producție, crește semnificativ riscul. În cazul în care, într-o anumită perioadă, energia electrică destinată satsisfacerii cererii este oferită la un preț inferior celui practicat de unitatea de producere a energiei electrice al producătorului respectiv, unitatea în cauză nu va fi pusă în funcțiune, deci, pe perioada respectivă, se pierde capacitatea de producție a acesteia.

(209) Prin urmare, vânzarea pe piața la vedere presupune riscuri mari în privința rentabilității costurilor fixe și de capital, respectiv în privința gradului de utilizare a capacității de producție.

(210) De asemenea, piețele la termen – ale căror prețuri sunt derivate din prețurile de cumpărare la vedere – nu oferă producătorilor garanția acoperirii tuturor costurilor fixe și de capital, întrucât prețurile sunt prestabilite. Dacă pe durata perioadei de executare costurile de combustibil cresc mai mult decât s-a preconizat, costurile de producere a energiei electrice pot depăși prețul prestabilit. Datorită termenului mai îndelungat al operațiunilor de pe piața la termen, nesiguranța cu privire la utilizarea capacității de producție este mai mică decât în cazul pieței la vedere. Totodată însă, – chiar și în cazul în care producătorul reușește să comercializeze mare parte a producției sale de energie electrică cu ajutorul contractelor la termen – acesta va cunoaște gradul de utilizare a unităților sale de producere a energiei electrice doar pentru un interval limitat din perioada de funcționare.

(211) Părțile interesate au accentuat faptul că producătorii trebuie să suporte riscuri semnificative în cadrul CAEE-urilor, care privesc în special execuția, reglementarea, protecția mediului, întreținerea, respectiv impozitarea/finanțarea. Comisia recunoaște că CAEE-urile nu acoperă toate riscurile legate de operarea centralelor. Riscurile enumerate în observațiile producătorilor sunt mai mult ca sigur suportate, într-adevăr, de ei. Acestea însă corespund riscurilor obișnuite care trebuie asumate de toți operatorii de pe piața de energie electrică – inclusiv în cazul vânzărilor standard la vedere și la termen. Însă riscurile care țin de fluctuația costurilor de producție a energiei electrice – în special costurile de combustibil, modificările prețului plătit de consumatorii finali, respectiv riscurile care țin de fluctuația cererii de energie electrică din partea utilizatorilor finali – au fost suportate în mare măsură (sau în totalitate) de către MVM, în mare parte a perioadei de operare a instalațiilor care au funcționat în cadrul CAEE-urilor.

(212) De asemenea, părțile interesate au afirmat în observațiile lor că contractarea capacității în favoarea MVM a reprezentat un handicap pentru ele, întrucât nu au putut utiliza capacitățile în cauză în alte scopuri decât comercializarea către MVM. Sistemul de preluare minimă garantată reduce, însă, în mare măsură handicapul reprezentat de restricția în cauză. Sistemul de preluare minimă garantată poate fi considerat drept o garanție oferită producătorilor, potrivit căreia, în cazul în care MVM nu utilizează capacitatea contractată, acest fapt nu va bloca folosirea capacităților respective pentru producerea și comercializarea de energie electrică. Astfel cum se vede și în tabelul de mai jos, preluarea minimă garantată a însemnat, de fapt, că procentul de utilizare a capacității contractate a depășit în Ungaria procentul mediu de utilizare a capacității disponibile.

Tabelul 5

Preluarea minimă garantată și capacitățile contractate

	2004	2005	2006
Preluare garantată (GWh)	23 234	23 528	23 516
Capacitățile contractate (MW)	4 242	4 460	4 481
Raportul între producția de energie electrică din Ungaria și capacitatea utilizabilă disponibilă (numărul orelor de funcționare pe an)	5 477	5 275	5 248
Raportul între producția de energie electrică din Ungaria și capacitatea utilizabilă disponibilă (numărul orelor de funcționare pe an)	4 272	4 225	4 601

(213) Din cele prezentate mai sus reiese că contractele la vedere și la termen prezintă mai multe riscuri pentru producători decât CAEE-urile. Aceasta întrucât cele din urmă oferă siguranță atât din punct de vedere al rentabilității costurilor fixe și de capital, cât și în privința utilizării capacității de producție.

Drepturile de tragere (Drawing right)

(214) În ceea ce privește drepturile de tragere, diferența cea mai importantă între acest tip de acord și CAEE-uri constă în faptul că nu se obișnuiește ca dreptul de tragere să fie corelat și cu preluarea minimă garantată. Beneficiarul dreptului de tragere suportă riscurile comerciale aferente vânzării energiei electrice produse cu ajutorul capacităților contractate. În schimb, acesta are garanția că va reuși să comercializeze întreaga energie electrică la un preț care acoperă cel puțin costurile variabile, întrucât poate lua decizia de a nu mai produce energie electrică în cazul în care prețurile scad sub costurile variabile. CAEE-urile – din cauza obligațiilor de preluare minimă garantate centralelor – nu asigură astfel de garanții pentru MVM.

Contractele de achiziție încheiate pe termen lung de marii consumatori finali

(215) În cazul contractelor de achiziție încheiate pe termen lung de marii consumatori finali este absolut evident

că acestea sunt mult mai avantajoase pentru cumpărător decât sunt CAEE-urile pentru MVM, întrucât, de obicei, prețul, stabilit pentru întreaga perioadă a contractului, nu este legat de indicatori – ca de exemplu prețurile la combustibil – ale căror modificări nu pot fi prevăzute pentru întreaga durată a contractului, respectiv nu sunt stabilite astfel încât să acopere costurile fixe și de capital, deoarece depind de cotațiile de preț de pe piețele de comerț cu ridicata. Cumpărătorul are interesul să încheie contracte pe termen lung numai în cazul în care acestea îi oferă o anumită protecție împotriva fluctuației prețului energiei electrice, în special împotriva fluctuației prețurilor la combustibil. Pornind de la acest fapt, cumpărătorul este interesat, din punct de vedere economic, de contracte pe termen lung în care vânzătorul oferă preluarea unei părți a riscurilor legate de fluctuația prețurilor la combustibil sau dacă tehnologia de producere a energiei electrice asigură costuri de combustibil stabile – ca de exemplu în cazul tehnologiei hidrocentralelor și, în anumite condiții, a centralelor atomice. În plus, astfel de contracte sunt în general încheiate pe perioade mult mai scurte decât CAEE-urile, asigurând astfel cumpărătorului posibilitatea de a schimba prestatorul, în cazul în care concurența oferă prețuri mai avantajoase. În vederea obținerii celui mai mic preț, cumpărătorii utilizează deseori procedura de licitație publică.

Contractele de furnizare a serviciilor de echilibrare

(216) Contractele de furnizare a serviciilor de echilibrare sunt relevante pentru evaluarea existenței unui avantaj, întrucât MVM folosește o mică parte a capacităților contractate prin CAEE-uri în vederea asigurării energiei de echilibrare pentru operatorii rețelelor de transport ([45]). În practică, în fiecare an, MVM vinde capacități, sub formă de pachet, operatorului rețelelor de transport și folosește o parte din capacitățile contractate prin intermediul CAEE-urilor în acest scop. În practică, aceasta înseamnă că producătorii nu trebuie să suporte riscul aferent licitațiilor publice anuale ([46]), respectiv nesiguranței cu privire la cantitatea de energie electrică care trebuie furnizată. Din punctul de vedere al producătorilor, condițiile contractuale de furnizare a energiei de echilibrare corespund condițiilor din CAEE-uri. Însă, astfel cum s-a arătat la considerentul 204, prevederile CAEE-urilor – în special termenul lung de valabilitate și preluarea garantată – nu sunt justificate din punct de vedere economic nici măcar în cazul furnizării energiei de echilibrare. Comisia recunoaște că în Ungaria – potrivit afirmațiilor părților interesate – doar câțiva producători sunt capabili să furnizeze energia de echilibrare necesară către operatorul rețelelor de transport, însă a ajuns la concluzia că, și în acest context, condițiile oferite de CAEE-uri depășesc ceea ce ar putea fi considerat din punct de vedere comercial ca fiind acceptabil de către un operator al rețelelor de transport.

([45]) 15 % din capacitatea contractată în 2005.

([46]) Datorită licitațiilor publice, capacitatea contractată și prețul plătit operatorului rețelelor de transport se modifică în fiecare an, respectiv pot scădea în cazul în care scade cererea din partea operatorului rețelelor de transport sau în cazul în care alți furnizori oferă prețuri mai mici sau o cantitate mai mare.

Rezultatul comparației CAEE-urilor cu practicile comerciale standard

(217) Comparația arată că CAEE-urile – datorită structurii acestora – oferă mai multe garanții producătorilor decât contractele comerciale standard. Prin urmare, datorită CAEE-urilor, producătorii se află într-o situație mai favorabilă decât dacă ar concura pe piața liberă fără aceste contracte. În vederea evaluării cât mai cuprinzătoare posibil a existenței unui avantaj, trebuie analizate efectele pozitive și negative pe care autoritățile maghiare le puteau preconiza în momentul aderării Ungariei la Uniunea Europeană. De asemenea, trebuie analizat dacă, în cazul unui alt tip de abordare bazată pe practicile comerciale standard, s-ar fi putut preconiza un echilibru mai bun între cele două tipuri de efecte:

2.(c) Efectele CAEE-urilor pe care autoritățile le puteau preconiza din perspectiva practicilor comerciale standard de pe piețele de energie electrică din Europa

(218) Autoritățile puteau preconiza că, datorită CAEE-urilor, MVM va putea asigura, pentru o perioadă îndelungată, energia electrică necesară segmentului de utilitate publică.

(219) În același timp însă, autoritățile nu au beneficiat de garanții cu privire la prețurile pe care MVM va trebui să le plătească în această perioadă, întrucât CAEE-urile nu au oferit o siguranță împotriva fluctuațiilor de preț, în special împotriva fluctuației prețurilor la combustibil.

(220) În plus, aplicarea concomitentă a contractării de capacități pe termen lung și a preluării minime garantate privează autoritățile de posibilitatea de a beneficia de prețurile mai avantajoase ale altor producători sau importatori. Cantitatea achiziționată prin capacitățile prevăzute de CAEE-uri și cantitatea preluată minimă garantată, contractele de import încheiate de MVM pe perioade lungi și sistemul de preluare obligatorie ([47]) au fost suficiente pentru acoperirea necesităților. Prin urmare, MVM nu și-a putut diversifica portofoliul de furnizori de servicii, în pofida faptului că a avut la dispoziție capacități de producție alternative. În 2004, mai mulți producători de energie electrică nu au beneficiat de contracte de achiziție de energie electrică pe termen lung. CAEE-ul a două centrale, pentru o capacitate instalată de 470 MW, a expirat la sfârșitul anului 2003, ceea ce a mărit considerabil capacitatea de furnizare în afara CAEE-urilor. În plus, o capacitate de circa 700 MW nu a fost acoperită de contractele de import pe termen lung. În cazul în care sistemul de capacități contractate și de preluare minimă obligatorie nu ar fi obligat MVM, aceasta ar fi putut utiliza energia de import.

([47]) Legislația din Ungaria prevede ca MVM și societățile regionale de distribuție a energiei electrice să cumpere la prețuri reglementate energia electrică provenind de la producătorii de energie în cogenerare sau din deșeuri, respectiv din surse regenerabile.

(221) Pe lângă acestea – astfel cum se va arăta la considerentul următor – în 2003 și 2004, în momentul aderării Ungariei la Uniunea Europeană, era clar că sistemul de aprovizionare a întregului consum energetic al Ungariei, realizat prin intermediul MVM, cu un singur cumpărător, bazat pe capacități contractate și preluare minimă obligatorie, prezenta un risc serios cu privire la faptul că MVM ar fi obligată prin contracte să achiziționeze o cantitate de energie electrică superioară nevoilor sale.

(222) În această privință, un factor important de luat în considerare îl constituie deschiderea parțială a pieței de energie electrică în anul 2003. La 18 decembrie 2001, Parlamentul Ungariei a aprobat Legea energiei electrice II, prin care marii consumatori – și anume aceia al căror consum anual depășea 6,5 GW – puteau deveni „consumatori autorizați", având posibilitatea de a-și alege furnizorul de energie electrică. Legea, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2003, a avut ca rezultat faptul că, pe lângă segmentul existent de utilitate publică, a apărut o piață liberă, unde prețurile s-au format în funcție de cerere și ofertă. Măsura menționată mai sus a avut ca efect previzibil diminuarea cantității pe care MVM trebuia să o furnizeze distribuitorilor regionali de energie electrică, în vederea acoperirii cererii venite din partea segmentului de utilitate publică. Tabelul următor prezintă creșterea constantă a cantității comercializate pe piața liberă în perioada 2003-2006, respectiv scăderea cantității comercializate către segmentul de utilitate publică prin distribuitorii regionali de energie electrică.

Tabelul 6

Vânzări pe piața cu amănuntul (sectorul de utilitate publică și de piață liberă)

(GWh)

	2003	2004	2005	2006
Consum total	33 584	33 836	34 596	35 223
Vânzări în sectorul pieței libere	3 883	7 212	11 685	13 057
Vânzări în sectorul de utilitate publică	29 701	26 624	22 911	22 166

Sursa: Date statistice privind sistemul maghiar de energie în anul 2006 ([1]).
([1]) A se consulta, de exemplu, pagina de Internet http://www.mvm.hu

(223) În perioada 2003-2006, cantitatea comercializată în segmentul de utilitate publică – care este echivalent cu necesarul efectiv al MVM – a scăzut cu 25 %. Scăderea necesarului MVM – mai ales în baza diferenței semnificative dintre prețurile reglementate din sectorul de utilitate publică (prețul plătit de furnizori societăților regionale de distribuție a energiei electrice) și prețurile practicate pe segmentul de piață liberă în 2003 și 2004 – era previzibilă în momentul aderării Ungariei la Uniunea Europeană.

Tabelul 7

Diferențele de preț de pe piața de amănuntul din sectoarele de utilitate publică și de piață liberă în 2003 și 2004

(HUF/KWh)

	2003	2004
Preț mediu pe piața liberă	11,1	12,7
Preț mediu pe piața de utilitate publică ([1])	19	21,1

Sursa: Date statistice privind sistemul maghiar de energie în anul 2006.
([1]) Prețul stabilit prin reglementarea tarifelor în funcție de nivelul de consum.

(224) Prețurile practicate pe piața liberă reprezintă un stimul clar pentru consumatorii autorizați să beneficieze de drepturile lor. În plus, în perioada 2003-2004 era, de asemenea, foarte cunoscut faptul că după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană avea să intre în vigoare a doua directivă privind energia electrică ([48]) și, în consecință, de la 1 iulie 2007, toți producătorii vor trebui să devină autorizați, fapt care, într-un timp mult mai scurt decât perioada de valabilitate a HTMCAEE-urilor, va avea ca rezultat scăderea și mai mare a necesarului MVM.

(225) În concluzie, în 2003 și 2004 era clar că CAEE-urile, care fuseseră concepute în contextul modelului monopsonic, conform căruia aprovizionarea cu energia electrică de care avea nevoie piața maghiară se efectua prin intermediul MVM, nu numai că împiedicau MVM să își diversifice portofoliul de furnizori de servicii și să obțină prețuri mai avantajoase datorită concurenței dintre furnizori, dar era foarte probabil ca, din cauza CAEE-urilor, MVM să fie nevoită să achiziționeze mai multă energie electrică decât necesarul său efectiv.

(226) Autoritățile au luat efectiv în calcul acest risc. În 2002, guvernul maghiar a emis un decret ([49]) care obliga MVM să inițieze renegocierea CAEE-urilor cu toți producătorii, în vederea modificării capacităților contractate. Deși decretul guvernamental menționat nu prevede rezilierea CAEE-urilor, acesta semnalează clar că, în condițiile de liberalizare treptată a pieței cu amănuntul, volumul capacităților contractate prin intermediul CAEE-urilor (și, în consecință, preluarea minimă garantată) este prea mare. De asemenea, decretul guvernamental permite MVM ca, în cazul în care negocierile purtate cu producătorii nu au succes, să comercializeze capacitățile și energia electrică care se dovedesc a depăși cantitatea efectivă necesară pentru aprovizionarea sectorului de utilitate publică, cu ajutorul următoarelor „mecanisme de valorificare": licitații publice de capacitate, licitații referitoare la capacitate, vânzări prin platforma virtuală de comercializare pe Internet (asa-numita „piață"). Deși forma celor trei mecanisme diferă, scopul fiecăruia este de a permite MVM să comercializeze pe piața liberă, sub formă de

([48]) Directiva 2003/54/CE.
([49]) Decretul guvernamental nr. 183/2002.

produse la termen, surplusul de energie de care nu are nevoie pentru aprovizionarea sectorului de utilitate publică, dar pe care este obligată să îl achiziționeze în baza condițiilor CAEE-urilor.

(227) Tabelul de mai jos prezintă datele cu privire la primele trei licitații organizate de MVM. Din acesta reiese că prețurile la care MVM a comercializat energia prin mecanismele de valorificare sunt considerabil mai scăzute decât prețurile plătite în cadrul CAEE-urilor pentru aceeași energie.

Tabelul 8

Primele trei licitații ale MVM

	Prima licitație iunie 2003	A doua licitație decembrie 2003	A treia licitație iunie 2004
Produsele din sarcină de bază			
Cantitatea de energie electrică comercializată (GWh)	375	240	133
Prețul de vânzare în cadrul licitației (HUF/KWh)	8,02	9,5	8,4
Produsele din sarcina minimă			
Cantitatea de energie electrică comercializată (GWh)		259	421
Prețul de comercializare în cadrul licitației		5,6	3,5
Prețurile medii anuale ale CAEE-urilor			
	2003		2004
	11,3		11,7

(228) Legea maghiară preconiza în mod clar acest efect și a prevăzut ca statul maghiar să plătească o compensație pentru pierderile suferite de către MVM, ca urmare a diferenței dintre prețurile achitate pentru cantitățile vândute prin intermediul licitațiilor de capacitate, respectiv prețurile de comercializare de pe piață. Compensația plătită în favoarea MVM în 2003 a fost de 3,8 miliarde de forinți ([50]). Conform raportului anual al MVM din 2004, în 2004 valoarea compensației a crescut cu 2,4 miliarde de forinți.

(229) Din punctul de vedere al autorităților este clar că sistemul, care practic înseamnă finanțarea vânzărilor producătorilor pe segmentul pieței libere a producătorilor, nu poate fi justificat prin considerente comerciale.

(230) Tabelul următor – bazat pe informațiile comunicate de Ungaria la 24 septembrie 2007 și 21 aprilie 2008 – prezintă cantitatea totală de energie electrică comercializată de către MVM prin mecanisme de valorificare, între 2003 și 2004.

([50]) A se vedea scrisoarea autorităților maghiare din 4 iunie 2004.

Tabelul 9

Cantitățile comercializate de către MVM prin mecanisme de valorificare

(TWh)

Anul	2003	2004	2005	2006
Vânzările totale ale MVM prin toate mecanisme de valorificare ([1])	0,6	1,9	6,5	6,5

([1]) Capacity auctions, capacity tenders and MVM Marketplace.

(231) Este clar că, în condiții standard de piață, cumpărătorii nu vor încheia contracte care implică riscul de a fi constrânși să achiziționeze mai multă energie electrică decât au nevoie și de a înregistra pierderi semnificative, ca urmare a comercializării acesteia. Teoretic, acest risc există și în cazul contractelor la termen și al contractelor pe termen lung încheiate de către marii consumatori finali, însă într-o măsură mult mai mică.

(232) Durata contractelor la termen este mult mai scurtă decât în cazul CAEE-urilor. Pentru astfel de termene de execuție, consumatorul își poate anticipa mai bine nevoile decât în cazul unei perioade de 15-27 de ani. Mai mult, cumpărătorii tind să-și acopere prin contracte la termen doar o parte a necesității preconizate, iar cantitatea necesară rămasă este achiziționată de pe piața la vedere.

(233) Riscul achiziționării de cantități excesive apare doar într-o măsură limitată și în cazul contractelor pe termen lung încheiate de către marii consumatori finali, întrucât termenul de execuție a contractelor în cauză este limitat și consumul marilor consumatori finali, industriali și comerciali, care încheie astfel de contracte, de obicei este stabil și predictibil – ceea ce nu este valabil în cazul MVM, din motivele prezentate mai sus.

(234) În plus, este importat a se menționa că, în temeiul contractelor la termen și al contractelor pe termen lung încheiate de către consumatorii finali, cumpărătorii acceptă să se angajeze că vor achiziționa o anumită cantitate de energie electrică cu mai multe luni sau mai mulți ani înainte de livrarea efectivă, întrucât contractul lor de cumpărare le oferă protecție împotriva fluctuației prețului. În cazul CAEE-urilor nu există acest avantaj, deoarece prețurile care acoperă costurile variabile, din cauza prețurilor fluctuante ale combustibilului, pot crește într-o măsură imprevizibilă.

Concluzia privind existența ajutorului de stat

(235) Comisia a ajuns la concluzia că avantajele de care au beneficiat autoritățile prin intermediul CAEE-urilor nu oferă stabilitatea prețului la energia electrică pe care operatorii de piață medii ar aștepta-o din partea unui contract pe termen lung, la aceasta adăugându-se riscul de a fi obligați să achiziționeze o cantitate de energie mai mare decât consumul real, pentru ca apoi să sufere

pierderi la recomercializarea surplusului. Autoritățile maghiare cunoșteau foarte bine aceste riscuri atunci când Ungaria a aderat la Uniunea Europeană. Comparația între CAEE-uri și practicile comerciale standard de pe piața de energie electrică din Europa arată că un cumpărător care acționează exclusiv din considerente comerciale nu ar fi acceptat astfel de efecte dezavantajoase și – în conformitate cu practica comercială standard – ar fi elaborat o altă strategie de achiziție, respectiv ar fi încheiat alte tipuri de contracte.

(236) Pe baza celor de mai sus, Comisia a ajuns la concluzia că cele mai importante clauze ale CAEE-urilor reprezintă pentru producători un avantaj care depășește practicile comerciale obișnuite. În legătură cu aceasta, trebuie subliniat că cele mai importante elemente ale CAEE-urilor – și anume contractarea capacității pe termen lung, preluarea minimă garantată și mecanismul de stabilire a prețurilor, bazat pe taxa de capacitate și energie și axat pe acoperirea costurilor fixe, variabile și de capital – nu pot fi defalcate și analizate separat unul de celălalt. Avantajul rezultă din utilizarea cumulativă a acestor elemente. Termenul îndelungat al CAEE-urilor, astfel cum reiese din cele menționate mai sus, contribuie în mare parte la formarea avantajului.

3. *Efectul exercitat de CAEE-uri pe piață în perioada de după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană*

(237) Părțile interesate au afirmat în observațiile acestora că prețurile aplicate în cadrul CAEE-urilor nu depășesc prețurile de vânzare cu ridicata. Mátrai Erőmű S.A. chiar a accentuat că, datorită minelor de cărbune proprii și, prin urmare, costurilor de minerit scăzute, prețurile sale sunt competitive. În consecință, părțile consideră că nu beneficiază de un avantaj.

(238) Comisia nu este de acord cu acest argument.

(239) În primul rând – astfel cum s-a arătat mai sus – prețul plătit efectiv în cadrul CAEE-urilor nu reprezintă decât o consecință a CAEE-urilor, însă nu constituie partea cea mai importantă a avantajului asigurat prin acestea. Observațiile instituțiilor bancare amintite mai sus (a se vedea mai ales considerentele 175 și 176) confirmă că toate elementele CAEE-urilor, care garantează rentabilitatea investițiilor din unitățile de producție și protejează producătorii de riscurile comerciale de funcționare, alcătuiesc împreună esența avantajului CAEE-urilor.

(240) În al doilea rând, diferența de preț existentă în raport cu prețurile pieței depinde de un număr mare de factori aferenți dezvoltării pieței, care nu depind de conținutul CAEE-urilor și nu pot fi evaluați decât ulterior. Prețurile CAEE-urilor sunt prețuri unitare într-o perioadă anume; acestea nu iau în considerare avantajele care rezultă din toate celelalte elemente ale CAEE-urilor, de exemplu volumul, respectiv cuantumul capacității comercializate de producători dacă vânzările ar fi depins doar de cererea pieței. Este evident din cele amintite mai sus că, potrivit opiniei Comisiei, avantajul financiar asigurat producătorilor constituie parte integrantă a CAEE-urilor analizate, independent de faptul că într-o anumită perioadă acestea conduc la prețuri mai mari sau nu decât prețul pieței.

(241) Cu toate acestea, Comisia a comparat prețurile efectiv aplicate în temeiul CAEE-urilor cu prețurile obținute pe piața comerțului cu ridicata și care nu sunt acoperite de CAEE-uri, în scopul de a putea oferi răspunsuri complete la observațiile care i-au fost adresate, respectiv de a înțelege mai bine consecințele CAEE-urilor.

(242) În cadrul comparației, Comisia nu ia în considerare prețurile din 2007, întrucât în cursul anului respectiv (mai exact de la 9 decembrie 2006 și până la 31 decembrie 2007) prețurile reglementate au înlocuit prețurile CAEE-urilor. Prin urmare, prețurile aplicate nu reflectă neapărat prețul exact care ar fi rezultat în urma aplicării formulei de preț a CAEE-urilor.

(243) În consecință, Comisia a comparat prețurile practicate în temeiul CAEE-urilor cu prețurile pieței libere din anii 2004-2006.

Tabelul 10

Prețul mediu al energiei electrice comercializate în cadrul CAEE-urilor către MVM ([51])

HUF/kWh

Centrală care funcționează în cadrul unui CAEE	2004	2005	2006
Blocurile F ale centralei Dunamenti	[…]	[…]	[…]
Blocurile G2 ale centralei Dunamenti	[…]	[…]	[…]
Centrala Tisza II	[…]	[…]	[…]
Centrala Pécsi	[…]	[…]	[…]
Centrala Csepel II	[…]	[…]	[…]
Centrala Kelenföldi	[…]	[…]	[…]
Centrala Újpesti	[…]	[…]	[…]
Centrala Kispesti	[…]	[…]	[…]
Centrala Mátrai	[…]	[…]	[…]
Centrala atomică Paksi	[…]	[…]	[…]

([51]) Datele din tabel se bazează pe scrisorile autorităților maghiare înregistrate la 24 septembrie 2007 și 16 ianuarie 2008. Între cifrele notificate prin cele două scrisori de informare se poate observa o serie de diferențe minime (mai mici de 5 %) cu privire la prețurile din anul 2006. În astfel de cazuri, prezenta decizie s-a bazat pe ultimul material informativ (scrisoarea din 16 ianuarie 2008).

Tabelul 11

Cantitatea și prețul mediu al energiei electrice comercializate pe piața liberă de către producătorii interni, exclusiv CAEE-uri ([52])

Centrala	2004		2005		2006	
	Cantitate (MWh)	Prețuri HUF/kWh	Cantitate (MWh)	Prețuri HUF/kWh	Cantitate (MWh)	Prețuri HUF/kWh
Centrala Mátrai (blocul […])	989 097	8,15	972 813	8,33	1 082 699	9,26
Centrala Vértesi	157 701	8,02	942 999	8,79	1 213 622	10,51
Centrala Dunamenti (blocul […])	215 647	8,57	805 381	9,85	814 702	13,29
EMA	133 439	11,07	129 252	11,83	101 607	12,92
Centrala AES Borsodi	[…]	[…]	18 301	11,25	n.a. (*)	
Centrala AES Tiszapalkonya	364 869	12,76	86 673	9,87	119 218	14,27

(*) Cantitatea comercializată este mai mică de 1 000 MWh. Comisia consideră că prețurile corespunzătoare unei cantități atât de reduse nu constituie un reper corespunzător în vederea comparării cu prețurile CAEE-urilor.

Tabelul 12

Cantitatea și prețul mediu al energiei electrice din import achiziționate de către MVM ([53])

Import	2004		2005		2006	
	Cantitate (MWh)	Prețuri HUF/kWh	Cantitate (MWh)	Prețuri HUF/kWh	Cantitate (MWh)	Prețuri HUF/kWh
Din Ucrainaprin Slovacia([…] (*))	1 715 200	[…] (**)	1 525 600	[…] (**)	1 311 400	[…] (**)
Din Elveția prin Slovacia([…] (*))	1 768 100	[…] (**)	1 761 700	[…] (**)	1 709 200	[…] (**)
Elveția ([…] (*))	631 700	[…] (**)	629 500	[…] (**)	626 200	[…] (**)

(*) Denumirea întreprinderii de import partenere.
(**) Prețul mediu ponderat al importurilor care apar în tabel este de 9,14 HUF/kWh în 2004, 10,41 HUF/kWh, în 2005 și 11,49 HUF/kWh în 2006.

(244) Din 2003, MVM – în conformitate cu Legea energiei electrice II ([54]) – valorifică surplusul de energie (reprezentând ceea ce este depășește nevoile sectorului de utilitate publică), cu scopul de aproviziona piața concurențială prin intermediul următoarele mecanisme: (i) licitații publice de capacitate a producătorilor din sectorul de utilitate publică; (ii) licitații referitoare la capacitate, precum și (iii) platforma de comerț virtual, așa-numita „piață". Tabelul de mai jos ilustrează prețurile medii obținute în cadrul acestor vânzări:

([52]) Informații bazate pe scrisoarea autorităților maghiare înregistrată la 24 septembrie 2007. În 2005 și 2006 întreprinderea E.ON DKCE a comercializat, de asemenea, energie electrică pe piața liberă. Potrivit informației furnizate de către autoritățile maghiare prin scrisoarea înregistrată la 22 aprilie 2008, cantitatea vândută a fost foarte mică, drept pentru care autoritățile maghiare nu dispun de date privind prețurile.

([53]) Informațiile se bazează pe scrisorile autorităților maghiare înregistrate la 24 septembrie 2007 și 16 ianuarie 2008. Între cifrele notificate prin cele două scrisori de informare se pot observa unele diferențe minime (mai mici de 2 %). În astfel de cazuri, prezenta decizie s-a bazat pe ultimul material informativ (scrisoarea din 16 ianuarie 2008). Importurile MVM se bazează, de asemenea, pe contracte pe termen lung. Contractele în cauză nu fac obiectul prezentei proceduri.

([54]) A se vedea considerentul 32 din prezenta decizie.

Tabelul 13

Prețurile medii obținute la licitațiile publice de capacitate, licitațiile referitoare la capacitate și pe piața MVM ([55])

Anul în care produsul valorificat prin licitație publică este livrat (*)	Prețul mediu ponderat al licitațiilor publice de capacitate HUF/kWh	Anul de comercializarela licitație și pe piață	Prețul mediu de comercializare la licitație și pe piață HUF/kWh
Anul 2004	4,7	2004	6,5
Licitația din 17 iunie 2002	Minim: 3,48 Bază: 8,4		
Anul 2005	5,4	2005	8,1
Licitația din 9 decembrie 2004	Minim: 4,54 Bază: 8,32		
Licitația din 10 iunie 2005	Minim: 4,6 Bază: 8,5		
Licitația din 21 iulie 2005	Bază: 9,3 Vârf: 10,42		
Anul 2006	9,9	2006	9,1
Licitația din 9 noiembrie 2005	Minim: 6,02 Bază: 9,74 Vârf: 11,76		
Licitația din 31 mai 2006	Bază: 11,33		

(*) Cantitatea comercializată variază între 25 000 și 2 000 000 MWh (sarcină minimă/de bază/de vârf), în funcție de tipul produsului.

(245) Din cifrele mai sus reiese că, în 2004, în sectorul concurențial din Ungaria, prețul mediu de comercializare cu ridicata a energiei electrice, în 2004, se situa undeva între 4,7 și 12,76 HUF/kWh. Dintre producătorii care funcționează în cadrul CAEE-urilor doar centrala atomică Paksi și centrala Mátrai au vândut MVM energie electrică la aceste prețuri. Blocul […] al centralei Dunamenti a vândut energie electrică în temeiul CAEE-ului la prețul de […] HUF/kWh, care corespunde prețului maxim ([…]) al pieței libere, valorificând energia electrică la prețul de […] HUF/kWh. Toți ceilalți producători au debitat MVM cu un preț mediu cuprins între 13,86 și 25,46 HUF/kWh. Aceasta înseamnă prețuri mai mari cu 10-100 % decât prețul *maxim* al pieței libere.

(246) În 2005, prețurile de comercializare în afara CAEE-urilor analizate variau între 5,4 și 12,91 HUF/kWh. Dintre producătorii care funcționează în cadrul CAEE-urilor, doar centralele Mátrai și Paksi au comercializat energie electrică pe baza CAEE-ului la aceste prețuri. Toți ceilalți producători au vândut energia electrică la un preț mediu cuprins între 13,99 și 25,64 HUF/kWh, pe baza CAEE-urilor. Aceasta înseamnă prețuri mai mari cu 10-100 % decât prețul *maxim* al pieței libere.

(247) În 2006, prețurile de comercializare în afara CAEE-urilor analizate variau între 9,1 și 14,27 HUF/kWh. Dintre producătorii care funcționează în cadrul CAEE-urilor doar centralele Mátrai și Paksi au comercializat energie electrică pe baza CAEE-ului lor la aceste prețuri (de fapt, în cazul centralei Paksi, sub prețul minim al pieței libere). Toți ceilalți producători au vândut energia electrică la un preț mediu cuprins între 16,67 și 33,49 HUF/kWh, pe baza CAEE-urilor. Aceasta înseamnă prețuri mai mari cu 15-135 % decât prețul *maxim* al pieței libere.

(248) Calculele de mai sus se bazează pe datele prețurilor *medii*, și anume nu iau în considerare prețuri separate pentru perioadele de minim, de bază și de vârf. Producătorii care, în lipsa CAEE-urilor, și-ar comercializa în mare parte produsele din sarcina de vârf ([56]) argumentează astfel: prețurile lor nu pot fi comparate cu prețurile pentru sarcina de bază. Comisia recunoaște că, într-adevăr, prețurile energiei electrice din perioada de vârf sunt mai mari de obicei decât cele pentru sarcina de bază. Comparând prețurile cu vânzările pe piața liberă (de exemplu, licitațiile de energie electrică ale MVM), nivelul prețului mediu al produselor din perioada de vârf depășește în mare cu 10-30 % prețul pentru sarcina de bază.

([55]) Prețuri medii înseamnă prețuri ponderate indicative.

([56]) Potrivit estimărilor autorităților maghiare, în lipsa CAEE-urilor, diferiții producători care în prezent funcționează în cadrul CAEE-urilor ar fi putut obține un profit maxim în următoarele condiții: centralele Paksi și Pécsi ar comercializa 100 % din produsele lor ca produse de bază; centrala Mátrai, blocul G2 al centralei Dunamenti, centralele Kelenföldi, Újpest și Kispest ar comercializa aproximativ 50 % din energia electrică produsă ca produse din sarcina de bază, respectiv 50 % ca produse din sarcina de vârf; centrala din Csepel, blocul F al centralei Dunamenti, precum și centrala Tisza II ar comercializa în mare parte (aproximativ 70 %) energie electrică din sarcina de vârf.

(249) Dacă se compară însă prețurile perioadei de vârf ale centralei Csepel, blocului F al centralei Dunamenti, precum și […], cu cele obținute la licitațiile publice de capacitate, este evident, de asemenea, că primele sunt mai mari decât prețul plătit pentru orice produs din perioada de vârf la licitații publice de-a lungul perioadei de trei ani. În plus, în rândul producătorilor enumerați în tabelul 11 și care comercializează energie electrică fără CAEE-uri pe piața liberă, mai există unii (de exemplu centrala EMA) care au vândut în special produse pentru perioada de vârf.

(250) Din comparația de mai sus reiese că, exceptând centralele energetice din Paks și din Mátra, prețurile conform CAEE-urilor producătorilor care funcționează în cadrul unui CAEE au depășit prețurile maxime de pe piața liberă în anii 2004-2006.

(251) În consecință, Comisia nu este de acord cu argumentele părților interesate privind faptul că prețurile în temeiul CAEE-ului nu au depășit prețurile pieței libere.

(252) În privința centralelor energetice din Paks și din Mátra, tabelul de mai sus arată că prețurile acestora au rămas sub prețurile maxime ale pieței libere. În ceea ce privește centrala energetică din Mátra, prețurile corespund nivelului maxim al prețurilor de pe piața liberă. Deși prețurile acesteia sunt probabil mai competitive decât majoritatea prețurilor CAEE-urilor, Comisia nu poate afirma că centrala energetică ar fi putut obține cel puțin aceste prețuri în lipsa unui CAEE. Comisia menționează, din acest punct de vedere, că prețurile de comercializare ale blocurilor centralei energetică din Mátra care funcționează fără un CAEE au fost semnificativ mai mici decât prețurile practicate de blocurile care încheiaseră un astfel de contract.

(253) Pentru Comisie este evident că prețurile care s-au format în sectorul pieței libere (fără CAEE-uri) nu pot fi considerate ca fiind echivalente prețurilor pieței pe care producătorii care funcționează fără CAEE-uri le-ar fi obținut dacă în perioada analizată nu existau CAEE-uri. CAEE-urile, care acoperă aproximativ 60 % din piață, influențează incontestabil prețurile practicate pe celelalte segmente ale pieței. Cu toate acestea, comparația indică cel puțin ordinea de mărime a diferenței dintre prețurile formate în baza CAEE-urilor analizate și cele efectiv atinse fără CAEE-uri.

Servicii de interes economic general

(254) Centralele Budapesti Erőmű și Csepel SRL (Csepeli Áramtermelő Kft.) afirmă că CAEE-urile trebuie considerate drept un serviciu de interes economic general, care asigură siguranța aprovizionării cu energie electrică. Potrivit acestora, CAEE-urile întrunesc toate criteriile menționate în hotărârea în cauza *Altmark*, drept pentru care acestea nu pot fi clasificate ca ajutoare de stat, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

(255) Comisia a analizat argumentele și nu este de acord cu acestea din următoarele motive.

(256) Conform legislației comunitare, statele membre dispun de o anumită competență de decizie pentru a stabili care sunt serviciile pe care le consideră a fi de interes economic general. Este privilegiul statului membru de a stabili domeniul serviciilor de interes economic general, în cadrul indicat de legislația comunitară. Beneficiarii măsurilor de ajutor nu își pot clasifica serviciile proprii drept servicii de interes public.

(257) Pe durata prezentei proceduri, autoritățile maghiare nu au afirmat niciodată că vreunul dintre producători ar presta servicii de interes economic general și nu au susținut argumentele producătorilor în acest sens.

(258) De altfel, Comisia a consideră că CAEE-urile nu întrunesc criteriile menționate în hotărârea în cauza *Altmark*.

(259) În primul rând, conform hotărârii *Altmark*, întreprinderea beneficiară este obligată să presteze servicii publice, iar statul membru trebuie să stabilească explicit care sunt obligațiile întreprinderii în ceea ce privește serviciul în cauză.

(260) Conform legislației maghiare în vigoare în perioada analizată, MVM are obligația de a asigura siguranța aprovizionării. Aceasta este însă o obligație generală, care se referă la faptul că singurul cumpărător de atunci, MVM, trebuia să asigure aprovizionarea energetică necesară pentru a acoperi pe deplin necesarul de energie electrică, fără a impune însă unui producător anume o obligație explicită de a presta servicii de interes economic general.

(261) Obiectivul referitor la siguranța aprovizionării cu energie are un caracter general. Până la un anumit punct, s-ar putea afirma că fiecare producător din sectorul energetic contribuie la realizarea acestui obiectiv. Părțile interesate nu au depus niciun document oficial din partea autorităților maghiare care ar defini explicit un serviciu de interes economic general sau care ar însărcina un producător (sau producători) concret (concreți) cu prestarea unui astfel de serviciu stabilit.

(262) În această privință, CAEE-urile sunt asemănătoare: acestea stabilesc obligațiile părților, însă nu definesc niciun serviciu public concret. Faptul în sine că toate cele zece centrale care funcționează în cadrul unui CAEE trebuie să-și contracteze capacitatea către MVM nu înseamnă că acestea au fost desemnate în mod expres să îndeplinească obligații de serviciu public. Această abordare, astfel cum s-a arătat și mai sus, ar conduce la concluzia că întregul sector energetic ar fi de interes economic general. Evident, acest fapt este în contradicție cu interpretarea noțiunii în cauză în legislația comunitară și jurisprudență.

(263) În prezentul caz, presupusele obligații de serviciu public nu sunt definite cu exactitate și niciun producător nu este obligat să îndeplinească obligații de serviciu public bine definite.

(264) Părțile interesate evidențiază faptul că CAEE-urile sunt documente care îi însărcinează pe producători cu obligații de serviciu de interes economic general. Cu toate acestea, CAEE-urile nu conțin nicio definiție concretă a serviciului de interes economic general și nu se referă la obligații de acest gen, nici la dispozițiile legale care ar putea servi drept temei juridic pentr a dovedi existența serviciilor de interes economic general pe care statul le-ar fi încredințat altor organizații.

(265) În deciziile de până acum ([57]), Comisia a recunoscut că siguranța aprovizionării poate constitui, într-adevăr, un serviciu de interes economic general, luând în considerare restricțiile menționate la articolul 8 alineatul (4) din Directiva 96/92/CE [corespunzând dispozițiilor articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2003/54/CE], și anume cu condiția ca producătorii să folosească ca sursă primară combustibili indigeni, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare folosite la producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.

(266) Centrala energetică din Mátra a fost singura care a afirmat că utilizează combustibil indigen. Niciunul dintre ceilalți producători nu a prezentat un asemenea argument. Însă nici centrala energetică din Mátra nu a prezentat vreun document oficial conform căruia autoritățile maghiare ar fi însărcinat-o în mod expres să presteze un serviciu de interes public bine definit.

(267) Pe baza celor de mai sus, Comisia refuză argumentul potrivit căruia, prin intermediul CAEE-urilor, s-ar presta servicii de interes public în domeniul furnizării de energie electrică.

(268) Pe de altă parte, indicatorii utilizați pentru calcularea compensației ar fi trebuit să fie definiți mai repede, într-un mod obiectiv și transparent, iar compensația nu trebuie să depășească suma necesară pentru acoperirea totală sau parțială a costurilor rezultate ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, luându-se în considerare veniturile provenite din îndeplinirea obligațiilor și marja rezonabilă de profit de pe urma acestora ([58]).

(269) În lipsa definiției exacte a serviciilor de interes economic general care trebuie furnizate, mai ales în lipsa delimitării exacte a serviciilor în cauză de activitățile economice obișnuite ale centralelor energetice, este imposibil să se stabilească indicatorii de compensare și/sau să se analizeze dacă compensația nu depășește suma necesară pentru acoperirea costurilor suplimentare rezultate ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de serviciu de interes economic general. Nici măcar nu se poate defini cu exactitate corespondentul concret al compensației.

(270) Definirea prețurilor în temeiul CAEE-urilor pe baza anumitor indicatori nu este echivalentă în niciun caz cu indicatorii exacți utilizați în calcularea compensației serviciilor de interes economic general, întrucât prețul nu este identic cu compensația. În plus, faptul că prețul acoperă exclusiv valoarea majorată cu rata profitului a costurilor necesare pentru producerea energiei nu înseamnă că acesta nu conține o compensație exagerată. Aceasta deoarece multe dintre costurile decontate pentru producerea energiei electrice sunt costuri obișnuite, care ar trebui suportate de către fiecare producător de energie electrică, spre deosebire de costurile suplimentare care provin din îndeplinirea obligațiilor de serviciu de interes economic general.

(271) În al treilea rând, dacă întreprinderea care îndeplinește obligația de serviciu public nu a fost aleasă prin metoda achiziției publice, atunci valoarea compensației necesare trebuie stabilită prin intermediul analizei costurilor. Aceasta se bazează pe costurile care, pentru a îndeplini obligația de serviciu de interes public, ar fi suportate de orice întreprindere medie care este bine condusă și care dispune de toate mijloacele necesare pentru îndeplinirea serviciului prestat în interesul public, luând în considerare, de asemenea, încasările și profiturile raționale care rezultă din aceasta.

(272) Dintre zece CAEE-uri, nouă au fost încheiate fără licitație. Deși în cazul centralei electrice din Kispest a avut loc o licitație, nu s-a formulat niciun obiectiv concret privind serviciile de interes economic general. Acest lucru îngreunează chiar și evaluarea privind care parte a activității centralei ar corespunde prestării serviciului de interes public și, în consecință, cât de mare ar fi compensația care să nu depășească suma necesară pentru acoperirea costurilor rezultate din îndeplinirea obligației de serviciu de interes public.

(273) În afară de aceasta, nici autoritățile maghiare, nici părțile interesate nu au înaintat vreo analiză a costurilor producătorilor interesați, pentru a justifica faptul că, într-adevăr, acestea corespund costurilor suportate de o întreprindere medie.

(274) În cele din urmă, Comisia menționează că, exceptând centrala electrică din Kispest, toate celelalte CAEE-uri au fost semnate fără licitații.

(275) Prin urmare, CAEE-urile nu corespund criteriilor menționate în hotărârea în cauza *Altmark*.

(276) Părțile interesate argumentează astfel: articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE se poate aplica CAEE-urilor chiar dacă acestea nu corespund criteriilor menționate în hotărârea în cauza *Altmark*. Punctul 7.7 din prezenta decizie abordează compatibilitatea măsurii cu articolul 86 alineatul (2) din Tratatul CE.

([57]) A se vedea deciziile Comisiei în cazurile N34/99 (JO C 5, 8.1.2002, p. 2), NN 49/99 (JO C 268, 22.9.2001, p. 7), N 6/A/2001 (JO C 77, 28.3.2002, p. 26) și C 7/05 (încă nepublicată în Jurnalul Oficial).

([58]) Acestea sunt, de fapt, al doilea și al treilea criteriu din hotărârea în cauza Altmark.

Selectivitate

(277) CAEE-urile au fost încheiate cu o serie de operatori economici. Tabelul 1 de mai sus enumeră întreprinderile în cauză care beneficiază de CAEE-uri.

(278) Conform argumentației centralei electrice AES-Tisza SRL, CAEE-urile nu sunt selective, întrucât contractele pe termen lung există în întregul sector energetic: între MVM și producători, între MVM și societățile de distribuție, precum și în domeniul importului de energie electrică. Centrala afirmă că, în conformitate cu reglementările maghiare de la acea vreme, majoritatea producătorilor a avut contract cu MVM, respectiv doar centralele electrice care exploatau energie regenerabilă și care produceau energie în cogenerare dispunând de contracte pe termen scurt.

(279) Autoritățile maghiare afirmă în comentariile privind observațiile părților interesate că centrale energetice importante și blocurile centralelor energetice importante comercializează energie electrică pe piața liberă fără CAEE-uri și fără preluare (de exemplu blocul G1 al centralei energetice Dunamenti, centrala energetică din Vértes, blocurile I-II ale centralei energetice din Mátra).

(280) Într-adevăr, centrale energetice importante și blocurile centralelor energetice importante funcționează fără CAEE-uri (a se vedea exemplele furnizate de către autoritățile maghiare). Chiar și societatea AES-Tisza SRL dispune de două centrale energetice care nu funcționează în cadrul unor CAEE-uri.

(281) Comisia menționează în continuare faptul că, dacă un ajutor nu se adresează unui (unor) beneficiar(i) definit (definiți), ci beneficiarii sunt aleși pe baza unui număr dat de criterii obiective, aceasta nu înseamnă că măsura nu reprezintă un avantaj selectiv pentru beneficiari. Procedura de identificare a beneficiarilor nu influențează faptul că măsura reprezintă un ajutor de stat ([59]).

(282) În plus, potrivit jurisprudenței Curții, chiar și o măsură care favorizează un întreg sector în raport cu celelalte sectoare economice similare, trebuie considerată drept o măsură care asigură domeniului în cauză un avantaj selectiv ([60]).

(283) Pe baza considerațiilor de mai sus, Comisia a ajuns la concluzia că CAEE-urile constituie măsuri selective.

Resursele de stat și imputabilitatea statului

(284) Comisia trebuie să analizeze dacă CAEE-urile implică un transfer de resurse de stat.

(285) Principiul fundamental al tuturor CAEE-urilor analizate îl constituie obligația MVM de a achiziționa pe parcursul unei perioade cuprinse între 15-27 de ani capacitatea prestabilită de producător, respectiv cantitatea minimă prestabilită din energia electrică produsă, la un preț care acoperă costurile fixe și suplimentare ale centralei energetice. Din punct de vedere economic, ca urmare a acestei obligații de achiziție, MVM plătește în mod continuu centralelor energetice un preț prestabilit pentru o anumită capacitate (taxa de capacitate), respectiv pentru o anumită cantitate de energie (taxa de energie) pe întreaga durată a contractului. Conform celor prezentate în capitolul 2 de mai sus, unele CAEE-uri prevăd și alte obligații financiare pentru MVM. Transferul continuu al resurselor financiare către producători (și anume plata taxelor amintite) face parte integrantă din fiecare CAEE și se menține pe întreaga durată a contractului. În mod normal, cu cât durata CAEE-ului este mai îndelungată, cu atât mai mare este valoarea totală a resurselor financiare transferate.

(286) Pentru a stabili dacă resursele transferate de MVM către producători pot fi considerate sau nu resurse de stat, Comisia a evaluat măsura pe baza următoarelor criterii:

Existența resurselor de stat – decizia PreussenElektra ([61])

(287) În decizia luată în cazul PreussenElektra, Comisia a analizat mecanismul prin care statul a obligat întreprinderile private să achiziționeze energie de la anumiți producători de energie la un preț stabilit de stat și mai mare decât prețul pieței. Comisia a decis că în cazul respectiv nu este vorba despre utilizarea resurselor publice și, în consecință, nu există ajutor de stat.

(288) Comisia consideră că sistemul maghiar prezintă diferențe semnificative față de sistemul analizat în decizia menționată mai sus, în primul rând din cauza diversității structurii de proprietate a întreprinderilor supuse obligației de cumpărare.

(289) Întreprinderea din cazul PreussenElektra pentru care statul a stabilit obligația de cumpărare era o întreprindere privată, spre deosebire de MVM, care este în întregime o întreprindere de stat. Din aceasta rezultă că resursele utilizate sunt resurse evaluate și deținute de o întreprindere de stat.

(290) În cazul PreussenElektra, urmărind calea banilor de la beneficiar până la sursă, s-a evidențiat faptul că banii nu s-au aflat nicicând sub administrarea directă sau indirectă a statului. Însă, în prezentul caz, însă, banii ajung sub controlul statului, întrucât urmărind calea banilor până la sursă se poate stabili că aceștia au ajuns în administrarea întreprinderii de stat.

([59]) Punctele 40 și 52 din hotărârea Tribunalului de Primă Instanță T-55/99 din 29 septembrie 2000 în cauza CETM/Comisia Comunităților Europene.

([60]) Punctul 4 din hotărârea Curții nr. 203/82 din 14 iulie 1983 în cauza Comisia Comunităților Europene/Republica Italiană.
Punctul 18 din hotărârea Curții nr. 173/73 din 2 iulie 1973 în cauza Republica Italiană/Comisia Comunităților Europene.

([61]) Hotărârea C-379/98 a Curții de Justiție din 13 martie 2001.

Imputabilitatea statului: decizia Stardust ([62])

(291) În continuare, Comisia consideră că comportamentul MVM este imputabil statului maghiar. Trebuie adăugat că autoritățile maghiare nu au afirmat în niciun moment pe durata procedurii că CAEE-urile nu ar intra în atribuțiile statului și, prin urmare, nu ar implica alocarea unor resurse de stat.

(292) Principiul fundamental al CAEE-urilor care impune MVM obligația de achiziție, menită să garanteze rentabilitatea centralelor energetice în cauză, este imputabil statului. Având în vedere că principiul de bază care este normativ pe întreaga durată a CAEE-ului a fost stabilit la încheierea contractelor, Comisia trebuie să analizeze condițiile în care au fost încheiate CAEE-urilor (și anume circumstanțele în care s-a stabilit principiul fundamental în cauză), cu scopul de a clarifica dacă acestea sunt imputabile sau nu statului maghiar.

(293) În evaluarea chestiunii privind imputabilitatea statului, Comisia a luat în considerare, printre altele, următoarele circumstanțe:

(294) În perioada în care au fost încheiate CAEE-urile, conform Legii energiei electrice I, MVM avea obligația legală de a asigura siguranța aprovizionării cu energie electrică în Ungaria la cel mai mic preț posibil.

(295) Aceeași Lege a energiei electrice I a obligat MVM să evalueze cererea de energie electrică și să inițieze pe această bază completarea capacității de producție necesare. MVM a avut obligația de a elabora Planul național de construire a centralelor energetice, care trebuia înaintat spre aprobare Guvernului și Parlamentului.

(296) Guvernul maghiar și părțile interesate sunt de acord în observațiile acestora că, în perioada în care au fost încheiate, CAEE-urile au reprezentat un instrument definit de guvernul maghiar pentru a asigura siguranța aprovizionării cu energie, respectiv celelalte obiective guvernamentale – precum modernizarea sectorului energetic, acordându-se o atenție specială standardelor de protecție a mediului, precum și restructurarea necesară a sectoarelor de aprovizionare cu energie electrică ([63]). Astfel cum explica Csepel în observațiile sale: „CAEE-urile trebuie evaluate în conformitate cu ceea ce sunt: parte organică a încercării statului maghiar de a alcătui prin intermediul MVM un portofoliu diversificat de producători, într-o perioadă în care statul nu dispunea de mijloace financiarepentru a realiza acest obiectiv prin forțe proprii." ([64])

(297) Autoritățile maghiare au informat Comisia ([65]) că, în cadrul procedurii de privatizare a centralelor energetice, pregătirea semnării CAEE-urilor a început conform Decretului guvernamental nr. 1114/1994 (XII.7). Pe parcursul pregătirii CAEE-urilor și a procedurii de privatizare, a existat o colaborare strânsă între Oficiul Maghiar pentru Energie (autoritatea de reglementare), Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională pentru Privatizare, respectiv organismul guvernamental responsabil de privatizare, MVM, precum și mulți alți consultanți internaționali.

(298) În acest cadru, o parte a reprezentanților organelor menționate mai sus au înființat un comitet de lucru, care a elaborat liniile directoare privind readactarea CAEE-urilor și metodele de stabilire a prețurilor.

(299) La cererea guvernului maghiar, un cabinet internațional de avocatură a redactat speța universală a contractelor CAEE. Autoritățile maghiare au confirmat că CAEE-urile s-au bazat pe speța universală a contractelor în cauză. Acestea au confirmat, de asemenea, că mecanismele de reglementare a prețului CAEE-urilor s-au bazat pe Decretul guvernamental nr. 1074/1995 (III.4) privind reglementarea prețului energiei electrice. Decretul guvernamental conținea reguli detaliate cu privire la calcularea prețurilor energiei electrice de către autorități. CAEE-urile au preluat formulele și definițiile care apar în decretul guvernamental ([66]).

(300) Decizia privind semnarea CAEE-urilor, atât în contextul privatizării, cât și ulterior, a fost luată de Consiliul de administrație al MVM. Membrii Consiliului de administrație sunt aleși de Adunarea generală. Potrivit informațiilor furnizate de către autoritățile maghiare ([67]), „având în vedere că SC MVM se află în proporție de peste 99 % în proprietatea statului, numirea, alegerea, respectiv revocarea membrilor Consiliului de administrație se face exclusiv în concordanță cu voința statului".

(301) Conform Decretului guvernamental nr. 34/1995 (IV.5) privind normele de aplicare a Legii energiei electrice I, MVM era obligat să organizeze o cerere de oferte în termen de nouăzeci de zile de la acceptarea Planului național de construire a centralelor energetice.

(302) CAEE-ul centralei energetice din Kispest SC a fost semnat în urma licitației, conform procedurii legale de mai jos:

(303) Directiva comună privind autorizarea înființării centralei energetice și regulile generale în domeniul concurenței au fost publicate în 1997 de către ministerul de specialitate responsabil și Oficiul Maghiar pentru Energie.

([62]) Hotărârea C-482/99 a Curții de Justiție din 16 martie 2002.

([63]) A se vedea, de exemplu, scrisoarea autorităților maghiare înregistrată la 25 iulie 2005.

([64]) Pagina 5 din observații. Traducerea liberă a textului în limba engleză.

([65]) Scrisoarea a fost înregistrată la 25 iulie 2005.

([66]) „Contractul aproape a preluat formulele și definițiile care apar în decretul guvernamental." Scrisoarea autorităților maghiare, înregistrată la 25 iulie 2005.

([67]) Citat din scrisoarea din 20 iulie 2005, înregistrată la 25 iulie 2005.

(304) Directiva comună face cunoscute motivele care justifică necesitatea reformării structurii de proprietate, respectiv crearea de noi capacități de producție a energiei electrice. Actul definește clar obiectivele care trebuie urmărite: asigurarea siguranței aprovizionării cu cele mai mici costuri posibile, modernizarea infrastructurii conform standardelor de protecție a mediului, diversificarea surselor de energie primară, crearea unei rețele de centrale energetice mai flexibile care să dispună de rezervele necesare și care să fie capabilă să colaboreze cu celelalte rețele de energie electrică din Europa de Vest. De asemenea, aceasta evidențiază faptul că operarea viitoarei rețele de centrale energetice „va trebui să facă posibilă funcționarea și întreținerea profitabilă, cu modificarea prețurilor efectuată în conformitate cu dispozițiile legii” ([68]).

(305) La punctul 2 din directiva comună a ministerului și a Oficiului Maghiar pentru Energie se prevede, de asemenea, că realizarea obiectivelor de mai sus ar trebui să aibă ca rezultat „o rețea modernă de energie electrică, conformă standardelor de protecție a mediului care să asigure colaborarea cu Europa, rentabilitatea costurilor suportate de entitatea autorizată pentru funcționarea eficientă și pentru investițiile justificate, respectiv prețuri care să asigure profitul necesar pentru funcționarea pe termen lung. Dispozițiile de mai sus trebuie îndeplinite astfel încât să asigure [...] siguranța aprovizionării cu energie primară, să ofere persoanelor care vor să investească un sentiment de siguranță în legătură cu investiția și rentabilitatea investiției lor, [...] și să asigure îndeplinirea intențiilor făcute publice de către guvern”.

(306) În continuare, directiva comună reglementează procedura de licitație privind crearea capacităților de producție a energiei electrice.

(307) Propunerea finală pentru stabilirea ofertei câștigătoare a fost prezentată de comisia principală de evaluare. Membrii acesteia sunt reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului pentru Protecția Mediului, Oficiului Maghiar pentru Energie, MVM și Băncii ERSTE. Decizia finală a fost luată de Consiliul de administrație al MVM. Conform directivei comune, rezultatele oficiale ale licitațiilor trebuiau publicate (exclusiv) în Jurnalul Oficial al Ministerului.

(308) Legea energiei electrice II a fost elaborată astfel încât existența CAEE-urilor era de la sine înțeleasă. Legea, care în perioada evaluată a reprezentat principalul cadru legislativ pentru funcționarea pieței maghiare de energie, face referire de mai multe ori la obligațiile de achiziție pe termen lung ale MVM.

(309) Articolul 2 alineatul (5) din Decretul guvernamental nr. 183/2002 (VIII.23.) privind costurile irecuperabile prevede obligația MVM de a iniția renegocierea CAEE-urilor pentru a reduce capacitățile contractate. Astfel, decretul guvernamental obligă MVM să propună modificarea CAEE-urilor.

([68]) Textul directivei comune a fost prezentat Comisiei doar în limba engleză.

(310) Centrala energetică AES-Tisza SRL afirmă în observațiile sale că după perioada de reglementare a prețurilor (și anume ulterior datei de 1 ianuarie 2004, cu excepția noii reglementări de prețuri din anul 2007), prețurile în temeiul CAEE-urilor nu au mai fost de competența statului, ci s-au format ca rezultat al negocierilor dintre centralele energetice și MVM.

(311) Comisia recunoaște că valoarea exactă a resurselor transferate către beneficiari nu depinde în exclusivitate de clauzele existente în CAEE-uri, care sunt imputabile statului, ci și de negocierile periodice bilaterale purtate între MVM și producători. Într-adevăr, CAEE-urile oferă părților o anumită libertate de mișcare, în ceea ce privește stabilirea cantității de energie electrică efectiv achiziționată de către MVM, respectiv – mai ales în ceea ce privește taxa de capacitate – acele elemente componente ale prețurilor care, astfel cum s-a menționat la considerentul 356, depind de numeroși factori și necesită rectificări periodice. În același timp, negocierile privind cantitatea de energie electrică achiziționată nu pot conduce niciodată la o cantitate mai mică decât nivelul de preluare minimă garantată care a fost stabilit prin CAEE-uri. De asemenea, negocierea prețurilor nu se poate realiza decât în cadrul mecanismelor de stabilire a prețurilor din CAEE-uri și care sunt imputabile statului. Prin urmare, negocierile de prețuri nu pot contesta obligația de cumpărare la un preț care acoperă costurile justificate și asigură profitul necesar pentru funcționarea centralei energetice.

(312) Pe lângă aceasta – independent de negocierile periodice dintre MVM și producători – transferul de resurse de stat în favoarea beneficiarilor rezultă din faptul că CAEE-urile prevăd contractarea celei mai mari părți din capacitatea centralelor energetice în schimbul contravalorii acesteia.

(313) În observațiile lor ([69]), majoritatea părților interesate au fost de acord că au respectat principalele mecanisme de reglementare a prețurilor, atunci când au aplicat cele mai importante formule și definiții ale prețurilor conform CAEE-urilor după 1 ianuarie 2004. Centrala energetică […] ([70]) SC arată atât în observațiile menționate de mai sus, cât și în observațiile sale privind decizia de deschidere a procedurii, că negocierile privind prețurile au „clarificat” aplicarea formulelor de prețuri și au „explicat” conținutul acestora (*). Aceasta recunoaște că CAEE-urile se bazează pe costuri și acoperă costurile justificate, luând în considerare, încă de la început, metoda de calculare a prețuriloraplicată în decretele privind prețurile.

(314) Centrala energetică […] SC susține, în plus, că formula de preț care apare în modificarea anuală […] a CAEE-urilor se bazează tot pe decretele guvernamentale: „formula care apare în modificările din anul […] referitoare la calcularea taxei de disponibilitate (anexa […]

([69]) Scrisoare adresată de către autoritățile maghiare Comisiei la 20 octombrie 2004, transmisă centralei energetice Dunamenti SC la 25 iulie 2005.

([70]) Anexa 3 la cererile centralei energetice […] SC.

(*) Denumirea producătorului de energie electrică.

alineatul […]) corespunde celei care stabilește taxa maximă de disponibilitate și de energie în decretele aplicabile" (în nota de subsol se face referire la Decretele guvernamentale nr. 55/1996/IKIM și nr. 46/2000/GM, respectiv la ultimul act normativ aplicat înainte de 1 ianuarie 2004, Decretul guvernamental nr. 60/2002/GKM).

(315) Din cele de mai sus reiese că nici negocierile de prețuri, nici modificările CAEE-urilor nu au adus atingere principiilor de bază ale CAEE-urilor, care au fost stabilite în circumstanțele descrise mai sus la încheierea contractelor în cauză. Principiul este același și astăzi, baza CAEE-urilor fiind obligația de cumpărare care asigură rentabilitatea investițiilor.

(316) Din cele menționate mai sus reiese că obligația de cumpărare a MVM față de producătorii de energie electrică – care se bazează pe principiul acoperirii costurilor fixe și suplimentare justificate – intră în atribuțiile statului maghiar.

(317) În plus, conform jurisprudenței, o măsură este considerată drept ajutor de stat nu doar atunci când aceasta oferă întreprinderilor un avantaj prin mobilizarea directă și clară a resurselor de stat, ci și atunci când, în cazul îndeplinirii anumitor condiții în viitor, autoritățile sunt obligate să suporte costuri suplimentare care ar fi putut fi evitate în lipsa avantajului ([71]). În 2004 era evident că MVM va trebui să suporte o cheltuială de acest tip în cazul în care producătorii de energie electrică și importatorii vor oferi prețuri mai mici decât cele prevăzute în CAEE-uri, care ar determina MVM să-și modifice portofoliul de furnizori de energie electrică și, în consecință, să micșoreze cantitatea cumpărată de la producătorii de energie electrică care funcționează în cadrul CAEE-ului, respectiv să obțină micșorarea prețurilor. Însă, conform obligațiilor menționate în CAEE-uri, MVM poate avea o astfel de opțiune, întrucât – astfel cum s-a prezentat mai sus – aceasta nu poate reduce cantitatea cumpărată de la producătorii de energie electrică care funcționează în cadrul unui CAEE sub un nivel minim (cantitatea preluată garantată) și nici nu poate negocia prețurile pe baza ofertelor alternative din partea producătorilor concurenți, ci este condiționată de mecanismele de reglementare a prețurilor pe baza costurilor, astfel cum sunt prevăzute în CAEE-uri. Pe baza acestui fapt, precum și pe baza celor prezentate la considerentele 315-316, Comisia a ajuns la concluzia că există condițiile de transferare a resurselor de stat începând de la 1 mai 2004 și că acestea vor exista pe întreaga perioadă de valabilitate a CAEE-urilor, indiferent de circumstanțele concrete ale pieței, întrucât CAEE-urile nu permit MVM să opteze pentru reducerea la minim a valorii resurselor întrebuințate în vederea achiziționării energiei electrice necesare pentru acoperirea nevoilor sale.

(318) Din cele de mai sus rezultă că CAEE-urile conduc la un transfer de resurse de stat.

([71]) A se vedea în special hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 13 iunie 2000 în cauzele conexate T-204/97 și T-290/97, EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA/Comisia Comunităților Europene (Culegere 2000, II-02267. p. 02267).

Denaturarea concurenței și efectul exercitat asupra schimburilor comerciale între statele membre

(319) Piața energiei electrice a devenit o piață liberă, iar curentul electric se comercializează între statele membre, mai ales de la intrarea în vigoare a Directivei nr. 96/92/CE a Parlamentului și Consiliului European din 19 decembrie 1996 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ([72]).

(320) În consecință, dispozițiile care asigură un avantaj pentru unii producători din sectorul energetic dintr-un stat membru pot reprezenta un impediment pentru exportul de energie electrică realizat de către întreprinderile altor state membre în statul membru în cauză, respectiv pot stimula exportul de energie electrică din statul membru în cauză către celelalte state membre. Acest fapt este valabil mai ales în cazul Ungariei, întrucât datorită poziționării georgrafice în centrul Europei, aceasta se conectează sau se va putea conecta cu ușurință la rețeaua statelor membre actuale sau viitoare.

(321) Acest fapt este valabil în special în cazul Ungariei, care este situată geografic în centrul Europei, iar dintre cele șapte țări vecine ale acesteia, patru sunt state membre ale Uniunii Europene. Ungaria are rețele de conexiune cu Slovacia, Austria și România, dintre statele membre ale Uniunii. În 2004, Ungaria a importat aproximativ 14 000 GWh și a exportat 6 300 GWh. Începând din 2005, importul a crescut la peste 15 000 GWh, iar exportul s-a situat între 8 000 și 10 000 GWh.

(322) În anii după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană, aproximativ 60 % din capacitatea de producție din Ungaria făcea obiectul CAEE-urilor. CAEE-urile expiră între sfârșitul anului 2010 și sfârșitul anului 2024. Condițiile prezentate mai sus cu privire la obligația de cumpărare a MVM vor rămâne neschimbate până la expirarea contractelor.

(323) Primul pas către deschiderea pieței din Ungaria s-a făcut la 1 iulie 2004, când majoritatea consumatorilor noncasnici au fost autorizați să acceadă la piața liberă. Începând cu data de 1 ianuarie 2008 sectorul de utilitate publică și-a încetat existența, majoritatea consumatorilor devenind „autorizați".

(324) Cu toate acestea, cea mai mare parte a consumatorilor autorizați nu a ales sectorul de piață liberă după deschiderea pieței în 2004. Oficiul Concurenței, în analiza sectorială privind piața maghiară de energie electrică ([73]), a ajuns la concluzia clară că lipsa de capacități concurente se datorează faptului că majoritatea capacității este contractată prin CAEE-uri și reprezintă un obstacol major pentru pătrunderea pe piața concurențială. Prin CAEE-uri, aproximativ 60 % din capacitatea produsă în Ungaria se conectează la sectorul de utilitate publică, exclusiv prin MVM, și, în realitate, doar capacitatea rămasă poate concura pentru consumatori noi.

([72]) JO L 27, 30.1.1997, p. 20.
([73]) Publicată la 15 mai 2006.

(325) Capacitățile contractate, și anume cantitățile garantate pentru o perioadă atât de îndelungată, reprezintă, de asemenea, un impediment pentru producătorii noi care intenționează să intre pe piață, întrucât 60 % din capacitatea totală este conectată la o singură întreprindere – care oferă o garanție de cumpărare (fiind în proprietatea statului).

(326) Din acest punct de vedere, Comisia a luat în considerare analiza în domeniu a Oficiului Maghiar al Concurenței, care stabilește clar că CAEE-urile conduc la închiderea pieței, din cauza faptului că limitează posibilitatea consumatorilor autorizați să schimbe efectiv furnizorul și împiedică potențialii comercianți cu ridicata să intre pe piață ([74]).

(327) În plus, lipsa capacităților disponibile în afara CAEE-urilor conduce la creșterea prețurilor de pe piața concurențială. Cantitatea însemnată de capacitate și energie electrică care a fost contractată în cadrul CAEE-urilor influențează și prețurile de pe piața liberă.

(328) Conform analizei cantitative ([75]) realizate de Centrul regional de cercetare în domeniul politicii energetice privind efectul CAEE-urilor asupra prețurilor energiei electrice în comerțul cu ridicata din Ungaria, CAEE-urile conduc la prețuri de vânzare cu ridicata mai mari decât cele care ar fi fost accesibile în absența CAEE-urilor. Studiul afirmă că, într-un plan mai general, CAEE-urile sunt unul dintre factorii principali din cauza cărora se constituie o structură de piață care „este incompatibilă cu principiile de funcționare a pieței concurențiale” ([76]). De altfel, studiul propune rezilierea CAEE-urilor drept soluție pentru asigurarea concurenței libere pe piața maghiară a comerțului cu ridicata de energie electrică.

(329) Analiza în domeniu ([77]) efectuată în sectorul energetic de către Comisie se oprește, de asemenea, asupra efectului exercitat de CAEE-uri asupra concurenței și a schimbului. Comisia constată la considerentele 467-473 că „contractele de achiziție de energie electrică pe termen lung (CAEE-uri) sunt, de asemenea, în măsură să influențeze cantitățile de energie electrică care circulă în mod regulat pe piața comerțului cu ridicata”. Documentul constată în legătură cu CAEE-urile din Polonia că acestea „pot reprezenta un obstacol major în calea evoluției pieței poloneze de comerț cu ridicata”. Analiza continuă după cum urmează: „În Ungaria se regăsește o situație asemănătoare, în care Magyar Villamos Művek Zrt (MVM), comerciantul cu ridicata din sectorul de utilitate publică achiziționează prin CAEE-uri pe termen lung energie electrică, care este comercializată ulterior către distribuitorul local. CAEE-urile maghiare, care acoperă mare parte din necesarul de energie electrică al statului membru, pot avea asupra comerțului cu ridicata un efect similar, sau și mai important, decât cel prezentat mai sus în legătură cu piața poloneză de comerț cu ridicata.”

(330) În majoritatea studiilor amintite s-a ajuns la concluzia că CAEE-urile denaturează concurența și ar putea afecta schimburile comerciale între statele membre.

(331) Părțile interesate afirmă că nu este adevărat că lipsa de capacități disponibile ar conduce la denaturarea concurenței, întrucât licitațiile de capacitate ale MVM dovedesc că întreprinderea nu a fost capabilă să comercializeze nici măcar produsele energetice oferite.

(332) Comparația ([78]) între cantitatea oferită și produsele licitate cu succes arată însă că, aproape la toate licitațiile, MVM a comercializat majoritatea produselor oferite. Mai mult, în majoritatea cazurilor, aceasta a comercializat și cele 10 % din produsele energetice a căror oferire era permisă de lege.

(333) Părțile interesate au subliniat în observațiile acestora că numeroase alte elemente au afectat schimburile comerciale și au influențat dezvoltarea concurenței libere pe piața maghiară de energie electrică comercializată cu ridicata. Desigur, Comisia este de acord că CAEE-urile nu reprezintă singurul factor care influențează concurența și schimburile comerciale. Toate studiile amintite mai sus admit că un număr mare de alți factori (legislația, accesul limitat la capacitățile transfrontaliere, influența semnificativă a formării prețurilor pe piețele internaționale de energie etc.) exercită un efect asupra succesului liberalizării pieței, respectiv asupra nivelului prețurilor reale. În același timp, majoritatea studiilor prezentate Comisiei sau care s-au aflat la dispoziția acesteia pe durata evaluării – cu excepția studiului comandat și prezentat de către centrala energetică AES-Tisza SRL ([79]) – recunosc clar că CAEE-urile afectează concurența și schimburile comerciale.

(334) Capacitățile contractate prin CAEE-uri, preluarea garantată și mecanismele de stabilire a prețului protejează centralele energetice, pe întreaga durată a contractului, de riscurile comerciale aferente funcționării acestora. Astfel cum s-a arătat mai sus la considerentul 211, fluctuația costurilor de producție a energiei electrice – mai ales costurile de combustibil –, modificările prețurilor energiei electrice care trebuie plătite de către consumatorii finali, precum și neregularitatea necesarului de energie electrică al consumatorilor finali, reprezintă astfel de riscuri. Având în vedere faptul că acestea sunt riscuri normale, pe care producătorii de energie electrică care funcționează fără CAEE-uri trebuie să le suporte, CAEE-urile împiedică formarea condițiilor concurențiale de egalitate între producători și denaturează concurența bazată pe merit.

([74]) Punctul 24 din capitolul „Concluzii” al raportului.

([75]) Publicat în noiembrie 2006. Titlul original este: „Efectul expirării contractelor de achiziție de energie electrică pe termen lung asupra prețului energiei electrice în comerțul cu ridicata” (în limba maghiară: „A hosszú távú áramvásárlási szerződések megszűnésének hatása a villamos energia nagykereskedelmi árára”).

([76]) Citat de la punctul 2 al studiului: „este incompatibil cu principiile funcționării pieței concurențiale”.

([77]) 10 ianuarie 2007. http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

([78]) Informațiile pot fi găsite la următoarea adresă, pe site-ul de Internet al Oficiului Maghiar pentru Energie: www.eh.gov.hu
Textul în limba maghiară din prezenta decizie este traducerea liberă a textului original din limba engleză.

([79]) Studiu efectuat de dr. Theon van Dijk, martie 2006.

(335) Comisia a constatat că centralele energetice care fac obiectul unor CAEE-uri aparțin unor mari grupuri internaționale, care sunt prezente în multe alte state membre. Măsura, care oferă un avantaj concurențial întreprinderilor în cauză, afectează, fără îndoială, schimburile comerciale și poate denatura concurența pe piața comună.

(336) Majoritatea părților interesate analizează criteriile efectului asupra schimburilor comerciale și criteriile denaturării concurenței referindu-se la împrejurările caracteristice pieței existente în perioada în care au fost încheiate CAEE-urile sau cel puțin în perioada anterioară aderării Ungariei la Uniunea Europeană. Comisia nu poate accepta această abordare și face referire în acest sens la considerentele 156-172.

(337) Unele părți interesate afirmă că CAEE-ul acestora, analizat individual, nu produce niciun efect asupra schimburilor comerciale, întrucât capacitatea de producție a centralei în cauză este redusă, raportat la capacitatea totală a țării. Întrucât principiul fiecărui CAEE este identic (obligația de achiziție a unei cantități minime din energia electrică produsă, contractarea capacităților de producție, preț care acoperă costurile fixe și suplimentare justificate pe o perioadă de 15-27 de ani), fiecare CAEE are un efect asupra pieței. În același timp, prezența colectivă a zece CAEE-uri pe piața maghiară multiplică în mod logic acest efect. Efectul amintit este cu atât mai intens, cu cât mai multe capacități sunt acoperite de CAEE-uri.

(338) Prin urmare, Comisia stabilește că dispozițiile CAEE-urilor prezentate mai sus exercită un efect asupra schimburilor comerciale și pot denatura concurența.

(339) La punctul 3.1 din decizia de deschidere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala privind carcaterul de ajutor de stat al CAEE-ului centralei atomice din Paks, având în vedere diferențele semnificative față de celelalte CAEE-uri. Cu toate acestea, în urma examinării, Comisia a ajuns la concluzia că evaluarea de mai sus a criteriilor ajutorului de stat se aplică și în cazul CAEE-ului centralei atomice din Paks, întrucât dispozițiile relevante ale CAEE-ului în cauză corespund principiilor celorlalte CAEE-uri. Caracteristica particulară relevantă a CAEE-ului în cauză a fost prezentată în această decizie în cadrul analizei criteriului menționat anterior.

(340) Pe baza analizei de mai sus, Comisia consideră că cele mai importante condiții ale obligației de achiziție prevăzute prin CAEE-uri pot fi clasificate drept ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, acestea fiind: contractarea capacității și preluarea garantată de către MVM, cu punerea unor condiții al căror obiectiv este de a asigura rentabilitatea investițiilor centralei energetice, aceasta fiind scutită de riscul comercial de funcționare. Ajutorul de stat este rezultatul utilizării simultane a contractării capacității, a preluării minime garantate, a mecanismului de stabilire a prețului bazat pe taxa de capacitate și de energie pentru acoperirea costurilor fixe, suplimentare și de capital, respectiv a termenului îndelungat, care depășește practica obișnuită a pieței.

7.4. **Aplicarea CAEE-urilor după aderare**

(341) Părțile interesate argumentează că Comisia nu are dreptul să revizuiască măsurile care au fost luate în mod legal înainte de aderarea la Uniunea Europeană. Aceasta ar fi în concordanță cu principiul general al interdicției reglementării retroactive.

(342) Comisia nu este de acord cu acest argument. De la data aderării, acquis-ul comunitar se aplică tuturor măsurilor, indiferent dacă acestea erau anterior legale, conform reglementărilor naționale. Anexa IV la Actul de aderare prevede norme speciale privind măsurile de acordare a ajutorului de stat, care trebuie aplicate chiar și în cazul în care măsurile în cauză au fost aprobate în temeiul reglementărilor naționale aplicabile înainte de aderare.

(343) Capitolul 3 punctul (1) din anexa IV la Actul de aderare clasifică exclusiv următoarele trei categorii de măsuri drept ajutoare existente: (i) măsuri de ajutor puse în aplicare înainte de 10 decembrie 1994; (ii) măsuri de ajutor care – după evaluarea Comisiei – au fost enumerate în anexă; (iii) măsuri de ajutor care au fost aprobate de Comisie în cadrul așa-numitlui „mecanism provizoriu”. Fiecare măsură aplicată după aderare, care este considerată ajutor de stat și care nu se încadrează în niciuna din cele trei categorii, trebuie considerată drept ajutor nou ulterior aderării; prin urmare, Comisia este pe deplin împuternicită să interzică măsurile respective, în cazul în care acestea nu sunt compatibile cu piața comună. Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul efectelor viitoare ale măsurilor aplicabile și după aderare, nu înseamnă aplicarea retroactivă a normelor UE privind ajutoarele de stat și are loc exclusiv pe baza abilitării în temeiul Actului de aderare.

(344) Capitolul 3 punctul (2) din anexa IV la Actul de aderare definește „mecanismul provizoriu”. Acesta reprezintă cadrul juridic pentru evaluarea schemelor de ajutor și a ajutoarelor individuale care intră în vigoare înainte de aderare și care sunt aplicabile după aderare în noile state membre.

(345) Părțile interesate argumentează că – dat fiind faptul că normele comunitare privind acordarea ajutoarelor de stat se aplică doar începând de la data aderării, după aderare pot fi definite ca aplicabile doar măsurile care asigură avantaje suplimentare. Conform argumentării părților interesate, CAEE-urile nu au creat avantaje suplimentare după aderare, întrucât formula de prețuri a fost definită înainte de aderare și, în consecință, angajamentul financiar al statului era cunoscut în totalitate înainte de aderare.

(346) Comisia face următoarele observații. CAEE-urile expiră în perioada 2010-2024, deci după aderare. Doar în circumstanțe extraordinare Comisia a decis ca o măsură de ajutor care rămâne în vigoare după aderare să nu fie clasificată drept măsură aplicabilă după aderare, în sensul Actului de aderare. Însă, această practică excepțională – potrivit principiilor generale ale interpretării juridice a excepțiilor – trebuie interpretată într-un sens restrâns pentru a evita ieșirea de sub controlul Comisiei – exercitat asupra ajutoarelor de stat – a măsurilor care, conform voinței semnatarilor Actului de aderare, trebuie să facă obiectul unui astfel de control.

(347) Din acest punct de vedere, în practica sa decizională de până acum ([80]), Comisia a considerat, într-adevăr, că, în conformitate cu anexa IV la Actul de aderare, se clasifică drept aplicabile după aderare măsurile de ajutor în cazul cărora nu se cunoștea nivelul exact al angajamentului financiar al statului înainte de aderare.

„Nivelul exact al angajamentului financiar al statului"

(348) CAEE-urile nu definesc nivelul maxim al angajamentului financiar al statului, iar nivelul exact al acestuia pe întreaga durată a CAEE-urilor nu a fost calculabil cu exactitate înainte de aderare.

(349) Dimpotrivă, nivelul angajamentului financiar al statului în temeiul CAEE-urilor depinde de indicatori a căror evoluție viitoare era necunoscută la momentul aderării. CAEE-urile garantează în continuare producătorilor protecție împotriva fluctuațiilor costurilor legate de evenimente din viitor și nu dinaintea aderării, fiind, prin urmare, necunoscute la data aderării.

(350) Următoarele circumstanțe, în special, susțin faptul că, la momentul aderării, nivelul angajamentului statului în cadrul CAEE-urilor era necunoscut și că CAEE-urile impun obligații suplimentare statului, chiar și după aderare.

(351) În primul rând, CAEE-urile nu definesc prețul exact pentru care producătorii își vor comercializa energia către MVM. Calcularea prețurilor este rezultatul calculelor bazate pe formule alcătuite din indicatori care pot fluctua în mai multe moduri imprevizibile.

(352) Formula de preț a CAEE-urilor conține taxa de punere la dispoziție (și anume taxa de capacitate) și taxa de energie, la care, în funcție de producător, se adaugă diferite taxe suplimentare.

(353) Formula nu definește decât costurile și taxele acceptabile conform unor categorii de taxe, stabilind în continuare importanța categoriei de taxe în cauză în stabilirea prețului.

(354) Producătorii înșiși și MVM au recunoscut în observațiile acestora că conținutul exact al anumitor categorii de taxe trebuie încă clarificat în cadrul negocierilor cu MVM.

([80]) A se vedea, de exemplu, decizia Comisiei din 28 ianuarie 2004 privind acordarea ajutorului de stat CZ 14/2003 – Republica Cehă „Česka spořitelna, a.s.".

(355) Multe dintre categoriile de costuri recunoscute în CAEE-uri sunt fluctuante și nu puteau fi cunoscute cu exactitate înainte de aderare. De exemplu:

(356) *Taxa de capacitate*

Această categorie de taxe ia în considerare atât capacitatea garantată, cât și capacitatea solicitată în realitate de către MVM. Printre altele, aceasta depinde de planificarea anuală, lunară și săptămânală. Fiecare CAEE se referă la regulile planificării periodice, respectiv prețul final exact depinde, în fiecare CAEE, de planurile anuale, lunare și săptămânale. Se înțelege de la sine că aceste categorii de costuri nu pot fi definite în avans. De exemplu, părțile pot aloca în planurile lor un surplus de capacitate pentru o perioadă dată. Prețul total plătit de către MVM depinde, desigur, și de alți factori – de exemplu de vreme – care influențează cererea de energie electrică.

Chiar și rata de schimb a forintului maghiar influențează această categorie de costuri.

(357) *Taxa de energie*

Această categorie de costuri este definită în primul rând de costurile de combustibil. Fluctuația costurilor în cauză urmărește reguli ale pieței pe care părțile nu le pot controla. CAEE-urile nu stabilesc nicio limită maximă concretă privind fluctuația prețului la combustibil în viitor.

Suma exactă care trebuie plătită pentru o perioadă dată ca taxă de energie poate fi influențată, desigur, de cantitatea exactă de energie vândută MVM. Iar acesta din urmă nu poate fi calculată decât ulterior.

(358) *Taxe suplimentare (în cazul în care sunt aplicabile)*

Unele CAEE-uri prevăd taxe suplimentare pentru capacitățile contractate și care, ulterior, nu au fost utilizate. Evident, nici suma exactă a acestora nu poate fi definită în prealabil.

(359) Sistemul bonus/malus există în majoritatea CAEE-urilor, pe baza acestuia producătorii având dreptul la un adaos la preț în cazul în care, de exemplu, în perioadele de vârf se exploatează capacități suplimentare sau se produce mai multă energie decât este prevăzut în CAEE. În schimb, sistemul determină reducerea prețului în cazul în care producătorul oferă o capacitate inferioară în raport cu ce se prevede în CAEE, respectiv în planul anual/lunar.

(360) Aceste calcule – asemănător celor enumerate mai sus – se bazează pe planuri de exploatare periodice, depinzând, de asemenea, de comportamentul producătorului. În nici un caz, acestea nu pot fi stabilite în avans.

(361) Cele de mai sus evidențiază că, în cazul contractelor cu un termen de 15-27 de ani, nu se poate stabili prețul final de achiziție a energiei electrice. Prețul exact depinde de planurile de producție periodice, fiind influențat, de asemenea, de evoluția cererii de energie, de atitudinea părților contractante, de prețurile combustibilului etc.

(362) Deși nu toate argumentele prezentate se referă la toate CAEE-urile (întrucât categoriile de costuri acceptabile diferă, în oarecare măsură, în funcție de înțelegerile individuale), fiecare CAEE conține elemente componente ale prețului care nu pot fi definite cu exactitate în avans.

(363) Pe această bază, Comisia consideră că existența formulelor de stabilire a prețului nu delimitează în mod corespunzător angajamentul financiar al statului. Faptul că formula este alcătuită din numeroși indicatori fluctuanți face imposibilă definirea suficient de exactă a nivelului angajamentului financiar al statului în viitor.

(364) Pe lângă acestea, trebuie notat că angajamentul financiar al MVM care rezultă din CAEE-uri depinde în mare parte și de cerere. Aceasta deoarece obligația financiară în cauză este egală cu diferența dintre prețul de achiziție în temeiul CAEE-urilor și încasările din energia comercializată de către MVM. Iar prețul la care MVM comercializează energia nu poate fi definit în avans. Acesta este influențat de încasările obținute din comercializarea în cadrul înțelegerilor încheiate cu distribuitorii regionali, precum și de rezultatul licitațiilor, al licitațiilor de capacitate sau al vânzărilor pe „piață". Prețurile sunt influențate de reglementările periodice ale prețurilor de către autorități, precum și de fluctuația cererii de pe piață. Această situație mărește în continuare carcacterul imprevizibil al angajamentului financiar al statului în temeiul CAEE-urilor. În plus, este posibil ca cantitățile de preluare garantate acoperite prin CAEE-uri să depășească din ce în ce mai mult necesitățile reale ale MVM, mai ales în urma liberalizării întregii piețe de energie, din ianuarie 2008. Surplusul de energie poate mări în continuare costurile necunoscute, nivelul exact al angajamentului statului în temeiul CAEE-urilor devenind astfel și mai imprevizibil.

(365) Din cele de mai sus rezultă că efectuarea de către MVM a plăților în favoarea producătorilor de energie electrică după aderare nu reprezintă o simplă achitare a tranșelor de plată în limita unei sume stabilite înainte de aderare.

(366) Prin urmare, CAEE-urile examinate în prezenta decizie constituie măsuri care se aplică după aderare, în sensul capitolului 3 din anexa IV la Actul de aderare.

7.5. **CAEE-ul ca „ajutor nou", în opoziție cu „ajutor existent"**

(367) Conform capitolului 3 din anexa IV la Actul de aderare *„în cazul în care Comisia nu obiectează cu privire la măsura de ajutor existentă, în temeiul unor rezerve serioase în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu piața comună, în termen de 3 luni de la primirea informațiilor complete cu privire la această măsură sau de la primirea declarației noului stat membru prin care acesta informează Comisia că informațiile furnizate sunt complete, deoarece informațiile adiționale cerute nu sunt disponibile sau au fost deja furnizate, se consideră că nu s-a ridicat nicio obiecție din partea Comisiei."*

(368) În temeiul acestui articol, unele părți interesate argumentează că, în urma notificării Ungariei din 31 martie 2004, Comisia a depășit termenul de trei luni și, prin urmare, a aprobat tacit măsura în cadrul procedurii interimare.

(369) În această privință, Comisia atrage atenția asupra faptului că subiectul notificării din 31 martie 2004 prezentate în cadrul procedurii interimare îl constituie decretul guvernamental privind compensația oferită MVM, și nu CAEE-urile. Ungaria a retras notificarea, iar Comisia a inițiat ulterior un caz nou referitor la CAEE-uri, cu numărul de înregistrare „NN" (a se vedea și capitolul 1 de mai sus).

(370) De asemenea, trebuie să se remarce faptul că – astfel cum arată și tabelul de mai jos – Comisia nu a depășit termenul de trei luni invocat de părțile interesate:

Eveniment	Data	Perioada dintre notificarea informației și luarea măsurilor
Notificarea din partea Ungariei	31.3.2004	
Întrebările Comisiei	29.4.2004	29 de zile
Răspunsurile Ungariei	4.6.2004	
Întrebările Comisiei	10.8.2004	2 luni și 6 zile
Răspunsurile Ungariei	21.10.2004	
Întrebările Comisiei	17.1.2005	2 luni și 27 de zile
Răspunsurile Ungariei	7.4.2005	
Ungaria retrage notificarea	15.4.2005	8 zile

(371) De asemenea, în afară corespondenței scrise de mai sus, au avut loc întâlniri între Comisie și autoritățile maghiare la 15 iulie 2004, 30 noiembrie 2004 și, respectiv, 12 ianuarie 2005.

(372) În ceea ce privește procedura care face obiectul prezentei decizii, Comisia va analiza în continuare dacă, în conformitate cu dispozițiile Actului de aderare și ale Regulamentului de procedură, CAEE-urile constituie ajutoare existente sau ajutoare noi.

(373) Conform capitolului 3 din anexa IV la Actul de aderare, toate măsurile puse în aplicare înainte de aderare și aplicabile în continuare după aderare, care constituie ajutor de stat și nu corespund niciuneia dintre categoriile de ajutoare existente enumerate mai jos, sunt considerate, după aderare, drept un ajutor nou, în sensul articolului 88 alineatul (3) din Tratatul CE.

(374) CAEE-urile analizate în prezenta decizie au intrat în vigoare între 1995-2001, respectiv înaintea aderării Ungariei la Uniunea Europeană (1 mai 2004). Prezenta decizie vizează doar CAEE-urile care erau în vigoare la data aderării. Aceasta nu vizează niciun CAEE care a fost reziliat înainte de data în cauză. Măsura, din toate motivele menționate la punctul 7.4, este aplicabilă după aderare, în sensul Actului de aderare.

(375) În Actul de aderare sunt prevăzute următoarele trei categorii de ajutoare existente:

1. Măsurile de ajutor puse în aplicare înainte de 10 decembrie 1994.

   Majoritatea CAEE-urilor au fost încheiate și au intrat în vigoare după data de 10 decembrie 1994.

2. Măsurile de ajutor enumerate în apendicele la prezenta anexă.

   Nici CAEE-urile în general, nici CAEE-uri individuale nu apar în apendicele redactat conform capitolului 3 alineatul (1) litera (b) din anexa IV la Actul de aderare, conținând lista măsurilor de ajutor existente.

3. Măsuri de ajutor care, înainte de data aderării, au fost evaluate de autoritatea de control a ajutorului de stat din noul stat membru și au fost considerate compatibile cu acquis-ul comunitar și față de care Comisia nu a ridicat nicio obiecție în temeiul unor rezerve serioase privind compatibilitatea măsurii cu piața comună, în conformitate cu procedura stabilită la alineatul (2), așa-numita procedură interimară [a se vedea capitolul 3 alineatul (2) din anexa IV la Actul de aderare].

   Niciun CAEE nu a fost notificat Comisiei în cadrul așa-numitei proceduri interimare.

(376) Având în vedere faptul că CAEE-urile nu aparțin niciunei categorii de ajutoare existente enumerate în Actul de aderare, prin urmare, acestea sunt considerate drept ajutoare noi după aderare.

(377) De asemenea, Comisia atrage atenția asupra faptului că această clasificare a CAEE-urilor coincide cu condiția menționată la articolul 1 litera (b) punctul (v) ultima teză din Regulamentul de procedură. Dispoziția prevede că, în cazul în care măsuri existente devin ajutor de stat în urma liberalizării conform legislației comunitare (în prezentul caz, după intrarea în vigoare a Directivei 96/92/CE privind normele comune pentru piața internă de energie electrică, ceea ce în Ungaria s-a întâmplat la data aderării), atunci măsurile în cauză nu mai pot fi considerate ajutoare existente după data liberalizării, trebuind tratate drept ajutoare noi.

(378) Centrala energetică din Budapesta afirmă că articolul 1 litera (b) punctul (v) ultima teză din Regulamentul de procedură nu se aplică. Aceasta face referire la hotărârea ([81]) în cauza *Alzetta Mauro* și afirmă că ajutorul care a fost acordat pe o piață fără concurență înainte de liberalizare se clasifică după data liberalizării drept ajutor existent.

(379) Comisia nu poate accepta acest argument. Astfel cum s-a arătat mai sus, potrivit punctului de vedere a Comisiei, obiectivul dispozițiilor Actului de aderare cu privire la ajutoarele de stat este tocmai de a asigura supravegherea de către Comisie a fiecărei măsuri care după data aderării ar putea denatura concurența dintre statele membre. Spre deosebire de Tratatele de aderare încheiate înainte de 1 mai 2004, Actul de aderare intrat în vigoare la 1 mai 2004 urmărește să limiteze categoriile de măsuri considerate a fi ajutoare existente la cele trei cazuri specifice, descrise mai sus. Hotărârea în cauza *Alzetta Mauro* nu se referă la măsuri care se încadrează în domeniul de aplicare a Actului de aderare, drept pentru care nu poate fi viza CAEE-urile care fac obiectul evaluării. În plus, hotărârea în cauza *Alzetta Mauro* se referă la situația anterioară intrării în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999.

(380) Centrala energetică din Budapesta afirmă că articolul 1 litera (b) punctul (v) nu se poate aplica măsurilor de ajutor individual „*întrucât acesta nu face referire în mod special la măsurile de ajutor individual*". Comisia a respins acest argument. Nu există niciun motiv pentru care referirea la „acordarea ajutorului", respectiv „anumite măsuri" să nu poată face trimitere, în același timp, la ajutoarele individuale și la schemele de ajutor. Articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 se referă în mod constant la „măsurile" notificate, însă Comisia presupune că partea interesată nu ar considera că articolul 4 reglementează exclusiv analizarea preliminară a schemelor de ajutor notificate.

(381) În concluzie, în baza Actului de aderare și a Regulamentului de procedură, Comisia consideră că CAEE-urile constituie ajutoare noi.

([81]) A se vedea nota de subsol 36.

7.6. **Comisia nu poate abroga contracte de drept civil valabil încheiate („pacta sunt servanda") – Incertitudine juridică – Proporționalitate**

(382) Din acest punct de vedere, Comisia dorește să ia poziție în legătură cu observațiile prezentate de părțile interesate potrivit cărora Comisia nu poate anula contracte de drept civil, întrucât, potrivit părților interesate, acest fapt ar fi contrar dispozițiilor Tratatului CE privind ajutoarele de stat și ar încălca principiul certitudinii juridice și cerința de proporționalitate.

(383) Comisia respinge acest argument. Din perspectiva ajutoarelor de stat, forma ajutorului (în cazul CAEE-urilor, contractul de drept civil) nu are importanță, deoarece, din perspectiva Comisiei, contează doar efectul măsurii. În cazul în care, ca urmare a dispozițiilor unui contract de drept civil rezultă un ajutor de stat ilegal și incompatibil pentru una dintre părți, atunci statul membru în cauză trebuie să anuleze dispozițiile respective. Comisia trebuie să dispună anularea măsurii de ajutor ilegale și incompatibile, chiar și atunci când ajutorul de stat reprezintă un element atât de important al contractului, încât anularea acestuia aduce atingere și valabilității contractului respectiv.

(384) Comisia face următoarele observații cu privire la certitudinea juridică. Acordul european de pregătire a aderării și de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Ungară, pe de altă parte, a fost semnat la 16 decembrie 1991 și a intrat în vigoare la 1 februarie 1994, deci înainte de încheierea CAEE-urilor. Ungaria și-a prezentat oficial cererea de aderare la 31 martie 1994. În perioada în care părțile au încheiat CAEE-urile (1995-2001), Ungaria era deja obligată – în conformitate cu dispozițiile articolului 62 din Acordul european – să își armonizeze regulile în domeniul concurenței cu Tratatul CE. Era clar că CAEE-urile au fost semnate pe un termen lung și că acestea nu vor expira înainte de aderarea Ungariei la Uniunea Europeană.

(385) La 16 aprilie 2003, Republica Ungară a semnat Tratatul de aderare ([82]). Tratatul de aderare a intrat în vigoare începând cu data de 1 mai 2004. Actele fundamentale primare, precum și dispozițiile legislației secundare, au devenit obligatorii pentru Ungaria de la data aderării, în conformitate cu articolul 2 din Actul de aderare. Prin urmare, în noile state membre, acquis-ul comunitar se aplică tuturor legăturilor contractuale, iar excepția de la această regulă trebuie să derive exclusiv din Actul de aderare. Actul de aderare anexat la Tratatul de aderare, precum și anexele la acesta, nu conțin nicio derogare de la normele de acordare a ajutorului de stat care să excludă CAEE-urile sau, în general, sectorul energetic, de la aplicarea directă a legislației UE referitoare la ajutoarele de stat.

([82]) JO L 236, 23.9.2003.

(386) În consecință, în privința sectorului energetic, Comisia este obligată să aplice regulile Uniunii Europene din domeniul concurenței și în Ungaria, la fel ca în toate celelalte state membre. Comisia nu este de acord cu argumentele părților interesate, potrivit cărora incertitudinea juridică de pe piața comună de energie s-ar datora tocmai faptului că normele privind acordarea ajutorului de stat ar fi aplicate CAEE-urilor. Aderarea unei țări la UE poate crea, într-adevăr, o asemenea situație în care o măsură, care înainte de aderare nu contravenea dispozițiilor legale naționale, să fie calificată drept ajutor de stat din momentul aderării, făcând astfel obiectul controlului Comisiei asupra ajutoarelor de stat.

(387) Comisia nu a identificat în observațiile părților interesate niciun argument temeinic care ar dovedi că prezenta procedură ar fi incompatibilă cu principiul certitudinii juridice.

7.7. **Evaluarea compatibilității**

(388) Articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE definește principiul de bază potrivit căruia în cadrul Comunității acordarea ajutoarelor de stat este ilegală.

(389) Articolul 87 alineatele (2) și (3) din Tratatul CE definesc derogările de la regula generală prevăzută la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE, conform căreia ajutoarele de stat sunt incompatibile cu piața comună.

(390) Derogările prevăzute la articolul 87 alineatul (2) din Tratatul CE nu se aplică în prezentul caz, întrucât măsura în cauză nu are caracter social, nu a fost acordată în favoarea unui consumator individual, nu are caracter de reparare a daunelor provocate de calamități naturale sau alte evenimente extraordinare și nu constituie ajutor acordat economiei anumitor regiuni din Republica Federală Germania care au fost afectate de divizare.

(391) Derogări suplimentare sunt prevăzute la articolul 87 alineatul (3) din Tratatul CE.

(392) Articolul 87 alineatul (3) litera (a) prevede următoarele: se consideră a fi compatibile cu piața comună „ajutoarele destinate promovării dezvoltării economice a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut." La data aderării, întreg teritoriul Ungariei putea fi considerat o astfel de zonă și majoritatea regiunilor țării puteau beneficia în continuare de astfel de ajutoare ([83]).

([83]) La 13 septembrie 2006, Comisia a aprobat harta ajutoarelor regionale în Ungaria, publicată în JO C 256, 24.10.2006, p. 7.

(393) Comisia a aprobat linii directoare privind evoluția ajutoarelor în cauză. La data aderării Ungariei la UE erau în vigoare Liniile directoare privind ajutoarele naționale regionale ([84]) (în continuare: liniile directoare anterioare privind ajutoarele naționale regionale). Acestea au reglementat evoluția acordării ajutoarelor regionale, având în vedere dispozițiile articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE. Pentru perioada de după 1 ianuarie 2007, Comisia a aprobat noi Linii directoare privind ajutoarele de stat regionale ([85]) (în continuare: noile linii directoare privind ajutoarele de stat regionale).

(394) În temeiul liniilor directoare, regula principală este aceea că ajutorul de stat se alocă exclusiv pentru acoperirea costurilor de investiții ([86]). În conformitate cu cele două linii directoare:

(395) „Ajutoarele regionale destinate reducerii cheltuielilor curente ale unei întreprinderi (ajutor pentru funcționare) sunt, în mod normal, interzise. Cu toate acestea, astfel de ajutoare se pot acorda, în mod excepțional, în regiunile eligibile în temeiul derogării prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a) din tratat, cu condiția ca acestea să fie justificate de contribuția lor la dezvoltarea regională și de natura lor și ca nivelul lor să fie proporțional cu handicapul pe care încearcă să îl compenseze. Statele membre trebuie să demonstreze existența și importanța oricăror handicapuri." ([87])

(396) Ajutorul în cauză nu poate fi considerat drept ajutor pentru investiții. Ajutorul pentru investiții este definit de cele două linii directoare privind ajutoarele regionale prin indicarea costurilor care pot fi eligibile. Evident, plățile efectuate în temeiul CAEE-urilor acoperă și alte costuri. Exemplul cel mai evident este angajamentul de a garanta acoperirea costurilor de combustibil necesare pentru funcționarea centralelor energetice. CAEE-urile pot acoperi și costurile legate de forța de muncă. În mod normal aceste costuri nu pot beneficia de ajutorul pentru investiție. Dimpotrivă, acestea corespund costurilor curente ale operatorului și, prin urmare, trebuie incluse printre costurile de funcționare definite de cele două linii directoare privind ajutoarele regionale.

(397) În privința ajutorului pentru funcționare, nici autoritatea maghiară, nici părțile interesate nu au confirmat în cursul procedurii handicapuri regionale legate de anumite regiuni care să fi fost vizate de CAEE-uri și nici nu au dovedit că ajutorul ar fi proporțional cu handicapurile respective.

(398) Mai mult, ambele linii directoare privind ajutoarele regionale prevăd că, în fiecare caz, ajutorul pentru funcționare trebuie să fie redus progresiv și limitat în timp. Ajutorul acordat în cadrul CAEE-urilor nu scade treptat, dimpotrivă, termenul de 15-27 de ani depășește cu mult nivelul autorizat de liniilor directoare. CAEE-urile nu corespund niciuneia dintre derogările extraordinare permise în cadrul liniilor directoare privind ajutoarele regionale, fapt neinfirmat nici de autoritățile maghiare, nici de părțile interesate.

(399) Luând în considerare cele de mai sus, Comisia stabilește că ajutorul nu poate beneficia de derogarea prevăzută la articolul 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE.

(400) Articolul 87 alineatul (3) litera (b) din Tratatul CE prevede că sunt considerate compatibile cu piața comună „ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru".

(401) Comisia constată că ajutorul în cauză nu se referă la promovarea realizării a unui proiect important care să deservească un interes european comun.

(402) Comisia nu a identificat nicio dovadă a faptului că ajutorul ar servi la remedierea unor perturbări grave survenite în economia maghiară. Comisia recunoaște faptul că energia electrică reprezintă un produs important pentru economia fiecărei stat membru, precum și că în anii nouăzeci a fost necesară modernizarea acestui sector în Ungaria.

(403) În același timp, potrivit evaluării Comisiei, „perturbarea gravă a economiei unui stat membru" se referă la cazuri mult mai grave, respectiv nu se aplică contractelor referitoare la furnizarea normală de energie electrică. În plus, Comisia arată că formularea de mai sus presupune un anumit grad de urgență, ceea ce este incompatibil cu CAEE-urile.

(404) Nici autoritățile maghiare, nici părțile interesate nu au afirmat că CAEE-urile ar fi compatibile cu dispozițiile articolului 87 alineatul (3) litera (b) din Tratatul CE.

(405) Luând în considerare cele de mai sus, Comisia stabilește că ajutorul nu poate beneficia de derogarea prevăzută la articolul 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE.

(406) Articolul 87 alineatul (3) litera (d) din Tratatul CE prevede că ajutoarele destinate promovării culturii și conservării patrimoniului cultural pot fi compatibile cu Tratatul CE, în cazul în care acestea nu afectează schimburile comerciale și concurența în Comunitate, într-o măsură care să contravină interesului comun. Evident, acest punct nu este aplicabil CAEE-urilor.

(407) Articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE permite acordarea ajutoarelor destinate să favorizeze dezvoltarea anumitor activități sau regiuni economice, în cazul în care acestea nu afectează schimburile comerciale, într-o măsură care să contravină interesului comun. Comisia a elaborat numeroase dispoziții și comunicate în care precizează modul de aplicare a derogării prevăzute de articolul menționat.

([84]) JO C 74, 10.3.1998, p. 9.
([85]) JO C 54, 4.3.2006, p. 13.
([86]) Punctul 4.15 al liniilor directoare anterioare privind ajutoarele naționale regionale, respectiv punctul 5 al noilor linii directoare privind ajutoarele de stat regionale.
([87]) Citat de la punctul 5 al noilor linii directoare privind ajutoarele de stat regionale.

(408) Considerentele 393-398 de mai sus au arătat că CAEE-urile sunt incompatibile atât cu liniile directoare anterioare privind ajutoarele regionale, cât și cu cele noi.

(409) În privința Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului ([88]), care se aplică de la data aderării Ungariei la Uniunea Europeană, Comisia atrage atenția asupra faptului că, precum în cazul liniilor directoare privind ajutoarele de stat regionale, au prioritate ajutoarele pentru investiții. Acordarea ajutorului pentru funcționare se limitează la acordarea unui ajutor pentru obiective individuale. Dintre acestea, primul se referă la gestionarea deșeurilor și economisirea energiei (punctul E.3.1.), fiind disponibil pentru cel mult 5 ani. Al doilea obiectiv este reducerea sau scutirea de impozite (punctul E. 3.2.). Al treilea se referă la sursele de energie regenerabilă (punctul E.3.3). Evident, niciuna dintre aceste dispoziții nu se aplică în prezentul caz.

(410) Al patrulea, și totodată ultimul, tip de ajutor pentru funcționare permis este cel acordat pentru producerea energiei termice și electrice în cogenerare a (punctul E.3.4., denumită în continuare „producerea de energie în cogenerare"). Unii dintre producătorii în cauză produc energie termică și energie electrică. Însă CAEE-urile nu corespund condițiilor precizate la punctul 66 al Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului, și anume nu corespund niciunei opțiuni de la punctele 58-65. Una dintre condițiile stabilite la punctul 66 se referă la faptul că măsura de ajutor trebuie să aducă avantaje din punct de vedere al protecției mediului, întrucât eficacitatea conversiei este deosebit de ridicată, măsura făcând posibilă reducerea consumului de energie, sau întrucât procesul de producție dăunează mai puțin mediului. Niciuna dintre informațiile de care dispune Comisia nu indică îndeplinirea acestor condiții.

(411) În plus, statele membre pot alege dintre următoarele trei opțiuni de acordare a ajutoarelor pentru producerea energiei în cogenerare:

— opțiunea 1: ajutor pentru a compensa diferența dintre costurile de producție ale centralei producătoare de energie electrică în cogenerare și prețul de piață al energiei produse;

— opțiunea 2: introducerea unor mecanisme de piață, precum certificatele verzi și concursurile de proiecte;

— opțiunea 3: ajutor pentru a compensa costurile externe evitate, și anume costurile de mediu care ar fi fost suportate de întreprindere dacă aceeași energie nu ar fi fost produsă prin cogenerare;

— opțiunea 4: ajutor acordat pe o perioadă de cel mult cinci ani, timp în care valoarea acestuia ori scade treptat, ori nu depășește 50 % din valoarea costurilor suplimentare.

([88]) Orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului, JO C 37, 3.2.2001, p. 3.

(412) Este evident că CAEE-urile nu corespund condițiilor opțiunilor 2 și 3. Nici condițiile opțiunii 1 nu sunt îndeplinite, deoarece la calcularea valorii ajutorului nu au fost aplicate prețurile de piață ale energiei produse. Valoarea unui ajutor acordat în cadrul unui CAEE depinde de costurile de funcționare și de investiție, care sunt asumate exclusiv de producătorul respectiv, și nu de prețul oferit de ceilalți producători de energie electrică.

(413) În plus, în realitate nici Ungaria, nici părțile interesate nu au argumentat în favoarea compatibilității cu dispozițiile articolului menționat, respectiv nu au dovedit niciodată că centralele energetice ar corespunde criteriilor din Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului, referitor la ajutorul de funcționare acordat pentru producerea energiei în cogenerare.

(414) La 23 ianuarie 2008, Comisia a aprobat noi Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului ([89]). Noile orientări permit, de asemenea, acordarea ajutorului pentru funcționare doar în cazul economisirii energiei, în cazul utilizării surselor de energie regenerabilă, respectiv în cazul reducerii sau scutirii de impozite. Astfel cum s-a menționat anterior, niciuna dintre aceste dispoziții nu se poate aplica în cazul CAEE-urilor.

(415) În ceea ce privește producția de energie termică și electrică în cogenerare, statele membre pot acorda astfel de ajutoare pe baza următoarelor trei opțiuni:

— opțiunea 1: ajutor pentru a compensa diferența dintre costurile de producție ale centralei producătoare de energie electrică în cogenerare și prețul de piață al tipului de energie produsă;

— opțiunea 2: introducerea unor mecanisme de piață, precum certificatele verzi și concursurile de proiecte;

— opțiunea 3: ajutor acordat pe o perioadă de cel mult cinci ani, timp în care valoarea acestuia ori scade treptat, ori nu depășește 50 % din valoarea costurilor suplimentare.

CAEE-urile nu corespund niciuneia dintre aceste opțiuni. Nici autoritățile maghiare, nici producătorii de energie electrică nu au furnizat niciun fel de dovadă referitor la îndeplinirea criteriilor prevăzute în noile Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului.

(416) În prezentul caz, dintre directivele și comunicările elaborate de Comisie în vederea explicării modului exact de aplicare a derogărilor prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c), se poate aplica doar metodologia costurilor irecuperabile (a se vedea considerentul 26 de mai sus).

([89]) JO C 82, 1.4.2008, p. 1.

(417) Metodologia se referă la ajutorul acordat în favoarea întreprinderilor emergente care au făcut investiții în centrale energetice înainte de liberalizare și care pot avea unele dificultăți în rentabilizarea investițiilor pe o piață liberalizată. Metodologia trebuie privită ca baza corespunzătoare pentru evaluarea compatibilității CAEE-urilor, întrucât una dintre caracteristicile fundamentale ale acestora este aceea că permit unor întreprinderi, care au investit în echipamente de producere a energiei electrice înainte de liberalizarea sectorului energetic, să obțină în continuare un venit garantat, menit să le asigure rentabilitatea investițiilor.

(418) Comisia menționează că nici autoritățile maghiare, nici părțile interesate nu au afirmat în observațiile acestora că CAEE-urile ar fi compatibile cu criteriile metodologiei. Majoritatea producătorilor consideră, de fapt, că CAEE-urile sunt contracte încheiate cu mult înaintea metodologiei, iar criteriile mecanismelor compensatorii pur și simplu nu sunt relevante pentru evaluarea contractelor în cauză.

(419) Obiectivul cel mai important al metodologiei este de a sprijini tranziția sectorului energetic la piața liberalizată, oferind o șansă întreprinderilor emergente din industria energiei electrice să adapteze la introducerea unui mediu concurențial ([90]).

(420) Pe parcursul analizării măsurilor de ajutor menite să compenseze costurile legate de obligațiile și garanțiile care nu pot fi îndeplinite din cauza liberalizării pieței de energie electrică, metodologia conturează principiile aplicate de către Comisie. Aceasta se referă la astfel de obligații sau garanții ca la „costuri irecuperabile", care pot apărea sub multe forme, în special sub forma unor investiții realizate cu garanții de comercializare, implicite sau explicite.

(421) Întrucât CAEE-urile constituie garanții explicite de comercializare, acordate înainte de data liberalizării, se poate considera că centralele energetice care funcționează în cadrul CAEE-urilor se încadrează în domeniul de aplicare a metodologiei.

(422) Cu toate acestea, Comisia constată că mai multe elemente ale principiilor cele mai importante ale CAEE-urilor nu corespund condițiilor prevăzute în secțiunea 4 din metodologie. În primul rând, acestea nu îndeplinesc condiția de la punctul 4.2 al metodologiei, care prevede că evoluția concurenței trebuie luată în considerare în dispozițiile referitoare la plata ajutorului. Mecanismele de stabilire a prețurilor CAEE-urilor au fost create astfel încât să nu se ia în considerare decât indicatorii individuali ai centralei energetice în cauză. Nu se iau în considerare prețurile oferite de producătorii concurenți, nici capacitățile de producție ale acestora.

(423) În baza dispozițiilor punctului 4.9 al metodologiei, Comisia exprimă rezerve serioase în legătură cu acordarea unor ajutoare a căror valoare nu ține seama de diferențele dintre supozițiile economice și de piață luate în considerare la estimarea costurilor irecuperabile inițiale și schimbările efective care intervin în timp. CAEE-urile constituie astfel de ajutoare, întrucât nu au utilizat ipotezele de piață la stabilirea ajutoarelor. Mai mult, faptul că, în pofida deschiderii treptate a pieței de energie, dispozițiile cele mai importante ale CAEE-urilor au rămas neschimbate și prevăd ca MVM să achiziționeze o cantitate de energie mai mare decât necesitățile sale, urmând să comercializeze surplusul pe piața liberă, dovedește clar că CAEE-urile nu iau în considerare evoluția reală a pieței.

(424) În plus, – astfel cum s-a arătat la capitolul 3 de mai sus – pentru producătorii de energie electrică, avantajul cel mai important de care beneficiază în urma CAEE-urilor constă în faptul că MVM a fost obligată să cumpere capacitatea stabilită și cantitatea minimă garantată la un preț care acoperă costurile fixe, suplimentare și de capital pe o durată care, în general, corespunde timpului de funcționare sau amortizare a echipamentelor în cauză. În consecință, CAEE-urile au efectul de a obliga una dintre părți să achiziționeze energia electrică a celeilalte părți, fără a lua în considerare evoluția efectivă a ofertelor concurente.

(425) Mai multe state membre au creat asemenea mecanisme compensatorii cu ajutorul cărora – pe baza analizei evoluției viitoare a pieței concurențiale, și mai ales a prețurilor rezultate ca urmare a evoluției ofertei și a cererii – determină anticipat limita superioară a valorii ajutorului. Dacă veniturile efective ale producătorilor în cauză sunt mai mari decât cele estimate, atunci ajutorul se recalculează, valoarea stabilită fiind mai mică decât suma maximă. Prin urmare, efectul compensației pe piață se reduce la minimul posibil, mai ales deoarece nu asigură beneficiarului un nivel minim de producție și de comercializare.

(426) Din acest punct de vedere, CAEE-urile – în loc să favorizeze trecerea la piața concurențială – mai degrabă împiedică dezvoltarea unei concurențe efective pe o parte semnificativă a pieței de producere a energiei electrice. Prin urmare, măsurile de ajutor nu fac posibilă luarea în considerare a evoluției viitoare a concurenței, iar valoarea ajutorului nu depinde de evoluția concurenței efective.

(427) În concluzie, măsurile în cauză contravin, de asemenea, principiilor prevăzute la articolul 5 din metodologie, conform cărora modalitățile de finanțare nu pot fi contrare interesului comun și concurenței. Conform dispozițiilor articolului 5, modalitățile de finanțare nu trebuie să împiedice pătrunderea pe piețele naționale sau regionale existente a unor întreprinderi externe sau a unor concurenți noi. Astfel cum se subliniază, între altele, și la considerentul 220, sistemul de contractare a capacităților și taxa de capacitate pot împiedica MVM, reprezentând de departe cel mai mare cumpărător cu

([90]) A se vedea dispozițiile introductive ale metodologiei.

ridicata, să încheie contracte cu alți producători, în locul celor încheiate în cadrul CAEE-urilor. În plus, deschiderea pieței și condițiile stabilite prin CAEE-uri obligă MVM să achiziționeze mai multă energie decât are nevoie, respectiv o constrâng să recomercializeze energia electrică astfel achiziționată pe piața liberă, cu ajutorul mecanismelor de valorificare. Acest fapt împiedică intrarea noilor veniți pe piața de comerț cu ridicata. Prin urmare, Comisia consideră că CAEE-urile denaturează piața pentru o perioadă mult mai îndelungată decât cea necesară în vederea liberalizării pieței maghiare a comerțului cu ridicata de energie electrică.

(428) Regulile care au stat la baza CAEE-urilor nu corespund criteriilor punctului 4.5. al metodologiei, întrucât nu stabilesc anticipat limita maximă a valorii ajutorului care este acordat producătorilor între 1 mai 2004 și expirarea CAEE-urilor.

(429) În plus, conform punctului 4.8. al metodologiei, Comisia își exprimă îndoiala cu privire la ajutoarele obținute înainte de intrarea în vigoare ([91]) a Directivei 96/92/CE, al căror scop este păstrarea unei părți din încasări sau a încasărilor totale fără a lua în considerare cu seriozitate costurile irecuperabile eligibile rezultate, după caz, ca urmare a deschiderii pieței.

(430) Menținerea CAEE-urilor după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană are ca rezultat tocmai asigurarea unei mari părți a veniturilor obținute de producătorii de energie electrică în cauză, înainte de intrarea în vigoare a Directivei 96/26/CE. În plus, centralele energetice vizate de CAEE-uri ocupă o parte semnificativă din piață, respectiv aceste contracte au un termen de execuție care depășește cu mult perioada necesară în mod rezonabil pentru adaparea la condițiile pieței.

(431) Mai mult, printre dispozițiile principale care alcătuiesc CAEE-urile, Comisia nu poate identifica elemente care ar putea fi considerate, în temeiul metodologiei, compatibile cu piața comună. În special, reducerea termenului de execuție a CAEE-urilor nu ar fi suficientă pentru asigurarea compatibilității, întrucât mecanismul de finanțare, care este bazat pe capacitățile contractate și cantitățile preluate în mod garantat, ar împiedica în continuare dezvoltarea concurenței reale. De asemenea, mecanismul de stabilire a prețurilor ar rămâne în contradicție cu obiectivul de a favoriza dezvoltarea unei piețe concurențiale reale, unde prețurile sunt stabilite de raportul dintre ofertă și cerere.

(432) În baza argumentelor de mai sus, Comisia constată că CAEE-urile sunt incompatibile cu criteriile definite în metodologie.

([91]) De fapt, de la data liberalizării pieței de energie, care în cazul Ungariei este 1 mai 2004.

(433) Unele părți interesate au susținut că dispozițiile articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE se pot aplica CAEE-urilor și în cazul în care acestea nu corespund criteriilor expuse în hotărârea în cauza *Altmark*.

(434) Comisia consideră că observațiile prezentate la considerentele 255-275 în legătură cu criteriile hotărârii Altmark conduc, totodată, și la concluzia că dispozițiile articolului 86 alineatul (2) nu se pot aplica în cazul CAEE-urilor.

(435) Articolul 86 alineatul (2) se poate aplica exclusiv în cazul în care întreprinderea beneficiară are obligația de a presta servicii de interes economic general, specificate în mod expres, condiție care – astfel cum se arată la considerentele 256-267 – nu este îndeplinită în prezentul caz. Mai mult, compensația pentru prestarea serviciului de interes economic general trebuie să fie proporțională cu costurile suplimentare, iar aceasta înseamnă că sfera serviciilor prestate trebuie definită cu exactitate, pentru a calcula costurile aferente. Astfel cum se arată la considerentele 268-270, în prezentul caz această condiție nu este îndeplinită.

(436) Prin urmare, ajutorul care face obiectul prezentei decizii este considerat ca fiind ajutor de stat incompatibil cu piața comună.

7.8. **Obligația de rambursare**

(437) În temeiul Tratatului CE și a jurisprudenței constante Curții Europene – în măsura în care a constatat că acordarea unui ajutor de stat nu este compatibilă cu piața comună – Comisia poate hotărî dacă statul în cauză trebuie sau nu să anuleze sau să modifice măsura de ajutor în cauză ([92]). De asemenea, în temeiul jurisprudenței constante a Curții, în cazul măsurilor de ajutor considerate de Comisie ca fiind incompatibile cu piața comună, obligația statului de a anula măsura de ajutor este menită să restabilească situația inițială ([93]). Curtea a afirmat în această privință că obiectivul este îndeplinit atunci când beneficiarii rambursează valoarea ajutoarelor acordate în mod ilegal, pierzând astfel avantajul pe care l-au avut față de ceilalți concurenți de pe piață, iar situația anterioară acordării ajutorului este restabilită ([94]).

(438) Urmând jurisprudența menționată, articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 prevede următoarele: „Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar (denumită în continuare «decizie de recuperare»). Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care aceasta ar contraveni unui principiu general de drept comunitar."

([92]) Hotărârea C-70/72 în cauza Comisia/Germania (Culegere 1973, p. 00813, punctul 13).

([93]) Hotărârea C-278/92, C-279/92 și C-280/92 în cauzele conexate Spania/Comisia Comunităților Europene (Culegere 1994, p. I-4103, punctul 75).

([94]) Hotărârea C-75/97 în cauza Regatul Belgiei/Comisia Comunităților Europene (Culegere 1999, p. I-03671, punctele 64-65).

(439) Unele părți interesate au argumentat în cererea acestora că anularea contractelor individuale prin decizia Comisiei ar fi contrară principiului certitudinii juridice, întrucât CAEE-urile sunt contracte private, care au fost încheiate de producători cu bună credință, în condițiile de piață existente în momentul respectiv. De asemenea, acestea afirmă că o astfel de decizie ar încălca principiul proporționalității. Comisia respinge aceste argumente pe baza motivelor prezentate la considerentele 382-387.

(440) În privința proporționalității, Curtea consideră că retragerea ajutorului de stat acordat în mod ilegal cu scopul de a restabili situația anterioară nu este disproporționată din punct de vedere al obiectivelor dispozițiilor tratatului privind acordarea de ajutoare de stat ([95]).

(441) Prin urmare, Comisia consideră că există motive suficiente pentru ca ajutoarele acordate în cadrul CAEE-urilor să fie rambursate în interesul restabilirii condițiilor concurențiale.

Calcularea sumei rambursabile

(442) La considerentele 176-236 s-a demonstrat că avantajul care rezultă din CAEE-uri depășește cu mult diferența pozitivă posibilă dintre prețurile CAEE-urilor și prețurile care ar fi devenit accesibile pe piață în lipsa acestora.

(443) Cu toate acestea, Comisia consideră că nu se poate calcula cu exactitate valoarea totală a condițiilor – descrise la considerentele 174-236 – privind obligația MVM de achiziționa energie electrică pe termen lung, pentru perioada cuprinsă între 1 mai 2004 și data expirării CAEE-urilor. Din acest motiv, la stabilirea rambursării valorii ajutorului acordat în mod ilegal, Comisia se va limita la rambursarea diferenței care ar exista între veniturile centralelor energetice care au funcționat în cadrul CAEE-urilor și veniturile pe care acestea le-ar fi realizat în lipsa CAEE-urilor, în perioada sus-menționată.

(444) În privința sumei rambursabile, Comisia este conștientă de faptul că o calculare a sumei exacte care a fost acordată beneficiarului drept ajutor de stat este foarte complicată, întrucât aceasta depinde de prețul și cantitatea de energie electrică care ar fi fost produsă și comercializată pe piața maghiară de comerț cu ridicata, dacă în perioada cuprinsă între 1 mai 2004 și data de expirare a CAEE-urilor nu ar fi fost în vigoare niciun CAEE. Datorită faptului că CAEE-urile acoperă cea mai mare parte a capacității maghiare de producție, în cazul realizării „scenariului alternativ” (*counterfactual scenario*) ([96]), evoluția pieței ar diferi în mare măsură față de cele întâmplate în realitate.

(445) O caracteristică particulară a energiei electrice este aceea că, după ce a fost produsă, aceasta nu poate fi stocată în mod rentabil. În vederea asigurării stabilității rețelei, întotdeauna este necesar un echilibru între cerere și ofertă. În concluzie, cantitatea de energie și prețul la care poate fi comercializată aceasta de producători și importatori pe piața comerțului cu ridicata în perioada menționată depinde nu de cantitatea totală de energie electrică solicitată de către cumpărător într-o perioadă dată, ci de cantitatea solicitată într-o anumită perioadă ([97]). În plus, cererea de energie electrică fluctuează în mod semnificativ în timpul zilei și în funcție de sezon, în consecință și capacitatea produsă și importată necesară pentru satisfacerea cerințelor diferă în anumite perioade, mai mult, anumite unități nu pot furniza energie decât în perioadele când cererea este mare ([98]). Din acest motiv, funcționarea pieței nu a putut fi evaluată cu exactitate în baza datelor referitoare la consumul și producția anuale, precum și a prețurilor anuale care s-au aflat la dispoziția Comisiei.

(446) Conform jurisprudenței Curții, nu există însă nicio dispoziție în dreptul comunitar care să prevadă că, în cazul în care s-a hotărât rambursarea ajutorului considerat a fi incompatibil cu piața comună, Comisia trebuie să stabilească suma exactă care trebuie rambursată. Este suficient ca decizia Comisiei să conțină informații cu ajutorul cărora titularul poate calcula suma fără dificultăți ([99]).

(447) În consecință, Comisia formulează linii directoare pentru calcularea sumei rambursabile. Astfel cum s-a menționat anterior, CAEE-urile acoperă o parte atât de semnificativă a pieței maghiare de producție, încât, în lipsa acestora, prețurile ar fi evoluat cu siguranță într-un mod diferit față de prețurile reale observate în segmentul concurențial. Prin urmare, prețul pe care l-ar fi putut obține producătorii în lipsa CAEE-urilor poate fi calculat prin folosirea rezultatelor simulării de piață, care constă în analiza efectuată pe baza „scenariului alternativ” al funcționării pieței de energie electrică comercializată cu ridicata. Obiectivul simulării este de a estima cantitățile comercializate și prețurile practicate în cazul scenariului alternativ. În baza acestuia se poate stabili estimativ ce

([95]) Hotărârea C-75/97 în cauza Regatul Belgiei/Comisia Comunităților Europene (Culegere 1999, p. I-03671, punctul 68) în cauza Regatul Belgiei/Comisia Comunităților Europene (Culegere 1990, p. I-00959, punctul 66) și hotărârea în cauzele conexate C-278/92, C-279/92, C-280/92 Spania/Comisia Comunităților Europene (Culegere 1994, p. I-4103, punctul 75).

([96]) Și anume, în cazul fictiv în care, în perioada cuprinsă între 1 mai 2004 și data de expirare a CAEE-urilor, niciun CAEE nu ar fi în vigoare și toți ceilalți factori ar evolu în mod asemănător. „Scenariul real” corespunde celor petrecute efectiv, ca urmare a existenței CAEE-urilor.

([97]) Indicele este exprimat în MW și, în general, se numește „sarcina sistemului”.

([98]) În general, perioadele în care cererea este mare se numesc „sarcină de vârf”, în contrast cu perioadele „sarcinii de bază”.

([99]) A se vedea în special hotărârea C-480/98 în cauza Spania/Comisia Comunităților Europene (Culegere 2000, p. I-8717, punctul 25), precum și hotărârea C-415/03 în cauza Comisia Comunităților Europene/Republica Elenă (Culegere 2005, I-3875, punctul 39).

sumă ar fi trebuit să plătească MVM către producătorii în cauză pentru energia achiziționată conform scenariului alternativ. Simularea trebuie să corespundă condițiilor menționate în considerentele de mai jos.

(448) Înainte de toate, luând în considerare flexibilitatea redusă a prețurilor la energie, simularea trebuie efectuată pe baza supoziției că, în conformitate cu scenariul alternativ, sarcina rețelei în anumite perioade este identică cu cea măsurată efectiv în perioada dată.

(449) În al doilea rând – astfel cum s-a subliniat la considerentul 196 – energia electrică este comercializată în cadrul contractelor la vedere sau la termen. Analiza sectorului energetic a arătat că prețurile la termen sunt definite de așteptările individuale privind evoluția prețurilor pe piața la vedere. Spre deosebire de piețele la vedere – unde, conform teoriei economice, în condiții perfecte de concurență într-o anumită perioadă ([100]), prețul este egal cu cea mai mare valoare a costurilor marginale pe termen scurt ale tuturor unităților de producție necesare pentru satisfacerea cererii – pe piețele la termen nu există un nivel de preț evident care să poată fi estimat pe baza teoriei economice. În plus, efectul strategiilor aplicate de vânzători și cumpărători în privința alegerii între contractele la vedere și cele la termen nu poate fi simulat. Acest fapt este bine ilustrat de numeroasele situații diferite care se poate observa în întreaga Europă pe piețele de comerț cu ridicata. Analiza sectorului energetic a arătat că raportul între consumul național de energie electrică și cantitatea comercializată ca produs la vedere diferă în mod considerabil în statele membre ([101]).

(450) În temeiul celor stabilite la considerentul 198, prețurile la vedere – mai ales cele care se pot observa pe bursa spot a energiei – servesc ca referință pentru întreaga piață de comerț cu ridicata, inclusiv produsele la termen. Prin urmare, potrivit poziției Comisiei, simularea pieței de comerț cu ridicata – pentru stabilirea sumei rambursabile – trebuie să pornească de la supoziția că, excepție făcând cazurile particulare menționate la considerentele 453-456, orice vânzare de energie electrică se efectuează în cadrul unor operațiuni spot.

([100]) Cerința privind condițiile perfecte de concurență este îndeplinită de unitățile de producție ale căror costuri marginale pe termen scurt sunt cele mai reduse și care sunt capabile să furnizeze rețelei toată energia electrică necesară pentru satisfacerea cererii. Unitățile centralelor energetice pot fi clasificate pe baza costurilor marginale pe termen scurt. Intrarea acestora pe piață într-o anumită perioadă depinde de locul ocupat „pe bază de merit”, de mărimea sarcinii rețelei, precum și de cantitatea de energie electrică furnizată de unitățile de producție care le preced în clasamentul pe bază de merit.

([101]) Proporția este, de exemplu, de 5 % în Franța, 11 % în Regatul Unit, 44 % în Italia, 84 % în Spania.

(451) Simularea trebuie efectuată pe baza costurilor marginale pe termen scurt ale unităților de producție în cauză. În consecință, simularea trebuie să ia în considerare toate datele relevante în legătură cu toate unitățile de producție a care au funcționat în Ungaria în perioada cuprinsă între 1 mai 2004 și expirarea efectivă a CAEE-urilor ([102]) – mai ales datele referitoare la capacitatea instalată, eficacitatea termică, costurile de combustibil, respectiv alte elemente importante care compun costurile suplimentare, precum și indisponibilitățile prevăzute și neprevăzute. În plus, simularea trebuie efectuată având în vedere supoziția fundamentală potrivit căreia, într-o anumită perioadă, mecanismul cererii și ofertei are ca rezultat doar un singur preț pe piața spot simulată. Acest preț unic se modifică periodic în funcție de evoluția cererii și a costurilor suplimentare.

(452) În cadrul simulării, trebuie luat în considerare faptul că, potrivit scenariului alternativ, MVM nu ar trebui să achiziționeze o cantitate de energie superioară nevoilor sectorului de utilitate publică ([103]). În consecință, în scenariul alternativ nu apar mecanismele de comercializare menționate la considerentul 226, iar consumul MVM se limitează la cantitatea necesară pentru satisfacerea nevoilor sectorului de utilitate publică.

(453) În continuare, simularea trebuie să ia în considerare și situațiile speciale, justificate în mod corespunzător, care pot conduce la devierea de la principiul costului marginal care stă la baza întregii simulări. Unitățile de producție în cogenerare se pot confrunta cu astfel de situații speciale. În funcție de obligațiile lor contractuale sau statutare, se poate întâmpla ca unitățile în cauză să comercializeze energia electrică la un preț mai mic decât costurile lor marginale pe termen scurt.

(454) În această situație se pot afla și unitățile de producție care, datorită tehnologiilor ecologice utilizate, beneficiază de scheme de ajutoare de stat. Acesta este cazul Ungariei, unde dispozițiile legale obligă MVM și distribuitorii regionali să preia energia electrică produsă în cogenerare sau din deșeuri, respectiv din surse de energie regenerabile, la un preț reglementat de autorități, de obicei mai mare decât cel observat în segmentul concurențial al pieței de comerț cu ridicata. În cadrul simulării, se consideră că sistemul de preluare obligatorie ar exista și conform scenariului alternativ. Prin urmare, se consideră că cantitatea de energie cumpărată de MVM în cadrul sistemului de preluare obligatorie și prețul plătit pentru aceasta este identică cu ceea observată efectiv în „scenariul real” ([104]).

([102]) Indiferent dacă au funcționat sau nu în cadrul unui CAEE.

([103]) Luând în considerare pierderile care apar în rețeaua de preluare și de distribuție.

([104]) „Scenariul real” corespunde evoluției efective a pieței în condițiile existenței CAEE-urilor, începând de la 1 mai 2004.

(455) Pa parcursul simulării trebuie luat în considerare faptul că o anumită cantitate din capacitatea de producție disponibilă în mod fizic nu poate fi folosită pentru furnizarea de energie electrică pe piața de comerț cu ridicata, întrucât aceasta a fost contractată pentru prestarea serviciilor de echilibrare către operatorul rețelei de transport. Conform scenariului real, atât producătorii care funcționează în cadrul CAEE-urilor, cât și ceilalți producători, au prestat servicii de echilibrare. Simularea trebuie efectuată pornind de la supoziția că, potrivit scenariului alternativ, capacitatea pentru prestarea serviciilor de echilibrare către operatorul rețelei de transport, energia electrică furnizată pe baza acestei capacități, precum și prețul obținut pentru aceasta evoluează conform scenariului real.

(456) Conform scenariului alternativ, cantitatea și prețul energiei electrice importate și exportate pot evolua în mod diferit de scenariul real. În același timp, acest efect nu poate fi măsurat cu exactitate fără a extinde domeniul de aplicare a simulării și asupra țărilor importatoare și exportatoare, întrucât deciziile referitoare la exporturile unor entități de pe piață dintr-o țară dată, respectiv importurile acestora în altă țară, sunt stabilite de circumstanțele pieței existente în țara în cauză. Având în vedere faptul că cantitatea de energie electrică importată în Ungaria, respectiv exportată de această țară, este limitată față de producția și consumul intern, luând în considerare, de asemenea, că o treime din import este reglementată de contracte pe termen lung ([105]), Comisia consideră că o astfel de extindere a simulării ar necesita eforturi disproporționate. Prin urmare, Ungaria poate lua în considerare faptul că cantitățile importate și exportate în cadrul scenariului alternativ, respectiv prețurile corespunzătoare, ar fi identice cu cele conforme scenariului real.

(457) Comisia este conștientă de faptul că anumiți producători – aceia care nu au obligații în temeiul unui CAEE față de MVM – au încheiat contracte de prestări servicii pe termen lung sau mediu cu alți consumatori. Cu toate acestea, Comisia este de părere că astfel de contracte nu trebuie luate în considerare în cadrul simulării, întrucât, în cazul în care CAEE-urile ar fi fost anulate la 1 mai 2004 sau anterior, potrivit supoziției fundamentale care stă la baza scenariului alternativ, atunci, considerând proporția semnificativă a capacității instalate și contractate în cadrul CAEE-urilor, toți producătorii ar fi trebuit să-și modifice strategiile comerciale. După cum s-a arătat la considerentul 449, nu se poate estima cantitatea de energie electrică comercializată ca produs spot și ca produs la termen. Prin urmare, se justifică supoziția potrivit căreia – întrucât nu se aplică niciuna dintre situațiile menționate la considerentele 453-456 – toți producătorii și-ar comercializa întreaga energie electrică ca produs spot.

(458) Simularea pieței de comerț cu ridicata ar putea fi efectuată în modul cel mai exact pe bază orară, prin luarea în considerare a indicatorilor orari. Cu toate acestea, Comisia acceptă și o simulare care să se limiteze la un eșantion orar reprezentativ, iar rezultatele obținute în cadrul simulării efectuate în intervalele orare în cauză să fie extrapolate la întreaga perioadă analizată.

(459) Simularea trebuie să ofere o estimare sigură referitoare la cantitatea și prețul la care energia electrică ar fi fost comercializată de către unitățile de producție, conform scenariului alternativ. Pe baza datelor anterioare referitoare la consumul total al consumatorilor finali din sectorul de utilitate publică și consumul total al tuturor consumatorilor finali, trebuie să se realizeze o estimare privind raportul dintre cantitatea de energie electrică solicitată de către MVM pentru a acoperi nevoile sectorului de utilitate publică ([106]) și cantitatea totală de energie electrică furnizată în anumite perioade pe piața de comerț cu ridicata, conform scenariului real.

(460) Acest raport trebuie utilizat pentru a estima cantitatea de energie electrică care ar fi fost comercializată către MVM de producătorii individuali în anumite perioade, conform scenariului alternativ. Pe baza acestei estimări se aproximează suma pe care MVM ar fi plătit-o diferiților producători individuali pentru energia achiziționată, în vederea satisfacerii necesităților sectorului de utilitate publică, conform scenariului alternativ ([107]).

(461) În cele din urmă, la calcularea sumei rambursabile trebuie luat în considerare faptul că în scenariul real producătorii nu au vândut neapărat MVM toată energia electrică produsă de blocurile centralelor energetice care funcționează în cadrul CAEE-urilor, ci au utilizat capacitățile care nu au fost contractate, comercializându-le către alți cumpărători. În cazul fiecărui bloc, valoarea ajutorului care trebuie rambursat se calculează anual, pe baza diferenței dintre încasările rezultate, conform scenariului real, din energia comercializată către MVM în cadrul CAEE-urilor ([108]) și suma care, conform scenariului alternativ, ar fi fost plătită de MVM – potrivit calculelor pe baza principiilor expuse mai sus.

(462) Cu toate acestea, Comisia recunoaște că, în cazul scenariului alternativ, producătorii în cauză ar fi putut să comercializeze energie către consumatori diferiți de MVM la prețuri mai mari decât în cazul scenariului real. În primul rând, aceasta se datorează faptului că în scenariul alternativ nu figurează capacitățile contractate de MVM, ceea ce deschide alte oportunități pentru producători, în special de a-și comercializa energia electrică produsă către consumatori diferiți de MVM. În

([105]) Care ar fi rămas în vigoare și în cazul unui scenariu alternativ.

([106]) Cantitatea corespunde cantității totale de energie electrică consumate efectiv de sectorul de utilitate publică, precum și pierderilor de energie electrică din sistemul de preluare și distribuție.

([107]) Între 1 mai 2004 și expirarea efectivă a CAEE-urilor.

([108]) Încasările trebuie calculate pe baza prețurilor plătite efectiv de către MVM. Calculele trebuie să ia în considerare prețul stabilit de autorități pentru perioada în care acestea au modificat formula de calcul a prețului inclusă în CAEE-uri (între 9 decembrie 2006 și 31 decembrie 2007).

consecință, Ungaria poate deduce din sumele calculate în conformitate cu considerentul 461 diferența dintre încasările pe care producătorii le-ar fi putut obține din vânzările către consumatori diferiți de MVM, conform scenariului alternativ, și încasările efective rezultate din vânzările către consumatori diferiți de MVM, conform scenariului real, în cazul în care această diferență este pozitivă.

(463) În conformitate cu dispozițiile articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, dobânda rambursării trebuie calculată, de asemenea, pe o bază anuală.

(464) Pentru ca exactitatea și autenticitatea simulării să poată fi analizată de către Comisie, autoritățile maghiare trebuie să prezinte o descriere detaliată a metodologiei utilizate în efectuarea calculelor, precum și a datelor introduse în simulare.

(465) Comisia a luat cunoștință de existența instrumentelor corespunzătoare, care sunt adecvate pentru efectuarea simulării. Comisia a utilizat un astfel de instrument în cadrul analizei sectorului energetic, cu scopul de a măsura performanța și structura a șase piețe europene de comerț cu ridicata ([109]). Mulți producători și distribuitori de energie electrică folosesc astfel de instrumente pentru a elabora prognoze pe termen lung, a efectua studii de planificare a resurselor, respectiv pentru a optimiza exploatările producției. În plus, Comisia – conform celor menționate mai sus – este dispusă să accepte anumite simplificări, mai ales utilizarea eșantioanelor orare reprezentative, în locul simulărilor orare. În consecință, Ungaria – conform principiului cooperării loiale, prevăzut la articolul 10 din Tratatul CE – este obligată să efectueze simularea într-un termen rezonabil și în conformitate cu principiul invocat mai sus, iar pe baza simulării să calculeze suma ajutorului care trebuie rambursată.

Executarea deciziei

(466) Conform poziției Curții Europene, în măsura în care un stat membru se confruntă cu unele dificultăți care nu puteau fi sau nu au fost prevăzute sau cu unele consecințe care nu au fost luate în considerare de către Comisie, problemele în cauză – împreună cu propunerile privind modificările corespunzătoare – pot fi prezentate Comisiei pentru a fi luate în considerare, aceasta urmând să le evalueze. În acest caz, Comisia și statul membru vor colabora cu bună-credință în vederea soluționării dificultăților, respectând în totalitate dispozițiile Tratatului CE ([110]).

([109]) Statele membre în cauză sunt următoarele: Belgia, Franța, Germania, Italia, Țările de Jos, Spania, respectiv Regatul Unit. Piețele de comerț cu ridicata ale acestor țări sunt printre cele mai mari din Europa.

([110]) A se vedea hotărârea C-94/87 în cauza Comisia Comunităților Europene/Republica Federală Germania (Culegere 1989, p. 175, punctul 9), precum și hotărârea C-348/93 în cauza Comisia Comunităților Europene/Republica Italiană (Culegere 1995, p. 673, punctul 17).

(467) Prin urmare, Comisia invită Ungaria să-i prezinte spre analiză toate problemele cu care se confruntă pe parcursul punerii în aplicare a prezentei decizii.

8. **CONCLUZII**

(468) Comisia stabilește că, în conformitate cu dispozițiile articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, CAEE-urile reprezintă un ajutor de stat ilegal în favoarea producătorilor de energie electrică, ajutorul de stat în cauză fiind incompatibil cu piața comună.

(469) După cum s-a arătat la punctul 7.3, elementul CAEE-urilor care constituie ajutor de stat constă în obligația de preluare a MVM, potrivit căreia aceasta trebuie să achiziționeze o anumită capacitate și o anumită cantitate minimă garantată de energie electrică la un preț care acoperă costurile fixe, suplimentare și de capital pe parcursul unei părți importante a duratei de funcționare a unităților de producție, garantând astfel rentabilitatea investițiilor.

(470) Acordarea ajutorului de stat trebuie anulată, întrucât este incompatibilă cu Tratatul CE,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Obligația de preluare definită în contractele de achiziție de energie electrică pe termen lung încheiate între ([111]) Magyar Villamos Művek Rt., pe de o parte, și, respectiv, Budapesti Erőmű Rt., Dunamenti Erőmű Rt., Mátrai Erőmű Rt., AES-Tisza Erőmű Kft, Csepeli Áramtermelő Kft., Paksi Atomerőmű Rt. and Pécsi Erőmű Rt. (semnatarul CAEE-ului inițial și predecesorul juridic al Pannon Hőerőmű Rt.), pe de altă parte, se consideră a fi ajutor de stat acordat în favoarea producătorilor de energie electrică, în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

(2) Ajutorul de stat menționat la articolul 1 alineatul (1) este incompatibil cu piața comună.

(3) Ungaria anulează acordarea ajutorului de stat menționat la alineatul (1) în termen de șase luni de la notificarea prezentei decizii.

Articolul 2

(1) Ungaria impune beneficiarilor să ramburseze ajutorul menționat la articolul 1.

(2) Sumele ajutoarelor care trebuie rambursate conțin dobânzile de la data acordării ajutorului către beneficiar până la data rambursării efective.

([111]) Formele întreprinderilor enumerate corespund denumirilor utilizate la încheierea CAEE-ului.

(3) Dobânzile se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu dispozițiile capitolului V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ([112]), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 271/2008 ([113]).

Articolul 3

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Republica Ungară informează Comisia cu privire la măsurile luate și planificate pentru a se conforma prezentei decizii, în special progresele realizate în vederea efectuării simulării corespunzătoare a pieței de comerț cu ridicata în scopul stabilirii sumei care trebuie rambursate, cu privire la metodologia detaliată pe care intenționează să o aplice și la descrierea detaliată a datelor pe care intenționează să le utilizeze în acest sens.

(2) Republica Ungară informează în mod regulat Comisia cu privire la stadiul măsurilor naționale luate pentru a pune în aplicare prezenta decizie, până la finalizarea rambursării ajutorului menționat la articolul 1. La cererea Comisiei, Republica Ungară îi prezintă imediat informațiile referitoare la măsurile luate sau planificate pentru a se conforma prezentei decizii. De asemenea, Republica Ungară furnizează informații detaliate privind valoarea sumelor primite de la beneficiari și a dobânzilor rambursate.

Articolul 4

(1) Ungaria calculează valoarea exactă a ajutorului care trebuie rambursat pe baza unei simulări corespunzătoare a situației pieței de energie electrică comercializată cu ridicata care ar fi existat în cazul în care niciunul dintre contractele de achiziție de energie electrică pe termen lung menționate la articolul 1 alineatul (1) nu ar fi fost în vigoare de la 1 mai 2004.

(2) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Ungaria calculează conform metodei menționate la alineatul (1) sumele care trebuie rambursate, respectiv prezintă Comisiei toate informațiile relevante referitoare la simularea menționată, mai ales rezultatele acesteia, descrierea detaliată a metodologiei aplicate și datele utilizate pentru efectuarea simulării.

Articolul 5

Ungaria asigură rambursarea ajutorului menționat la articolul 1 în termen de zece luni de la notificarea prezentei decizii.

Articolul 6

Prezenta decizie se adresează Republicii Ungare.

Adoptată la Bruxelles, 4 iunie 2008.

Pentru Comisie

Neelie KROES

Membru al Comisiei

([112]) JO L 140, 30.4.2004, p. 1.
([113]) JO L 82, 25.3.2008, p. 1.